

KONGELIG RESOLUSJON

Energidepartementet
Statsråd: Terje Aasland

Ref.nr.:
Saksnr.: 16/562
Dato: 4. april 2025

Sunnhordland Kraftlag AS – tillatelser til bygging av Blåfalli Fjellhaugen kraftverk med tilhørende elektriske anlegg i Kvinnherad kommune

I. Innledning

SKL Produksjon AS søkte 17. desember 2014 om tillatelse til bygging av Blåfalli Fjellhaugen kraftverk i Kvinnherad og Etne kommuner. SKL Produksjon AS har senere endret navn til Sunnhordland Kraftlag AS (SKL). Høsten 2015 behandlet Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) saken og positiv innstilling ble oversendt daværende Olje- og energidepartementet 4. november 2015. I etterkant av oversendelsen informerte SKL departementet om utfordringer med lønnsomheten i prosjektet. Dette førte til at departementet ikke behandlet saken videre. I brev av 17. januar 2022 ba SKL om at saken skulle gjenopptas til behandling. Energidepartementet (ED) ba NVE i brev av 19. januar 2022 om å vurdere behovet for et oppdatert beslutningsgrunnlag, ny høring og eventuelle endringer i innstillingen fra 2015. SKL oversendte oppdatert kunnskapsgrunnlag 5. mai 2023 etter forespørsel fra NVE. Dette har vært på begrenset høring til berørte parter og offentlige høringsinstanser våren 2023. NVE oversendte supplerende innstilling til departementet 16. desember 2024.

Blåfalli Fjellhaugen kraftverk er planlagt bygget i fjell med inntak i det eksisterende reguleringsmagasinet Midtbotnavatnet. I tillegg er det søkt om to bekkeinntak i Kvanngrodhorga og Verahaugen.

Kraftstasjonen vil ligge på kote 360 med slukeevne på 53 m³/s og en effekt på om lag 185 MW. Blåfalli Fjellhaugen kraftverk vil gi bedre utnyttelse av det allerede utbygde Blådalsvassdraget. Brutto middelproduksjon i Blåfalli Fjellhaugen kraftverk er beregnet til 325 GWh. Grunnet redusert produksjon i de eksisterende kraftverkene Blåfalli III og Blåfalli V, blir netto innvunnen ny energi årlig rundt 70 GWh.

SKL har også søkt om konsesjon for å knytte kraftverket til koplingsanlegget ved Blåfalli III med en 300 (420) kV jordkabel.

Tiltaket er i hovedsak uendret i forhold til søknaden sendt i 2014. Endringene begrenser seg til at bekkeinntaket Krokavatnet, med tilhørende tunnel, er tatt ut av prosjektet, tverrsnittet på tunnel/vannvei fra inntak i Midtbotnavatnet til kraftstasjon er økt fra 38 m² til 42 m² for å øke energiproduksjonen og installert effekt er økt fra 150 MW til 185 MW. Bortfall av bekkeinntaket Krokavatnet og økt tverrsnitt på tunnel gir et behov for massedeponering på totalt 950 000 m³

sammenlignet med 960 000 m³ i søknaden fra 2014. Endringene medfører at Etne kommune ikke lenger er berørt av utbyggingen.

Det er også gjort mindre justeringer i dimensjonering av elektrisk anlegg. NVE har derfor oversendt nytt forslag til anleggskonsesjon. I 2015 vurderte NVE at nettilknytning med jordkabel hadde små virkninger for miljø- og samfunnsinteresser. NVE vurderte også et alternativ der en del av strekningen kunne bygges med luftledning. Dette alternativet har SKL nå tatt ut av prosjektet, og det er kun nettilknytning med jordkabel som er aktuelt, i tråd med NVEs tidligere anbefaling.

NVE anbefaler at det omsøkte tiltaket får konsesjon. Ingen av høringspartene går imot tiltaket, men Kvinnherad turlag er imot at bekkeinntakene tas inn i prosjektet, og viser til at området er sterkt påvirket av eksisterende utbygging. Departementet anbefaler at det gis tillatelser til bygging og drift av Blåfalli Fjellhaugen kraftverk og etter vassdragsreguleringsloven til å overføre og regulere avløpet fra Kvanngørhorga og Verahaugen i tråd med NVEs oppdaterte innstillinger.

Saken behandles ved kongelig resolusjon siden Kongen er konsesjonsmyndighet for saker etter vassdragsreguleringsloven, jf. vassdragsreguleringsloven § 3. NVEs innstillinger er redegjort for i kapittel II, merknader til NVEs innstilling er gjengitt i kapittel III, departementets vurderinger i kapittel IV og departementets merknader til de enkelte konsesjonsvilkårene i kapittel V. Utkast til kgl.res. har vært forelagt berørte departementer i tråd med retningslinjen Om statsråd.

II. NVEs innstillinger om Blåfalli Fjellhaugen kraftverk med nettilknytning

NVE avga opprinnelig innstillinger om utbygging av Blåfalli Fjellhaugen med tilhørende nettilknytning i 2015 og departementet har mottatt supplerende innstillinger fra NVE datert 16. desember 2024.

1 NVEs innstillinger om kraftverket

1.1 NVEs anbefaling

NVEs anbefaling fra supplerende innstilling av 16. desember 2024 om Blåfalli Fjellhaugen kraftverk:

"NVEs oppsummering og anbefaling

Utbygging av Blåfalli Fjellhaugen kraftverk skal nytte fallet mellom Midtbotnvatn og Fjellhaugvatn. Hensikten med utbyggingen er å bedre ressursutnyttelsen av et allerede utbygd vassdrag. Installert effekt i kraftverket er beregnet til 185 MW. Brutto middelproduksjon i Blåfalli Fjellhaugen kraftverk er 325 GWh. Grunnet redusert produksjon i Blåfalli III og Blåfalli V blir netto innvunnen ny energi 70 GWh.

Høringspartene er positiv til en utbygging og endringene som er presentert i det oppdaterte kunnskapsgrunnlaget. De negative merknadene er i hovedsak knyttet til høringsprosessen, kraftpolitikken generelt og kraftsituasjonen lokalt, samt økonomiske forhold knyttet til kommunen. Kraftpolitikk og økonomiske forhold er ikke temaer som er relevant å vurdere i denne suppleringen til innstillingen.

NVE har vurdert de foreslåtte endringene, herunder bortfall av bekkeinntaket Krokavatn, økt tverrsnitt, økt slukeevne, økt effekt og redusert mengde masser med behov for deponi. Vi vurderer at omsøkt løsning har færre negative konsekvenser enn omsøkte løsning fra 2014.

Vi legger stor vekt på at kraftverket vil bidra til bedre utnyttelse av et allerede utbygd vassdrag. Kraftmengden som vil oppnås ved utbyggingen er av betydning for lokal og regional kraftforsyning. NVE mener foreslåtte utbyggingsløsning gir en god ressursutnyttelse samtidig som miljøpåvirkningen vurderes som liten. Foreslått minstevannføringsregime, nedgraving av jordkabel, avbøtende tiltak i anleggsfasen og god terrengtilpasning av tipp ved Gabbaneskleivo og Staffivatn vil ivareta forholdene til landskap og friluftsliv.

NVE anbefaler at Sunnhordland kraftlag AS får konsesjon etter vannressursloven til bygging og drift av Blåfalli Fjellhaugen kraftverk og etter vassdragsreguleringsloven til å overføre og regulere avløpet fra Kvanngørhorga og Verahaugen. NVE mener fordelene med 70 GWh ny, fornybar kraftproduksjon er klart større enn de samlede ulempene for allmenne interesser, slik at kravet i vannressursloven § 25 og vassdragsreguleringsloven § 5 er oppfylt. Tillatelsen anbefales gitt etter søknadens oppgitte verdier for installert effekt og slukeevne for kraftverket og på de vilkår som er vedlagt. Kraftverket forventes å ha en brutto produksjon på 325 GWh/år, som vil gi ca. 70 GWh/år økt produksjon i Blådalsvassdraget.

NVE anbefaler også at Sunnhordland kraftlag AS får konsesjon til de elektriske anleggene som er beskrevet i forslag til anleggskonsesjon, for å knytte Blåfalli Fjellhaugen kraftverk til nettet.»

1.2 NVEs innstilling av 4. november 2015

Fra NVEs innstilling av 4. november 2015 gjengis følgende om opprinnelig søknad:

«Søknad om konsesjon for Blåfalli Fjellhaugen kraftverk

SKL Produksjon AS (SKL) utarbeidde i 1998 ein generalplan for opprusting og utviding av kraftproduksjon i Blådalsvassdraget. SKL har gjennomført dei fleste prosjekta i planen, som Blåfalli Vik kraftverk – sett i drift i mai 2007 og Eikemooverføringa – sett i drift mai 2013.

SKL ynskjer ytterligare å optimalisere vasskraftproduksjonen i Blådalsvassdraget og samstundes auke den regulerbare produksjonen av fornybar energi.

Blåfalli Fjellhaugen kraftverk er planlagt som eit O/U prosjekt i Blådalsvassdraget etter revidert generalplan (2013). Tiltaket ligg i Kvinnherad kommune.

Kraftverket er planlagt som eit fjellanlegg med hovudinntak i Midtbotnvatn og avlaup i Fjellhaugvatn. Tiltaket omfattar om lag 10 km med vassførande tunnelar. Det omfattar også bekkeinntak i Kvanngørhorga og Verahaugen.

Installasjonen er planlagt som eit vertikalt francisaggregat på 185 MW, med ein årleg bruttoproduksjon på 325 GWh. Av dette er om lag 70 GWh ny energi, og i tillegg vil utbygginga medføre at ein større del av toltalproduksjonen vil verta produsert om vinteren.

I det me viser til vedlagte planar, søker SKL Produksjon AS om følgjande løyve:

- **Etter lov om vassdrag og grunnvann (vannressursloven) vert det søkt om løyve til å: Bygge Blåfalli Fjellhaugen kraftverk etter dei framlagte planane.**

- **Etter lov om vassdragsreguleringer (vassdragsreguleringsloven) vert det søkt om løyve til å:** Overføre og regulere avlaupet frå bekkane Kvanngrødhorga og Verahaugen.
- **Etter energiloven vert det søkt om løyve til å:** Bygge og drive Blåfalli Fjellhaugen kraftverk med tilhøyrande elektriske anlegg.
- **Etter lov om oreigning av fast eigedom (oreigningsloven) vert det søkt om:** Til oreigning av naudsynte rettar og stemning til offentleg skjønn ved kunngjering, dessutan løyve til å taka rettane i bruk før skjønn er halde. Oversikt over rettar og eigedomstilhøve er vist i søknaden.
- **Etter lov om forurensningar og om avfall (forurensningsloven) vert det søkt om:** Naudsynte utsleppsløyver.

(...)

Tiltaket

Blåfalli Fjellhaugen kraftverk er planlagt som et O/U-prosjekt i Blådalsvassdraget, et brepåvirket vassdrag som ligger i Kvinnherad og Etne kommuner i Hordaland. Hensikten med utbyggingen er å kunne oppnå en bedre utnyttelse av vannressursene i det allerede utbygde vassdraget da det i dagens situasjon er en flaskehals i produksjonssystemet mellom Blådalsvatn og Fjellhaugvatn.

Kraftverket vil utnytte fallet mellom Midtbotnvatn og Fjellhaugvatn og bygges i parallell med dagens Blåfalli III H kraftverk. Vannet som i dag tappes fra Midtbotnvatn via Blådalsvatn til Fjellhaugvatn vil dermed i fremtiden utnyttes direkte fra Midtbotnvatn til Fjellhaugvatn.

På tilløpstunnelen tas avløpet fra to bekkeinntak inn, Kvanngrødhorga og Verahaugen. I tillegg tas inn avløpet fra Sandvatn der grentunnelen fra tilløpstunnelen vil få kombinert funksjon som overføringstunnel og svingesystem. Driftstunnelen blir ca. 10 km lang med tverrsnitt 42 m². Kraftverket vil få en installert effekt på ca. 185 MW og en midlere, brutto årsproduksjon på 325 GWh basert på observert tilsig (1991-2020). Innvunnen ny energi blir ca. 70 GWh.

Overskuddsmasser fra tunelldrift er beregnet til ca. 950 000 m³ og er planlagt deponert i to massedeponi, hhv. ved tipp Staffivatn og ved tipp Gaddaneskleivo. På grunn av tidligere utbygginger er veier inn i området allerede bygd. Til tverrslag Vetrhus (Underlio) må det bygges ca. 75 m med vei fra eksisterende trase. Kraftverket vil bli koblet til SKL Produksjon sitt koblingsanlegg ved Blåfalli III. Tabell 1 viser hoveddata for kraftverket. Fordelene ved utbyggingen kan oppsummeres i følgende punkt:

- I tillegg til 70 GWh ny produksjon vil utbyggingen medføre at en større del av totalproduksjonen vil kunne produseres om vinteren.
- Den økte produksjonen vil være godt regulert kraft. Utbyggingen vil også øke effektreserven i systemet. Dette er viktig siden de fleste utbygginger i dag er uten magasiner og med en stor overvekt av sommerkraft.
- Blåfalli Fjellhaugen kraftverk vil bidra til å styrke kraftsystemet, og har en sentral plassering i sentralnettet. Større vannkraftgeneratorer er et ønske fra Statnett for å stabilisere kraftsystemet gjennom mer roterende masse, frekvensstabilisering,

spenningsregulering og kortslutningsytelse på de høyeste spenningsnivåene. Dette blir stadig viktigere både som følge av at mye av den nye krafta som blir produsert, er lite regulerbar kraft, og på grunn av at det planlegges nye kabler til utlandet.

- En avlastning av eksisterende flaskehals vil redusere falltapet og overløpet, samtidig som den effektive fallhøyden vil øke.
- Det kan forventes økt tilsig på grunn av klimaendringer, jfr. rapporter fra FN's klimapanel. Dersom dette inntreffer, vil verdien av prosjektet øke ytterligere.
- Tiltaket fører til større verdiskaping lokalt og inntekter regionalt til eier- og vertskommunene. (...)

(...)

Tabell 1 Hoveddata for Blåfalli Fjellhaugen kraftverk.

Hoveddata	Enhet	Verdi
Nedbørfelt	km ²	57,2
Midlere årstilsig	mill. m ³	266*
Slukeevne	m ³ /s	42
Installert effekt	MW	150
Produksjonsendring vinter	GWh	75,8
Produksjonsendring sommer	GWh	-5,8
Produksjonsendring. Midlere årsproduksjon	GWh	70
Utbyggingskostnad	mill. NOK	863

*Perioden 1961-1990

(...)

Geografisk plassering

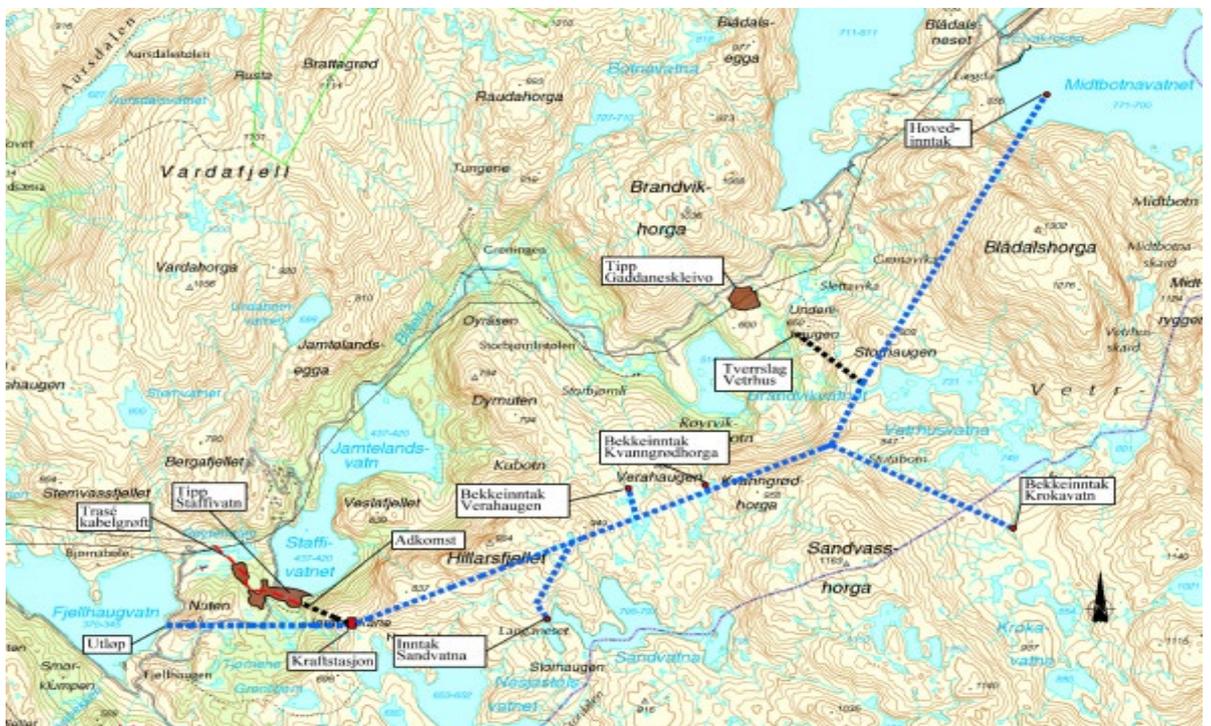

Kart 1: Geografisk plassering av Blåfalli Fjellhaugen kraftverk på Vestlandet, Sunnhordland og Kvinnherad kommune

Hoveddata for kraftverket, permanente anlegg

Prosjektet omfatter bygging av kraftstasjon i fjell, adkomsttunnel, tverrslag, vanntunneler, hovedinntak, tre bekkeinntak og et kombinert inntak og svingesystem, nettilkobling, tilkomstveier og massedeponi.

Figur 1. Blåfalli Fjellhaugen kraftverk, prinsippskisse

(...)

Kabel

Figur 2 Kabeltrasé fra Blåfalli Fjellhaugen kraftverk til koblingsanlegg»

1.3 NVEs supplerende innstilling om Blåfalli Fjellhaugen kraftverk

NVEs supplerende innstilling av 16. desember 2024 lyder:

«1. Bakgrunn

Sunnhordland kraftlag (SKL) AS søker om å bygge Blåfalli Fjellhaugen kraftverk i Kvinnherad kommune i Vestland fylke. Blåfalli Fjellhaugen kraftverk er planlagt som et opprustnings- og utvidelsesprosjekt i Blådalsvassdraget. Utbyggingen vil gi en bedre utnyttelse av vannressursen i det allerede utbygde vassdraget.

SKL søkte om konsesjon for Blåfalli Fjellhaugen kraftverk i 2014. Høsten 2015 behandlet NVE saken etter vassdragsreguleringsloven og etter energiloven. Positiv innstilling ble oversendt Energidepartementet (ED) 04.11.2015. I etterkant av oversendelse av innstillingen informerte SKL ED om at de hadde utfordringer med lønnsomheten i prosjektet. Dette førte til at ED ikke behandlet saken videre. I brev av 17.01.2022 ba SKL om at saken skulle gjenopptas til behandling. NVE mottok brev fra ED 19.01.2022, med forespørsel om å vurdere behov for et oppdatert beslutningsgrunnlag, ny høring og eventuelle endringer i innstillingen for konsesjonsbehandling av Blåfalli Fjellhaugen kraftverk. SKL oversendte oppdatert kunnskapsgrunnlag 05.05.2023 etter forespørsel fra NVE. Dette har vært på begrenset høring til berørte parter og offentlige høringsinstanser våren 2023.

De innkomne uttalelsene er som følger: **Kvinnherad kommune** har kommentarer til søknadsprosessen, samlet vurdering av konsekvensene på naturmiljø, endringer fra 2015 til i dag, økonomiske ytelser til Kvinnherad kommune, minstevannføring og bekkeinntak samt lokal tilgang på kraft. Kommunen er positiv til tiltaket. **Vestland fylkeskommune** er positive til at bekkeinntak Krokavatn er tatt ut av prosjektet, og utover det ikke har merknader til det oppdaterte kunnskapsgrunnlaget. **Statsforvalteren i Vestland** mener kunnskapsgrunnlaget er i tråd med gjeldende metodikk og gir tilstrekkelig kunnskap om tiltaket. Høringsuttalelsene kan leses i sin helhet på våre nettsider.

NVE har vurdert det oppdaterte kunnskapsgrunnlaget og innkomne høringsinnspill. Dette dokumentet er ment som supplement til innstillingen som forelå i 2015, og må derfor inngå i totalvurderingen (NVEs saksnr: 201400672).

2. NVEs oppsummering av søknaden med endringer

Sunnhordaland Kraftlag (SKL) ba Energidepartementet (ED) i brev av 17.01.2022 om å gjenoppta behandlingen av Blåfalli Fjellhaugen kraftverk. NVEs innstilling ble oversendt ED 4.11.2015 og det har gått en stund siden NVEs innstilling. ED ba derfor NVE om å vurdere behovet for et oppdatert beslutningsgrunnlag, ny høring og ev. endringer i innstillingen.

Tiltaket ble i 2015 vurdert til å ha lavt konfliktnivå, samtidig som utbyggingen skulle gi 70 GWh/år ny regulerbar kraft gjennom bedre utnyttelse i et allerede utbygd vassdrag. De største konsekvensene ved en ev. utbygging ble vurdert til å være fraføring av vann i forbindelse med etablering av de nye bekkeinntakene, nettilknytning via luftledning og etablering av deponiområde ved Gaddaneskleivo. På bakgrunn av ED forespørsel ba NVE SKL om å utarbeide et notat med oppdatert kunnskapsgrunnlag.

Gjennom det oppdaterte kunnskapsgrunnlaget ble det lagt opp til noen endringer i prosjektet i forhold til tidligere konsesjonssøknad. Endringene er oppsummert i tabell 1.

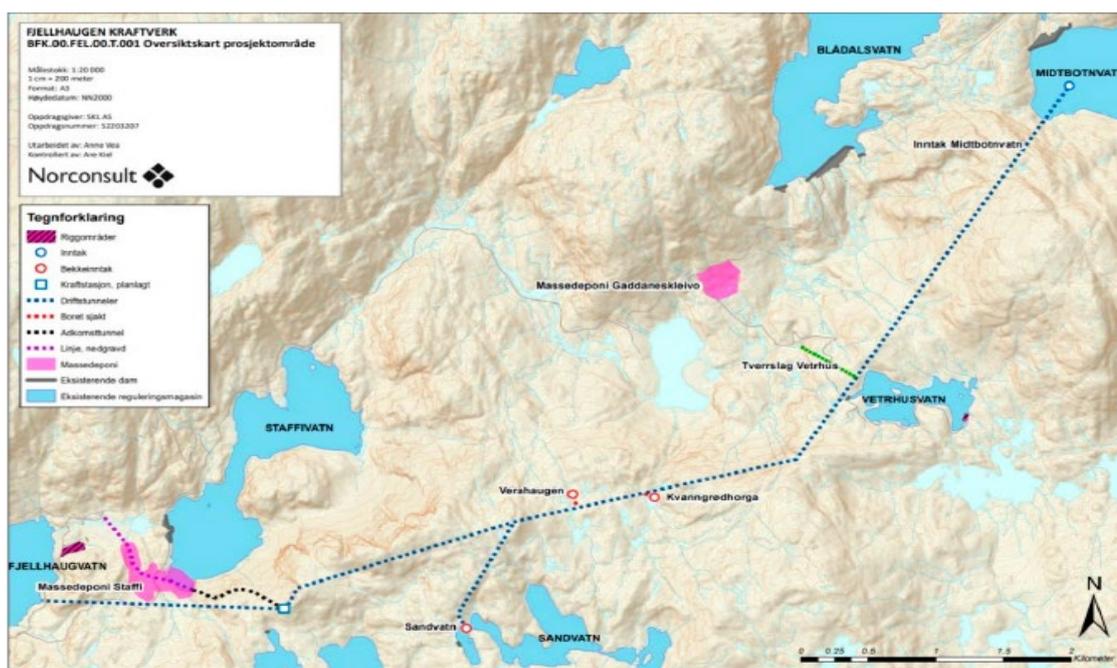
Tabell 1: Oversikt over endringer fra søknad om konsesjon i 2014 og revidert kunnskapsgrunnlag fra 2023

	Fra søknad 2014	Endringer 2023
Tverrsnitt tunnel/vannvei	38 m ³	42 m ³
Masser	960 000 m ³	950 000 m ³
Slukeevne	40-45 m ³ /s	54 m ³ /s
Effekt	150 MW	185 MW
Brutto produksjon	325 GWh/år	-
Netto produksjon	70 GWh/år	-
Nettilknytning	Både jordkabel og luftledning ble omsøkt	Luftledning er tatt ut av prosjektet. Jordkabeltrasé er detaljprosjektert
Jordkabel	Nominell spenning 300	Nominell spenning (420) 300
Generator	185 MVA og 16 kV	185 (220) MVA og 16,5 kV
Transformator	185 MVA og 16/300/420 kV	220 MVA og 16,5/300/420 kV
Gassisolert koblingsanlegg i fjell	Nominell spenning 300 kV	Nominell spenning 300 (420) kV
Kontrollbygg	Ett kontrollbygg for 22 kV anlegg, med areal inntil 46 m ²	Tatt ut av prosjektet
Nytt bryterfelt i luftisolert koblingsanlegg	Nominell spenning 300 kV	Nominell spenning 300 (420) kV
Berørte kommuner	Kvinnherad og Etne	Kvinnherad
Bekkeinntak	Krokavatn, Kvanngørhorga og Verahaugen	Kvanngørhorga og Verahaugen
Massedeponi	Gaddaneskleivo og Staffivatn	-

Bekkeinntak ved Krokavatn er tatt ut av søknaden, noe som gjør at tiltaket ikke lengre berører Etne kommune. Tverrsnittet på tunell/vannvei fra inntak i Midtbotnvatn til kraftstasjon er økt fra 38 m³ til 42 m³. Steinmassene fra tunnelene er beregnet redusert fra 960 000 m³ til 950 000 m³ og er planlagt deponert i to massedeponi, ved Staffivatn og Gaddaneskleivo. Massene er redusert med 10 000 m³ fra opprinnelig søknad som følge av at bekkeinntak Krokavatn er tatt ut av prosjektet. Økning av tverrsnitt på tunell gjør at reduksjonen allikevel blir beskjeden.

Kraftstasjonens turbinsenter vil fremdeles ligge på ca. kote 360 moh. med et francisaggregat med økt slukeevne fra 40-45 m³/s til 54 m³/s, og en økt effekt fra 150 MW til 185 MW. Brutto middelproduksjon i Blåfalli Fjellhaugen kraftverk er beregnet til 325 GWh. Grunnet redusert produksjon i Blåfalli III og Blåfalli V blir netto innvunnen ny energi ca. 70 GWh.

Blåfalli Fjellhaugen kraftverk er fremdeles planlagt som et fjellanlegg med hovedinntak i reguleringsmagasinet Midtbotnvatn med LRV på kote 700 og HRV på 771 moh. Det planlegges å etablere to bekkeinntak, Kvanngredhorga og Verahaugen, i tillegg til et kombinert inntak og svingsystem ved Sandvatn. Figur 1 viser kart over prosjektområdet for Blåfalli Fjellhaugen kraftverk.

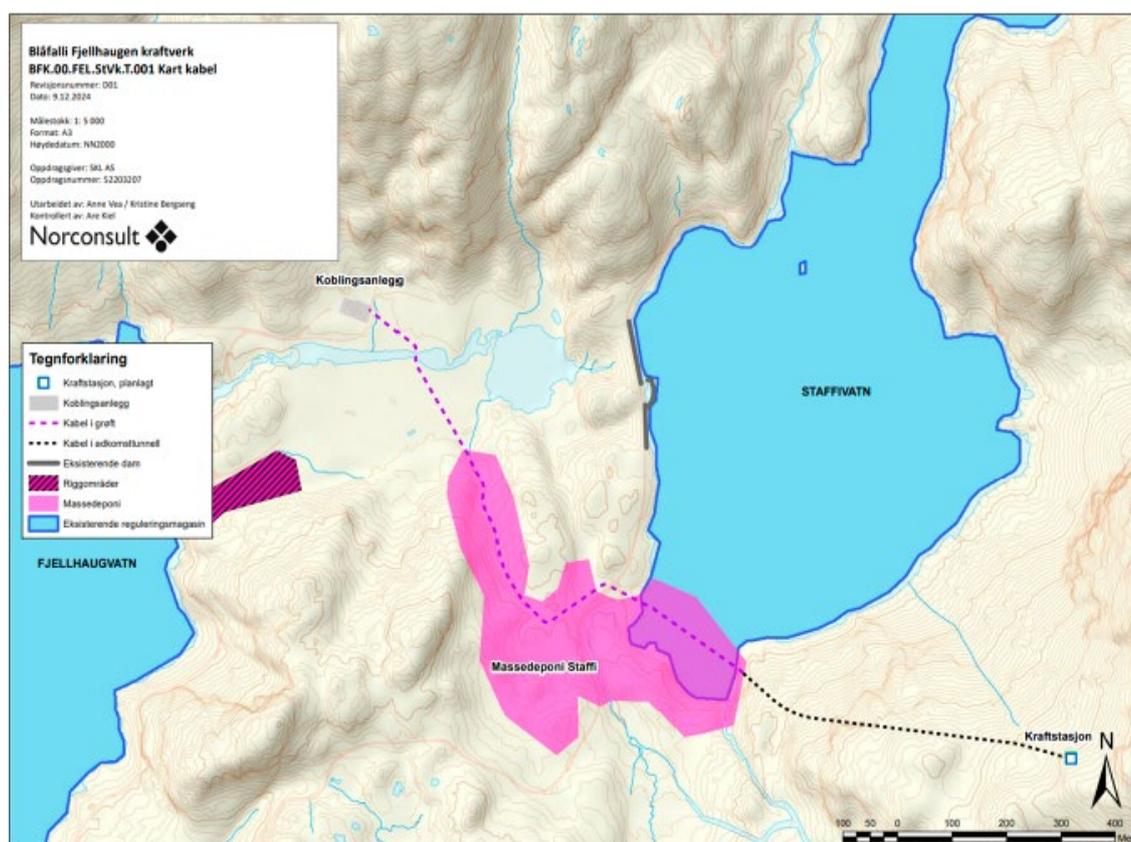
Figur 1. Oversiktskart over prosjektområde Blåfalli Fjellhaugen kraftverk hentet fra oppdatert kunnskapsgrunnlag.

Nettilknytning

I oppdatert kunnskapsgrunnlag, opplyser SKL at de har gjort enkelte justeringer i de elektriske anleggene som skal plasseres i Blåfalli Fjellhaugen kraftverk. NVE sender derfor et nytt forslag til anleggskonsesjon, som inneholder de justeringene SKL har beskrevet i det oppdaterte kunnskapsgrunnlaget.

I e-post av 9. september ba NVE SKL oversende dokumentasjon som viser Statnetts vurdering av kraftverkets nettilknytning. 29. oktober 2024 mottok NVE dokumentasjon som viser at Statnett har reservert kapasitet til Blåfalli Fjellhaugen kraftverk.

I e-post av 4. november og 6. november, etterspurte NVE mer informasjon om kabeltraseen. SKL bekreftet i e-post av 13. november at kabeltraseen er lik som beskrevet i søknaden fra 2014, men at de nå har detaljprosjektert traseen. Basert på figur 2, ser det ut som at traseen er noe endret ved Staffivatnet, men at kabelen fremdeles er planlagt lagt gjennom massedeponiet frem til tunellpåhugget.

Figur 2: Kartet viser traseen med lilla stiplet strek der kabelen legges i grøft, ca. 1000 meter fra Blåfalli koblingsstasjon (grå firkant), frem til kraftverkstunnelen. Tunnelen er vist med sort stiplet strek. Kabelen legges gjennom tunnelen frem til kraftverket, ca. 500 meter. Rosa områder viser massedeponi.

Kabelen bygges for 420 kV, i stedet for 300 kV som først omsøkt, som følge av Statnett sine oppgraderinger i transmisjonsnettet. Kabelen vil driftes på 300 kV frem til Blåfalli transformatorstasjon oppgraderes. SKL skriver til NVE at endring i spenningsnivå gjør at tverrsnittet på kabelen økes, men det vil ikke medføre endring i plassering, utforming eller størrelse på kabelgrøften eller kabelens arealbehov.

I 2015 vurderte NVE at nettilknytning med jordkabel hadde små virkninger for miljø- og samfunnsinteresser. NVE vurderte også et alternativ der en del av strekningen kunne bygges med luftledning. Dette alternativet har SKL nå tatt ut av prosjektet og det er kun nettilknytning med jordkabel som er aktuelt, i tråd med NVEs tidligere anbefaling.

Fallrettigheter og grunnforhold

Da bekkeinntak Krokavatn som lå i Etne kommune ikke lenger inngår i prosjektet, har SKL nå alle vannrettigheter, fallretter og rett til å legge nødvendig installasjoner knyttet til kraftutbyggingen på de eiendommene som berøres i Kvinnherad kommune.

Kraftproduksjon og utbyggingskostnader

Vurdering av utbyggingskostnad og energiproduksjon

Vi har kontrollert søkers utbyggingskostnad basert på NVEs «Kostnadsgrunnlag for vannkraft» med prisnivå 2015 og indeksregulert det til prisnivå 01.01.2023 med kostnadsindeksene for vannkraft. Søkers kostnadsoverslag på 1 500 mill. kroner inkluderer ikke finansutgifter, og prisnivået antas å være per 2023. Vårt kostnadsoverslag ligger 18 prosent under søkers kostnadsoverslag, noe som er innenfor usikkerheten i kostnadsoverslag på dette stadiet på ± 20 prosent.

Vi har simulert prosjektet i Vansimtap med prisrekke for område NO2 og priser fra NVEs langsiktige kraftmarkedsanalyse fra 2023. Tilsiget er basert på NVEs avrenningskart for perioden 1991– 2020. Simuleringene er basert på referanseperioden 1991– 2020 og det er lagt til grunn 168 prisavsnitt i uken. Våre simuleringer gir i størrelsesorden samme produksjonsøkning som søker har oppgitt.

Prissatt beslutningsgrunnlag

Vi har beregnet netto nåverdi til det prissatte beslutningsgrunnlaget. For å beregne kraftproduksjon og inntekt har vi gjort simuleringer i Vansimtap for modellår 2030 med prisbane for prisområde NO2.

Med tillegg for finansutgifter på 6 prosent rente har vi lagt til grunn at søkers utbyggingskostnad blir på 1 664 mill. kroner.

Nyttevirkningene av kraftverket vil være svært avhengig av framtidige kraftpriser og kostnadene for å bygge prosjektet. For å beregne inntektene til prosjektet gjennom levetiden multipliseres produksjonen med oppnådd kraftpris. Oppnådd kraftpris er produktet av kraftprisen og verdifaktoren for de to kraftverkene som har nytte av pumpen i hvert år. Vi bruker kraftprisbanen fra NVEs langsiktige kraftmarkedsanalyse fra 2023 for årene 2030, 2035 og 2040. Vi har interpolert fra historiske priser for 2023 til prisbanene for 2030 fra langsiktig kraftmarkedsanalyse.

I beregning av netto nåverdi og LCOE legges det til grunn tre scenarioer for utbyggingskostnad: lav, basis og høy. Basis scenario er det som anses å være mest sannsynlig fra den informasjon som foreligger i søknaden og NVEs vurdering av utbyggingskostnad, mens scenario for lav og høy kostnad er basisscenario med henholdsvis ± 20 prosent av utbyggingskostnad. Vi har lagt til grunn at prosjektet settes i drift i 2030.

Tabell 2: Prissatt beslutningsgrunnlag for Blåfalli Fjellhaugen kraftverk med scenarier for lav og høy utbyggingskostnad.

	Lav kostnad	Basis	Høy kostnad
Endring i produksjonsverdi [mill. kr]	1 044	1 044	1 044
Endring i drifts- og vedlikeholdskostnader [mill. kr]	68	68	68
Utbyggingskostnad [mill. kr]	- 355	- 688	- 1 021
Netto nåverdi [mill. kr]	1 331	1 664	1 997
Nyttekostnadsbrøk	- 0,27	- 0,41	- 0,51

Med kraftprisbane for NO₂ er netto nåverdi i basisscenario for omsøkt prosjekt på – 688 mill. kroner. Med 20 prosent lavere kostnad blir netto nåverdi på – 355 mill. kroner og ved 20 prosent høyere kostnad – 1 020 mill. kroner.

Forutsetninger for prissatt beslutningsgrunnlag

På grunn av blant annet usikkerhet rundt forventede kraftpriser kan ikke en netto nåverdiberegning alltid gi et endelig svar på om et enkeltstående kraftverksprosjekt er samfunnsøkonomisk lønnsomt eller ikke.

Netto nåverdi inkluderer også forventede inntekter. Det gjør at man tar hensyn til at ulike prosjekter har ulike forventede inntektsnivåer, og i motsetning til LCOE kan netto nåverdi si noe om lønnsomheten til tiltaket.

Nyttekostnadsbrøk er netto nåverdi delt på investeringskostnader og driftskostnader over levetiden. Nyttekostnadsbrøken kan brukes til å sammenligne nåverdien til prosjekter av ulik størrelse.

Beregningene forutsetter en kalkulasjonsrente på 6 %, økonomisk levetid for vannkraftverk på 40 år og drifts- og vedlikeholdskostnader på 5 øre/kWh, kostandene refererer til prisnivå 01.01.2023 og kraftbanene er hentet fra NVEs langsiktige kraftmarkedsanalyse fra 2023.

Prosjektet er et opprustningsprosjekt som gir bedre utnyttelse av et allerede utbygd vassdrag og bidrar med betydelig regulerbarhet med begrensede miljøvirkninger. Basert på usikkerhet i beregningene mener vi kostnadene er akseptable.

Forholdet til offentlige planer

Fylkesplaner

Vestland fylkeskommune har siden søknaden ble sendt inn i 2014 vedtatt ny *regional plan for Fornybar energi (2023-2035)* og ny *regional plan for Klima (2022-2035)*. Prosjektet er i tråd med ambisjonene satt i de nye regionale planene.

Kommunale planer

Kvinnherad kommune har siden søknaden i 2014 vedtatt ny kommuneplanens arealdel. Det berørte området er avsatt til formål: *LNFR – areal for nødvendige tiltak for landbruk og reindrift og gårdstilknyttet næringsvirksomhet basert på gårdens ressursgrunnlag.*

3. Vurdering av det samlede kunnskapsgrunnlaget/søknaden

Konsekvensutredningen som ble gjennomført i 2014 svarte godt på utredningsprogrammet. NVE vurderte den gang at kunnskapsgrunnlaget som lå til grunn var godt nok for å kunne

vurdere søknaden. I 2022 oversendte SKL et oppdatert kunnskapsgrunnlag, samt foreslåtte endringer i forhold til opprinnelig konsesjonssøknad fra 2014. Det oppdaterte kunnskapsgrunnlaget har vært på høring hos berørte parter og myndigheter. Høringsuttalelsene har vært presentert til søker for kommentar. Fullstendige uttalelser og kommentarer fra søker er tilgjengelig via offentlig postjournal og/eller NVEs nettsider. Det oppdaterte kunnskapsgrunnlaget gir etter vårt syn et godt grunnlag for å vurdere søknaden. Statsforvalteren i Vestland har samme syn. Vi er av den oppfatning av at kunnskapsgrunnlaget som foreligger er tilstrekkelig for å komme med vår supplerende innstilling i saken.

Oppdatert kunnskapsgrunnlag

I 2014 utarbeidet Norconsult på oppdrag fra SKL konsekvensutredninger og nødvendige fagrapporter som underlag for konsesjonssøknaden som ble sendt inn i 2014. Utredningene ble den gang utført etter metodikken i Statens vegvesen håndbok V712. Denne håndboken er senere revidert og blitt erstattet av Miljødirektoratet håndbok M1941 som anerkjent metodikk for konsekvensutredninger.

Norconsult har på vegne av SKL oppdatert store deler av kunnskapsgrunnlaget basert på ny metodikk. Temaer som er gjennomgått er hydrologi, landskap, kulturminner og kulturmiljø, samfunn, reise og friluftsliv, fisk og ferskvannsbiologi, naturmiljø og naturmangfold. Fagrapportene fra 2014 er ikke skrevet på nytt etter ny metodikk. Norconsult har gjennomgått hvert fagtema og beskrevet endringene i metodikk samt hvordan konsekvensgradene er endret for å reflektere dagens vurderingsmetode av konsekvenser. Tabell 3 viser konsekvensgradene for fagtemaene i 2014 og 2022.

Tabell 3: Samletabell for endring i konsekvensgrad mellom 2014 og 2022 (hentet fra oppdatert kunnskapsgrunnlag /Norconsult)

	Konsekvensgrad 2014	Konsekvensgrad 2022
Fisk og ferskvann	Liten negativ	Noe miljøskade (-)
Naturtyper og vegetasjon	Liten negativ	Noe/betydelig miljøskade avhengig av delområde (-/--)
Fugl	Middels negativ	Betydelig miljøskade (--)
Pattedyr	Ubetydelig – Liten negativ	Noe miljøskade (-)
Friluftsliv	Liten – middels negativ	Noe miljøskade, veier mot betydelig miljøskade
Kulturarv og kulturmiljø	Liten negativ	Noe miljøskade (-)
Landskap	Liten – middels negativ	Noe miljøskade

I det videre vurderer vi om det oppdaterte kunnskapsgrunnlaget gir grunn til å endre NVEs vurdering fra 2015:

3.1 Hydrologi

Siden 2014 har SKL fått konsesjon til to nye bekkeinntak (Urdabotn og Grønningsbekken 2) i eksisterende Blåfalli III kraftverk (kgl.res. 20.09.2019, jf. NVEs sak 201606273).

Overføring av disse bekkene fører til 4 % lavere vannføring ved innløp til Jamtelands-/Staffivatn enn det som ble lagt til grunn ved søknadstidspunktet i 2014.

Siden fagrapporten i 2014 har årlig tilsig økt for flere av målestasjonene. VM 41.8 Hellehaug har om lag 3 % høyere årstilsig i perioden 1990-2020, enn for perioden 1982-2013 som var benyttet i fagrapporten fra 2014. Dette tilsvarer lokalfeltene Kvanngørhorga, Verahaugen, Blåelva ved utløp Brandvikvatn og Blåelva ved innløp Jamtelands-/Staffivatn. VM 76.5 Nigarsbrevatn har ca. 7 % høyere årstilsig i perioden 1991-2020, sammenlignet med perioden 1982-2010, grunnet økt breavsmelting i sommerhalvåret. Tilsig til Blåfalli Fjellhaugen kraftverk er mindre enn det som var forutsatt i fagrapporten fra 2014 fordi bekkeinntak ved Krokavatn ikke lenger inngår i planene. Hydrologien forblir uendret ved Krokavatn bekkeinntaket, da det er tatt ut av søknaden. NVE vurderer at endringene for tilsig ikke er avgjørende for konsesjonsspørsmålet.

Kvinnherad kommune etterspurte vurderinger av konsekvensene ved etablering av effektkraftverk i vassdraget. Som konsesjonær også kommenterer i sitt svar til høringsuttalelser, vil ikke elvestrekningen bli påvirket av effektkjøring ved at både inntak og utløp fra kraftverket er i eksisterende reguleringsmagasin. Det søkes ikke om å endre reguleringsgrensene for magasinene.

Det ble foreslått minstevannslipp om sommersesongen og ikke minstevannslipp vintersesongen fra bekkeinntakene Krokavatn, Kvanngørhorga og Verahaugen i innstillingen i 2015. SKL har lagt til grunn NVEs forslag til slipp av minstevannføring fra innstillingen fra 2015 for bekkeinntakene Kvanngørhorga og Verahaugen, vist i tabell 4.

Tabell 4: Forslag til slipp av minstevannføring ved bekkeinntakene.

Inntak	Sommer (01.07-31.10)	Vinter (01.11-30.06)
Kvanngørhorga	40 l/s	0 l/s
Verahaugen	10 l/s	0 l/s

Virkningen av redusert vannføring var et sentralt tema i innstillingen i 2015. NVE mener som i 2015 at ytterligere redusert vannføring i Blådalsvassdraget som følge av de to bekkeinntakene vil være negativt for flere sentrale fagtema som landskap, friluftsliv og naturmiljø. Avbøtende tiltak som minstevannføring vil dermed, som i 2015, være et viktig moment i konsesjonsspørsmålet.

3.2 Fisk og ferskvannøkologi

Fagrapporten for fisk og ferskvann er blitt vurdert etter nye metodikk-krav. Fylkeskommunen vurderer at påvirkningen vil være den samme som de vurderte i 2014 for de gjenværende bekkeinntakene. Statsforvalteren vurderer at det er gått lang tid siden sist prøvafiske og feltinnsamlinger, og at det ideelt sett skulle vært gjennomført ny datainnsamling. Grunnet tiltakets begrensede størrelse og omfang har vi vurdert at det ikke var nødvendig med nye feltinnsamlinger.

Av tidligere funn er det registrert stasjonær ørret og røye. Disse artene har ikke fått endret forvaltningsstatus siden 2014. Fisk og ferskvannøkologi var ikke et sentralt tema i innstillingen fra 2015. Vi vurderer at avbøtende tiltak som minstevannføring ved bekkeinntakene vil begrense konsekvensene av tiltaket for temaet fisk og ferskvannøkologi. NVE mener påvirkningen på fisk ikke vil være avgjørende for konsesjonsspørsmålet.

3.3 Landskap og friluftsliv

Siden søknaden forelå i 2014 har området i Blådalen blitt kartlagt som et svært viktig friluftsområde. Området beskrives som et stort, sammenhengende turområde med tilrettelegging, som er i bruk både sommer og vinter. Norconsult konkluderer med at den nye kartleggingen ikke gir grunnlag for å justere verdivurderingen som ble gitt i 2014. NVE støtter denne konklusjonen.

Nettilknytning med luftledning, tipp Gaddaneskleivo og redusert vannføring i bekkene ble vurdert som de største negative konsekvensene for friluftsliv og landskap i behandlingen av konsesjonssaken i 2015. NVE anbefalte nettilknytning med jordkabel, minstevannføring i bekkene, samt god miljøtilpasning av tippene. Ved at bekkeinntaket Krokavatn er tatt ut av planene, vil et mindre område bli berørt av utbyggingen, og Krokavatn bekken vil ha naturlig vannføring. Alternativ med luftledning er også tatt ut av prosjektet. Konsekvensene av tiltaket for landskap og friluftsliv er derfor noe redusert sammenliknet med planene fra 2014. Dette støttes også av høringspartene.

NVE opprettholder våre tidligere vurderinger i innstillingen for temaet landskap og friluftsliv.

Ettersom NVE opprettholder sine vurderinger fra innstillingen i 2015 gjengis disse her:

«Området der Blåfalli Fjellhaugen kraftverk planlegges blir i fagrapport om landskap beskrevet som et avsidesliggende fjellandskap på sørsiden av Folgefonna. Området er betydelig preget av kraftverksutbygginger gjennom flere år, men det aller meste av vannveier og kraftverk er bygd som fjellanlegg. Samtidig har etablering av anleggsveier som følge av utbyggingene medført at området har blitt tilgjengelig for allmenheten. Området er derfor en godt benyttet innfallsport til Folgefonna. Blåfalli Fjellhaugen kraftverk er, som mange av de andre utbyggingene i området, planlagt som et fjellanlegg og nedbørfeltene som skal utnyttes er Midtbotnvatn og Sandvatna, som begge er omfattet av eksisterende konsesjoner. I tillegg er det planlagt å ta inn tre nye bekkefelt via grentunneler. Alle feltene blir i dag utnyttet gjennom anlegg som vil få redusert produksjon dersom kraftverket blir bygd.

I flere av høringsuttalelsene er det påpekt at nedgraving av produksjonsledningen vil være å foretrekke framfor alternativ løsning med luftlinje. NVE ser at valgt trase er gunstig med tanke på nedgraving av kabel, og vil derfor være et godt egnet avbøtende tiltak med tanke på landskap og friluftsliv.

Både Fylkesmannen og fylkeskommunen mener at NVE må vurdere alternativ etablering av deponiområdet i Gaddaneskleivo. SKL Produksjon har gjort en nøye vurdering av et alternativt deponi i et større steinbrudd sør for Blådalsvatnet. Dette området er sterkt preget av tidligere landskapsinngrep og er ikke eksponert for normal ferdsel eller innsyn. SKL Produksjon AS ser at dette er et gunstig alternativ med tanke på landskap og friluftsliv, men påpeker at det knytter seg større utfordringer til dette alternativet både med hensyn til HMS og økonomi. Alternativ løsning vil føre til at kjørelengde for frakt av massene økes med 3 km. I tillegg er veien smal og bratt og derfor vinterstengt. Området er også avmerket med tre sikre skredprofiler for årvisse ras. Vinterstenging medfører at det må opprettes et midlertidig deponi for mellomlagring av masser, som senere må transportere opp sommerstid. Den samlede merkostnaden er beregnet til 12-15 millioner kroner. NVE er av den oppfatning at

SKL Produksjon AS har gjort en nøye vurdering av omsøkt og alternative massetipper. Tippet i Gaddaneskleivo ligger i en mindre skålformet dalside og det skal ifølge SKL Produksjon ligge godt til rette for god miljøtilpasning. Etter NVEs sluttbefaring kan NVE si seg enig i SKLs vurdering knyttet til tippens beliggenhet. Tippet vil slik den er planlagt strekke seg over et relativt lite areal sammenlignet med tippens volum. Tippens beliggenhet gjør at en kan skjule store mengder med masser i terrenget. I tillegg er tippet planlagt like ved eksisterende inngrep som vei og kraftledninger. Det er også positivt at tippet ligger noe lavere i terrenget, nede i skoggrensen, med tanke på raskere revegetering. Dersom det utarbeides en god miljøplan ved etablering av tippet mener NVE at tippens plassering kan aksepteres med tanke på landskap og friluftsliv.

Enkelte av høringspartene har kommentert redusert vannføring i bekkene, som en negativ konsekvens. Kvinnherad kommune viser til vurderingen i KU- rapporten om at redusert vannføring i Kvanngårdhorga til Brandvikvatnet kan være negativt for friluftsliv og landskap. Fylkeskommunen gjør oppmerksom på at det planlagte bekkeinntaket nedstrøms Verahaugen vil ligge i et urørt område med sårbart høyfjell av stor verdi, og av hensyn til friluftslivet anbefaler fylkeskommunen NVE å øke planlagt minstevannføringslipp i sommerhalvåret slik at landskapskarakteren og opplevelsesverdien blir ivaretatt. Fylkeskommunen gjør også oppmerksom på at det planlagte bekkeinntaket ved Kvanngårdhorga ligger i et mye brukt friluftsområde. NVE bør derfor vurdere å øke minstevannføringslipp i sommerhalvåret også fra dette bekkeinntaket. Turlaget mener at ei utbygging vil ha såpass stor virkning på vannføringen i bekkene fra Kvanngårdhorga og Verahaugen at de frarår utbygging av disse. Begrunnelsen ligger i områdets verdi for landskap og friluftsliv og at disse bekkene har høy opplevelsesverdi. Turlaget legger i sin vurdering vekt på den samlede belastningen i området. Dersom det blir gitt konsesjon mener turlaget at minstevannføringsslippet bør økes betraktelig.

NVE vil bemerke at bekkeinntakene er planlagt bygd som mindre punktinngrep og veiløst. Omfanget knyttet til de fysiske inngrepene som følge av bekkeinntakene er derfor små.

Midtpartiet og nedre deler av bekken fra Verahaugen er noe synlig fra anleggsveien langs Blådalsvassdraget. Her kommer det inn et uregulert sidefelt som renner ut i bekken vest for midtpartiet. Ifølge SKL Produksjon AS sine beregninger medfører dette at restvannføringen i nedre deler av bekken vil være nær 50 % av års middelvannføring etter en ev. utbygging. Under NVEs sluttbefaring var det relativt bra med vannføring i bekken. NVE fikk likevel inntrykk av at denne bekken ikke er spesielt fremtredende i landskapsbildet. NVE er også enig med søker i at restfeltet, som tilsvarer om lag 50 % av vannføringen, vil ivareta mye av opplevelsesverdien knyttet til bekken fra Verahaugen etter en ev. utbygging.

Bekken fra Kvanngårdhorga blir vurdert til å ha den største opplevelsesverdien i landskapsammenheng av de omsøkte bekkeinntakene. SKL Produksjon AS påpeker i sin kommentar til høringsuttalelsene at bekken beholder sitt særpreg også ved vannføringer som er lavere enn flomsituasjoner, men bekken mister sitt særpreg ved såpass lave vannføringer som 5-persentilen for sommer. NVE fikk under sluttbefaring inntrykk av at bekken er storstenet og det må relativt mye vann til for at bekken skal framstå som et viktig landskapselement. SKL mener at realistisk vannføring for å opprettholde bekkens

opprinnelige karakteristikker i sommerperioden er betydelig og lite forenlig med ønsket om forsvarlig drift og vannkraftproduksjon.

Etter å ha mottatt høringsuttalelsene og vurdert forholdene knyttet til minstevannføring på nytt, foreslår SKL Produksjon AS å endre omsøkt minstevannføringslipp. SKL Produksjon AS ser av høringsuttalelsene at slipp av minstevannføring vinterstid er av mindre betydning samtidig som noe økt minstevannføringslipp i sommerhalvåret for Kvannegrødhorga vil være positivt. Nytt forslag spesifiseres derfor til kun å gjelde sommervannføring for alle bekkeinntakene. Samtidig vil SKL Produksjon AS øke foreslått sommervannføringen for Kvannegrødhorga med 36 % for å imøtekomme høringsinstansene til en viss grad.

En utbygging med redusert vannføring på flere elvestrekninger vil etter NVEs mening ha en liten negativ betydning for landskapsopplevelsen og friluftslivet. Med slipp av tilstrekkelig minstevannføring i sommersesongen, mener NVE at fraføring av vann som følge av en utbygging av Blåfalli Fjellhaugen kraftverk vil kunne aksepteres med tanke på landskap og friluftsliv.»

Konklusjon

Det forutsettes tilstrekkelig med minstevannføring fra bekkeinntakene Kvannegrødhorga og Verahaugen, samt miljøplan for etablering av tipp ved Gaddaneskleivo og Staffivatn. I anleggsperioden vil det bli forstyrrelser og menneskelig aktivitet i området. Vi legger til grunn at avbøtende tiltak for å redusere ulemper i denne perioden håndteres i forbindelse med detaljplangodkjenning. NVE vurderer at forholdet til landskap og friluftsliv ikke er avgjørende for konsesjonsspørsmålet gitt disse forutsetningene.

3.4 Kulturminner og kulturmiljø

NVE er av samme oppfatning som beskrevet i innstillingen fra 2015 under temaet kulturminner og kulturmiljø.

3.5 Naturmiljø og naturmangfold

3.5.1 Forholdet til naturmangfoldloven

Alle myndighetsinstanser som forvalter natur, eller som fatter beslutninger som har virkninger for naturen, plikter etter naturmangfoldloven § 7 å vurdere planlagte tiltak opp mot naturmangfoldlovens relevante paragrafer. I NVEs vurdering av søknaden legger vi til grunn prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 og forvaltningsmålene i naturmangfoldloven §§ 4 og 5.

Det følger av naturmangfoldloven § 8, første ledd, at beslutninger som berører naturmangfoldet så langt det er rimelig skal bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger. Videre skal kravet til kunnskapsgrunnlag stå i et rimelig forhold til sakens karakter og risiko for skade på naturmangfoldet.

3.5.2 Rødlista arter

I den opprinnelige søknaden er det beskrevet funn av flere trua arter i tiltaksområdet. Ved Fjellhaugen ble det registrert strandsnipe og svartand, begge med status som nært truet (NT) i

2014. Strandsnipe er ikke lengre på norsk rødliste i 2021. Sommerfuglen almepraktmåler, som hadde status som sårbar (VU) i 2014, ble registret sør i fjellet for tiltaksområdet i Etne kommune i Stordalen. Det er ikke foretatt ny kartlegging etter NIN-metodikk. Det er imidlertid registrert flere rødlista arter i influensområdet enn i 2014. Blant dem er: Vipe (kritisk truet, CR), svartand (sårbar, VU), lappspurv (sterkt truet, EN), granmeis (VU), gulspurv, (VU), hjelmmose (VU), felesotmose (VU) og gaupe (EN), tillegg til en del arter som er nær truet (NT). Utfyllende tabell med forekomster kan leses i vedlegg 1.

NVE er positive til at alternativ med luftledning er tatt ut av prosjektet, da jordkabel ikke vil gi virkninger for fugl i driftsfasen. Vi omtaler her kun den delen av jordkabeltraseen som er mellom koblingsanlegget og tunnelpåhugget. Der kabelen går i tunnel vurderer NVE at den ikke vil ha noen virkninger utover det bygging av tunnelen har. NVE kan ikke se at jordkabeltraseen fra koblingsanlegget frem til tunnelpåhugget vil være i konflikt med rødlistede arter. I anleggsperioden vil det bli forstyrrelser og menneskelig aktivitet i området. Vi legger til grunn at avbøtende tiltak for å redusere ulemper i denne perioden håndteres i forbindelse med detaljplangodkjenning.

NVE har undersøkt tiltaksområdet i naturbase, artsdatabanken og NVE atlas. Den planlagte utbyggingen vil medføre relativt få tekniske inngrep i terrenget. Tverrslag, tipp og sperredammer skal være i dagen, vannveiene er planlagt i fjell og veier er allerede etablert. NVE mener derfor at tiltaket ikke vil medføre vesentlige negative virkninger for rødlistarter i området og at forholdet til arter ikke vil være avgjørende for konsesjonsspørsmålet.

3.5.3 Verdifulle naturtyper

Det ble ikke registrert verdifulle naturtyper i influensområdet for tiltaket i 2014, og det er ikke gjort ny kartlegging av naturtyper etter NIN-metodikken i 2022. Det er ikke registret verdifulle naturtyper i området i 2023.

Norconsult vurderer i den nye fagrapporten under tema naturmiljø og naturmangfold at naturtypene snøleieberg (nær truet, NT), Fjellhei (NT), snøleie (sårbar, VU), og rabbe (NT) er aktuelle å finne i influensområdet. Blådalen ligger i lavalpin og nordboreal vegetasjonssone. Terrenget består av kurvede terrengformer som fjelltopper, koller, rygger og svakt kurvede, bratte skråninger, samt fjellbjørkeskog og blåbærbjørkeskog opp mot 600 moh. NVE anser det som realistisk at naturtypene som Norconsult listet opp forekommer i området, og at de er relativt vanlige i fjellområdet rundt tiltaket.

Den største trusselen for disse naturtypene er klimaendringer, etterfulgt av slitasje fra arealbruk, ferdsel og overbeite. Da tiltakene er små, mener vi at tiltaket kan aksepteres med tanke på samlet belastning på naturtyper i området.

3.5.4 Konklusjon

NVE vurderer at tiltaket vil ikke påvirke rødlistede arter eller verdifulle naturtyper utover dagens påvirkninger i området. Vi mener videre at konsekvensene ikke er så store at det vil være avgjørende for konsesjonsspørsmålet.

3.6 Samfunnsnytte

NVE er av samme oppfatning som beskrevet i innstillingen under temaet samfunnsnytte. En bedre ressursutnyttelse av allerede utbygde vassdrag vil være positivt for samfunnet og allmenheten.

4. NVEs oppsummering og anbefaling

Utbygging av Blåfalli Fjellhaugen kraftverk skal nytte fallet mellom Midtbotnvatn og Fjellhaugvatn. Hensikten med utbyggingen er å bedre ressursutnyttelsen av et allerede utbygd vassdrag. Installert effekt i kraftverket er beregnet til 185 MW. Brutto middelproduksjon i Blåfalli Fjellhaugen kraftverk er 325 GWh. Grunnet redusert produksjon i Blåfalli III og Blåfalli V blir netto innvunnen ny energi 70 GWh.

Høringspartene er positiv til en utbygging og endringene som er presentert i det oppdaterte kunnskapsgrunnlaget. De negative merknadene er i hovedsak knyttet til høringsprosessen, kraftpolitikken generelt og kraftsituasjonen lokalt, samt økonomiske forhold knyttet til kommunen. Kraftpolitikk og økonomiske forhold er ikke temaer som er relevant å vurdere i denne suppleringen til innstillingen.

NVE har vurdert de foreslåtte endringene, herunder bortfall av bekkeinntaket Krokavatn, økt tverrsnitt, økt slukeevne, økt effekt og redusert mengde masser med behov for deponi. Vi vurderer at omsøkt løsning har færre negative konsekvenser enn omsøkte løsning fra 2014.

Vi legger stor vekt på at kraftverket vil bidra til bedre utnyttelse av et allerede utbygd vassdrag. Kraftmengden som vil oppnås ved utbyggingen er av betydning for lokal og regional kraftforsyning. NVE mener foreslåtte utbyggingsløsning gir en god ressursutnyttelse samtidig som miljøpåvirkningen vurderes som liten. Foreslått minstevannføringsregime, nedgraving av jordkabel, avbøtende tiltak i anleggsfasen og god terrengtilpasning av tipp ved Gabbaneskleivo og Staffivatn vil ivareta forholdene til landskap og friluftsliv.

NVE anbefaler at Sunnhordaland kraftlag AS får konsesjon etter vannressursloven til bygging og drift av Blåfalli Fjellhaugen kraftverk og etter vassdragsreguleringsloven til å overføre og regulere avløpet fra Kvanngrødhorga og Verahaugen. NVE mener fordelene med 70 GWh ny, fornybar kraftproduksjon er klart større enn de samlede ulempene for allmenne interesser, slik at kravet i vannressursloven § 25 og vassdragsreguleringsloven § 5 er oppfylt.

Tillatelsen anbefales gitt etter søknadens oppgitte verdier for installert effekt og slukeevne for kraftverket og på de vilkår som er vedlagt. Kraftverket forventes å ha en brutto produksjon på 325 GWh/år, som vil gi ca. 70 GWh/år økt produksjon i Blådalsvassdraget.

NVE anbefaler også at Sunnhordland kraftlag AS får konsesjon til de elektriske anleggene som er beskrevet i forslag til anleggskonsesjon, for å knytte Blåfalli Fjellhaugen kraftverk til nettet.

5. Forholdet til annet lovverk

EUs vanndirektiv

Tiltaket berører vannforekomsten «Blåelva side bekker mellom Jamtelandsvatn og Blådalsvatnet» (042-78-R). Dagens økologiske tilstand er moderat på grunn av sur nedbør. Sammenlignet med tidligere omsøkte løsning vil nåværende omsøkte løsning føre til mindre påvirkning på vannforekomsten. Vi mener derfor at det ikke er behov for ytterligere vurdering av kravene i vannforskriften.

Plan- og bygningsloven

Saker som er underlagt konsesjonsbehandling etter vannressursloven, er gitt fritak fra byggesaksbehandling etter plan- og bygningsloven jf. Forskrift om saksbehandling og kontroll i byggesaker. Dette forutsetter at tiltaket ikke er i konflikt med kommuneplanens arealdel eller gjeldene reguleringsplaner. Forholdet til plan- og bygningsloven må avklares med kommunen før tiltaket kan iverksettes.

6. Oppdaterte vilkår og manøvreringsreglement

6.1 Merknader til konsesjonsvilkår

I forslag til standardvilkår er det tatt utgangspunkt i et kombinert vilkårssett etter vannressursloven og vassdragsreguleringsloven. Under følger kommentarer til enkelte av postene:

Post 2 (Konsesjonsavgifter)

NVE forslår at konsesjonsavgiftene settes til standardsatser, som per i dag er 8 kr/nat.hk. til staten og 24 kr/nat.hk. til kommuner.

Post 7 (Godkjenning av planer, landskapsmessige forhold, tilsyn m.v.)

Dersom det gis konsesjon til utbyggingen, skal detaljerte planer for planer for miljø og landskap forelegges NVE og godkjennes av NVE før arbeidet settes i gang.

Detaljerte planer for arealbruk og konsekvenser ved massetak og deponier skal forelegges NVE og avklares under NVEs godkjenning av detaljplanene. Vi påpeker at standardvilkåret har krav om at kommunene skal ha anledning til å uttale seg om planer for anleggsveier, massetak og plassering av ev. overskuddsmasser. Dette sikrer etter vårt syn kommunenes deltagelse i detaljplanleggingen.

Dammer og vannveier/trykkør som skal bygges med hjemmel i gitt konsesjon må klassifiseres som grunnlag for utarbeidelse av tekniske planer (planer for sikkerhet).

Informasjon om dette finnes på: [Klassifisering - Vassdragsanlegg - NVE](#)

Informasjon om utarbeidelse av planer for landskap og miljø finnes her: [Vannkraft, settefisk og andre vassdragsanlegg - NVE](#)

Nedstående tabell søker å oppsummere føringer og krav som ligger til grunn for NVEs innstilling:

	Omsøkt	NVEs anbefaling
Inntak	I Midtbotnvatn	Inntaket plasseres i tråd med det som er oppgitt i søknaden.

Vannvei	Skal gå i fjell	Vannvei bygges i tråd med det som er oppgitt i søknaden.
Kraftstasjon	I fjell på ca. kote 367	Kraftstasjon plasseres i tråd med det som er oppgitt i søknaden, men nøyaktig plassering kan justeres ved detaljplan.
Største slukeevne	54 m ³ /s	Som omsøkt
Installert effekt	185 MW	Som omsøkt
Antall turbiner/turbintype	Francis aggregat	Antall og type kan justeres i detaljplan.
Deponier	Deponibehov på ca. 950 000 m ³ og skal plasseres ved Staffi og Gabbaneskleivo	Plasseres som omsøkt. Deponiene skal tilpasses landskapet og ha en naturlig utforming. De skal så godt som mulig revegeteres med stedeagne masser. Nøyaktig plassering av deponiene kan justeres i detaljplan.
Veier	Eksisterende veier benyttes ev. oppgraderes. Ny vei fra eksisterende vei og frem til planlagt påhugg ved Tverrslaget Vetrhus.	Som omsøkt.

Mindre endringer uten nevneverdige konsekvenser kan behandles av NVE som del av detaljplangodkjenningen, med mindre annet er presisert her.

Post 8 (Naturforvaltning)

NVE forslår at det stilles standardvilkår om naturforvaltning. Dette vilkåret gir Miljødirektoratet hjemmel til å pålegge konsesjonæren å gjennomføre naturmiljøundersøkelser og miljøforbedrende tiltak innenfor overføringens influensområde. Konsesjonæren kan også pålegges å delta i fellesfinansiering av større undersøkelser som berøres av overføringene. Eventuelle pålegg i medhold av dette vilkåret må være relatert til skader forårsaket av tiltaket og stå i rimelig forhold til tiltakets størrelse og virkninger.

Post 14 (manøvreringsreglement)

NVE anbefaler at bekkeinntakene tas inn i gjeldende manøvreringsreglementet fastsatt ved kgl.res. av 20.09.2019.

Vannslipp

Følgende data for vannføring og slukeevne er hentet fra konsesjonssøknaden og lagt til grunn for NVEs konsesjon og fastsettelse av minstevannføring:

Kvanngørhorga:

Nedbørsfelt	km ²	1,4
Årstilsig	Mill. m ³ /år	5,9
Middelvannføring	l/s	180*
Alminnelig vannføring	l/s	10 (6)
5-presentil sommer	l/s	28 (26)
5-presentil vinter	l/s	9 (6)
Maksimal slukeevne	l/s	2700**

Verahaugen:

Nedbørsfelt	km ²	0,6
Årstilsig	Mill. m ³ /år	2,3
Middelvannføring	l/s	70*
Alminnelig vannføring	l/s	4 (2)
5-presentil sommer	l/s	11 (4)
5-presentil vinter	l/s	3 (2)
Maksimal slukeevne	l/s	1050**

Vannføring for referansepunkt. Viser skalert fra representativt vannmerke (VM 41.8) og NVEs lavvannapplikasjon (vist i parentes). Tall hentet fra Norconsult rapport med oppdatert kunnskapsgrunnlag.

*vannføring basert på tall fra middels år 2014.

**For bekkeinntakene er det tatt utgangspunkt i en slukeevne tilsvarende 15 ganger middelvannføringen siden tilsiget kan magasineres i Midtbotnvatn via tilløpstunnelen til Blåfalli Fjellhaugen kraftverk.

Forslag til minstevannføringslipp:

Inntak	Sommer (01.07-31.10)	Vinter (01.11-30.06)
Kvanngørhorga	40 l/s	0 l/s
Verahaugen	10 l/s	0 l/s

Registrering av minstevannføring:

Det skal etableres måleanordning for registrering av minstevannføring. Den tekniske løsningen for dokumentasjon av slipp av minstevannføring ivaretas gjennom godkjenning av detaljplanen. Data skal forelegges NVE på forespørsel og oppbevares så lenge anlegget er i drift.

Det skal settes opp skilt med opplysninger om vannslippbestemmelser som er lett synlig for allmennheten. NVE skal godkjenne merking og skiltenes utforming og plassering.

6.2 Merknader til manøvreringsreglementet

NVE har i dialog med SKL oppdatert rekkefølge på oppføring av magasin og overføringer som bedre følger geografisk plassering i området. Kotehøyder er blitt oppdatert i henhold til NN2000.

Post 5.

NVE anbefaler at det blir satt krav om slipp av minstevannføring på 40 l/ ved Kvanngørhorga og 10 l/s ved Verahaugen i tidsrommet 01.07-31.10.

7. Videre saksbehandling

Saken oversendes med dette til Energidepartementet for videre behandling. Dette dokumentet er ment som supplement til innstillingen som forelå i 2015, og må derfor behandles parallelt.

8. Vedlegg

Vedlegg 1 – Rødlisterarter registrert i influensområdet til Blåfalli Fjellhaugen

Art	Rødlisterstatus	Lokasjon
Vipe	CR	Fjellhaugen
Svartand	VU	Fjellhaugen
Lappspurv	EN	Blådalsbotnen
Rødstilk	NT	Tjørnene, Blådalen og Fjellhaugen
Heilo	NT	Fjellhaugen
Gjøk	NT	Fjellhaugen, Djupdalsnuten, Stemvassfjellet og Blådalen
Almepraktmåler	VU	Stordalen
Gaupe	EN	Ågotelv
Gulspurv	VU	Årkafjordtunet
Granmeis	VU	Blådalen
Hjelmose	VU	Storhaugen
Felesotmose	VU	Vets for Vetrhusvatn
Faksjøkelmose	NT	Blådalsvatnet Ø
Reinrose	NT	Vetrhus

NT=Nær trua, VU=sårbar, EN=Sterkt trua, CR=kritisk trua.

1.4 NVEs innstillinger om nettilknytning av Fjellhaugen-Blåfalli kraftverk

Departementet mottok 3. november 2015 innstilling om nettilknytningen:

«Norges vassdrags- og energidirektorat har i dag tilrådd at Olje- og energidepartementet gir konsesjon til SKL Produksjon AS for bygging av Blåfalli – Fjellhaugen kraftverk i Kvinnherad og Etne kommuner i Hordaland. Dette notatet redegjør for NVEs vurdering av søknaden etter energiloven for nettilknytningen av kraftverket, i tråd med Forskrift om ekstern kvalitetssikring og vedtaksmyndighet etter energiloven.

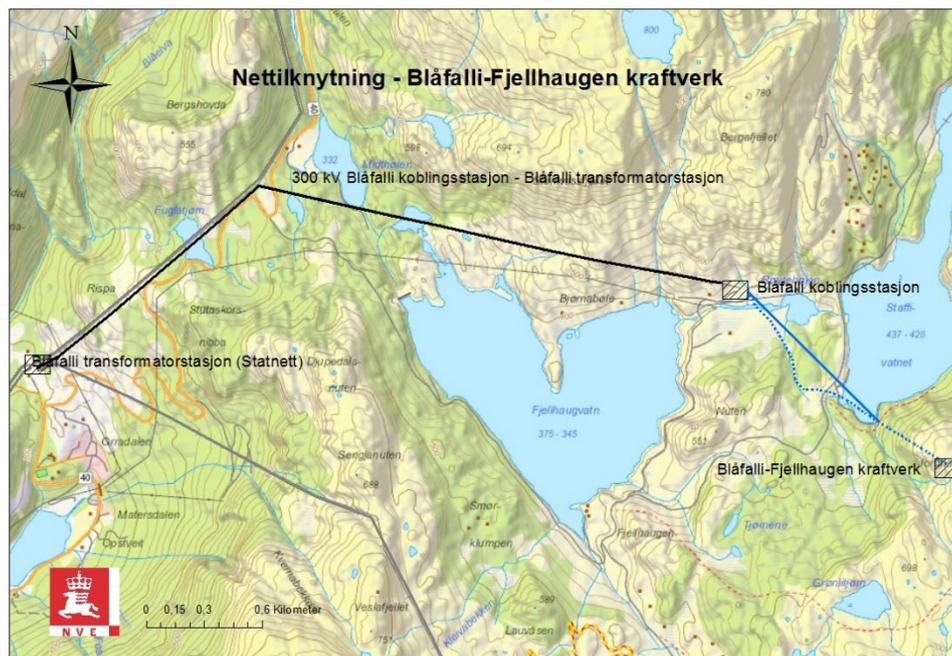
SKL Produksjon AS har søkt konsesjon for å tilknytte Blåfalli-Fjellhaugen kraftverk med en 300 kV kraftledning (jordkabel eller luftledning) til Blåfalli koblingsstasjon. NVE vil tilrå at Blåfalli-Fjellhaugen kraftverk tilknyttes dagens Blåfalli koblingsstasjon med en 300 kV jordkabel. NVE ser det som teknisk og økonomisk likeverdig om kraftverket tilknyttes med luftledning eller med jordkabel. Totalt sett vurderes virkningene av nettilknytningen som små for begge alternativer, men alternativet med luftledning vurderes å ha størst virkninger for landskap, friluftsliv og naturmangfold. Valg av jordkabel anses derfor i denne saken som det beste alternativet.

SKL Produksjon sin tilnærming til usikkerheten i fremtidig spenningsnivå i sentralnettet virker å være fornuftig, da komponenter som kan benyttes både på 300 kV og 420 kV driftsspenning søkes brukt så langt det er mulig. NVE anbefaler at det gis konsesjon til en omkoblbar transformatorløsning 300/420 kV som er klargjort for tilknytning til ett spenningsoppgradert sentralnett i fremtiden.

1 Søknaden

Sundhordland Kraftlag Produksjon AS (SKL) søkte den 17.12.2014 om konsesjon for bygging av Blåfalli-Fjellhaugen kraftverk. Det ble samtidig søkt om konsesjon etter energiloven for å tilknytte det nye kraftverket til sentralnettet med en 300 kV kraftledning frem til Blåfalli koblingsstasjon og ekspropriasjonstillatelse etter oreigningslova for nødvendig grunn og rettigheter for å bygge og drive de omsøkte anleggene. Blåfalli koblingsstasjon er knyttet til Statnett sin Blåfalli transformatorstasjon med en cirka 3,8 kilometer lang 300 kV-ledning som er eiet og drevet av Statnett. Figur 1 viser konsesjonssøkte kraftledning, koblingsanlegg, og hvordan dette koblingsanlegget er tilknyttet sentralnettet.

SKL opplyser i e-post av 17.02.2015 at de har nødvendig rettigheter til grunnen for å bygge og drive anleggene.

Figur 1 - oversiktskart over nettilknytning av Blåfalli - Fjellhaugen kraftverk. Blå hel strek viser omsøkte luftledningstrasé, stiplede linje viser kabeltraséen. Fra kraftverket frem til utløpet av tunnelen ved Staffivann søkes det om en kabel som uansett vil måtte etableres for begge alternativer. Sort strek viser dagens 300 kV-ledning som knytter sammen Blåfalli koblingsstasjon med Blåfalli transformatorstasjon. Grå linjer viser dagens 300 kV sentralnett.

2 NVEs behandling av meldingen og søknaden

NVE behandler konsesjonssøknaden etter energiloven og søknad om ekspropriasjonstillatelse etter oreigningslova. Konsesjonssøknaden og konsekvensutredningen behandles også etter plan- og bygningslovens forskrift om konsekvensutredninger, og NVE er ansvarlig myndighet for behandling av energianlegg etter denne forskriften. Tiltaket skal også avklares etter andre sektorlover som kulturminneloven og naturmangfoldloven, i tillegg til at anlegget må merkes i henhold til gjeldende retningslinjer i forskrift for merking av luftfartshindre.

NVE er normalt delegert myndighet til å treffe vedtak om å bygge og drive elektriske anlegg, herunder kraftledninger og transformatorstasjoner. I forskrift om ekstern kvalitetssikring og vedtaksmyndighet etter energiloven går det frem at kongen i statsråd fatter vedtak om konsesjon etter energiloven § 3-1 for nye elektriske anlegg for tilknytning av vannkraftverk som krever konsesjon av Kongen i statsråd etter vassdragslovgivningen.

En nærmere omtale av lover og forskrifter finnes i vedlegg A.

2.1 Melding med forslag til utredningsprogram

SKL Produksjon AS sendte inn melding med forslag til utredningsprogram for ny Blåfalli-Fjellhaugen kraftverk med nettilknytning den 28.01.2014. Meldingen var utarbeidet i henhold til plan- og bygningsloven kapittel VII-a. Behandlingen av meldingen for vannkraftverket er beskrevet i NVEs notat "Bakgrunn for fastsatt utredningsprogram" av 30.09.2014, ref. NVE 201400672-19. Vurdering av nettilknytning er også beskrevet i dette notatet. NVE fastsatte et utredningsprogram for kraftverket og nettilknytningen den 30.09.2014, ref. NVE 20100672-20.

2.2 Høring av konsesjonssøknad, konsekvensutredning og søknad om ekspropriasjon

Konsesjonssøknaden med konsekvensutredning, og søknad om ekspropriasjon og forhåndstiltredelse for Blåfalli-Fjellhaugen kraftverk med nettilknytning av 17.12.2015 ble sendt på høring den 12.02.2015. Fristen for å komme med høringsuttalelse til søknaden ble satt til 20.05.2015. De berørte kommunene ble bedt om å legge søknaden med konsekvensutredning ut til offentlig ettersyn. Den offentlige høringen av søknaden med konsekvensutredning ble kunngjort i Kvinnheringen, Grenda og Grannar.

NVE arrangerte informasjonsmøte med Kvinnherad og Etne kommuner og ett offentlig møte i forbindelse med høringen av søknaden med konsekvensutredning den 14.04.2015.

Samme dag gjennomførte NVE også befaring av utvalgte områder langs traséene. I tillegg til dette, arrangerte NVE en sluttbefaring den 17.08.2015.

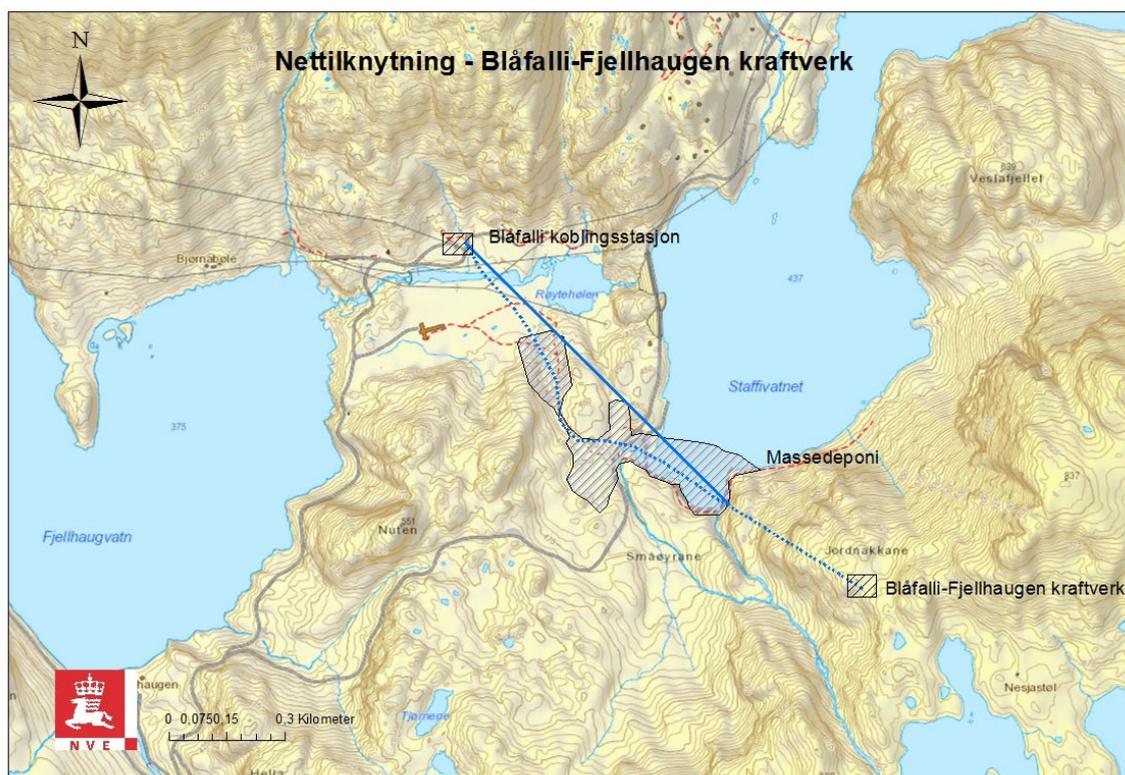
2.3 Innkomne merknader

NVE mottok totalt ni høringsuttalelser til søknad om Blåfalli-Fjellhaugen kraftverk med nettilknytning. Uttalelsene er sammenfattet i notatet «Bakgrunnsnotat til Innstilling» av i dag, ref.: NVE 201400672-24. Nedenfor sammenfattes kun de kommentarer som angår nettilknytningen av vannkraftverket.

Kvinnherad kommune anbefaler alternativ 1 med jordkabel som tilknytningsløsning. Hordaland fylkeskommune ønsker kabelløsning av hensyn til visuelle virkninger og Fylkesmannen i Hordaland ønsker kabelalternativ av hensyn til visuelle virkninger og virkninger for fugl. Utover dette har ikke NVE mottatt ytterligere merknader til nettilknytningen av Blåfalli-Fjellhaugen kraftverk.

3 NVEs vurdering av søknaden etter energiloven

I dette kapittelet vil NVE først vurdere tekniske og økonomiske forhold knyttet til 300 kV-ledningen mellom Blåfalli-Fjellhaugen kraftverk og nytt koblingsanlegg. Deretter vil NVE vurdere hvordan kraftledningen kan påvirke miljø, naturressurser og landskap.

Figur 2 - detaljkart over Nettilknytningen av Blåfalli-Fjellhaugen kraftverk. Blå linje er luftledningsalternativ og stiplet linje er kabelalternativ. Massedeponi er vist med grått skravert felt.

3.1 Vurdering av tekniske og økonomiske forhold

Beskrivelse av teknisk løsning

Blåfalli-Fjellhaugen kraftverk planlegges tilknyttet direkte i sentralnettet ved Blåfalli koblingsanlegg. Dagens sentralnett har en driftsspenning på 300 kV. Statnett har planer om oppgradering av sentralnettet til 420 kV spenning, men det er usikkert når dette skal gjennomføres.

I forbindelse med kraftverket vil det bygges et gassisolert koblingsanlegg i fjell. Anlegget spesifiseres som 420 kV-anlegg så langt det er mulig, men noen komponenter må installeres for 300 kV, da dette vil være aktuelt spenningsnivå i de første årene av anleggets levetid uavhengig av hvordan sentralnettet i regionen utvikler seg de neste tiårene. Det søkes om to alternative løsninger for transformator, begge på 185 MVA i total ytelse. Primært søker SKL

Produksjon AS om en transformator som kun transformerer fra 16 kV til 300 kV. Sekundært søkes det om en transformator som transformerer fra 16 kV til 300 kV men som er omkoblbar til 420 kV.

Koblingen til eksisterende nett vil skje i Blåfalli III, i det eksisterende luftisolerte 300 kV-koblingsanlegget. Tilkoblingen vil skje med et bryterfelt som hovedsakelig vil etableres med 420 kV-komponenter så langt det er mulig, men med noen komponenter som må installeres for 300 kV, da dette som nevnt vil være driftsspenning de første årene.

Mellom Blåfalli Fjellhaugen og Blåfalli III søkes primært en 420 kV-kabelløsning med tverrsnitt 630 mm² og en lengde på om lag 1500 meter. Sekundært søkes en luftledningsløsning med noe kortere lengde, med linetype Duplex Curlew. Denne løsningen vil også være klargjort for 420 kV, og vil også innebære noen hundre meter med kabel ut av fjellanlegget i Blåfalli Fjellhaugen.

Teknisk og økonomisk vurdering

SKL Produksjon AS sin tilnærming til usikkerheten i fremtidig spenningsnivå i sentralnettet virker å være fornuftig, da komponenter som kan benyttes både på 300 kV og 420 kV driftsspenning søkes brukt så langt det er mulig. NVE kan ikke se at denne tilnærmingen fører til noen stor merkostnad.

NVE har ingen innvendinger mot de alternative tilknytningsløsningene, og mener at både kabelløsningen og luftløsningen er teknisk forsvarlige. Samtidig kommer de ut relativt likt når det kommer til investeringskostnader. Differansen mellom de to alternativene er estimert til cirka 400 000 og vurderes å være innenfor usikkerhetsintervallet i kostnadsanslagene som er gjort. Alternativene kommer av den grunn likt ut sett fra tekniske og økonomiske hensyn.

Av de omsøkte transformatorløsningene virker det omkoblebare alternativet å være mer robust mot usikkerheten i fremtidig spenningsnivå på høyspentsiden.

Den sekundært omsøkte løsningen med transformator som er omkoblbar fra 300 kV til 420 kV er cirka 4 millioner kroner dyrere i investering enn den sekundært omsøkte. I tillegg vil det påløpe kostnader i GIS-anlegget og i koblingsanlegget på cirka 3,4 millioner kroner, dersom sentralnettet i området oppgraderes fra 300 kV til 420 kV. I den primært omsøkte løsningen uten omkoblbar transformator er det en risiko for en tilleggs kostnad på 31 millioner kroner hvis spenningen i sentralnettet heves til 420 kV. Statnett har i e-post av 21.08.2015 opplyst at spenningsnivået på ledningen Sauda – Samnanger (som går innom Blåfalli transformatorstasjon) fortsatt vil være 300 kV på mellomlang sikt. Det antas et oppgraderingsbehov til 420 kV på ledningen tidligst om 10-20 år, så fremt det ikke oppstår andre behov enn det som til nå er avdekket. NVE mener på bakgrunn av dette at det på tross av høyere investeringskostnad gir størst nytte å eventuelt gi konsesjon til den sekundært omsøkte transformatorløsningen, da den gir minst risiko for store kostnader ved en eventuell oppgradering av sentralnettet i regionen innenfor transformatorens levetid. Transformatoren er planlagt idriftssatt i 2020, noe som tilsier at det er lenge igjen av levetiden på transformatoren når Statnett gjennomfører sin planlagte oppgradering av Sauda – Samnanger til 420 kV. NVE mener at det er sannsynliggjort at det vil bli en spenningsoppgradering av sentralnettet i området.

I valg av kabel eller luftledning anser NVE at disse er teknisk og økonomisk likeverdige. Av de to omsøkte transformatoralternativene, anbefaler NVE den omkoblbare løsningen selv om den har en høyere investeringskostnad. Dette begrunnes med at den gir lavere risiko for høye tilleggsinvesteringer når sentralnettet eventuelt skal oppgraderes om anslagsvis 10-20 år og at totalkostnaden over levetiden derfor vil være lavere.

3.2 Vurdering av virkninger for landskap og friluftsliv

Kabelalternativ

Det primært omsøkte alternativet med jordkabel vil etter NVEs vurdering ikke bli synlig. Heller ikke kabelgrøften vil bli særlig synlig, da traseen er planlagt lagt hovedsakelig i deponimasser fra kraftverket, som vist i figur 2. På en strekning over cirka 300 meter må kabelen krysse en liten bergrygg hvor det kan påregnes noe sprengning for grøft. NVE mener denne strekningen ikke vil bli særlig synlig fra veg eller fritidsbebyggelse. I fagutredningen for landskap er det vurdert at kabelen vil ha ubetydelig varig omfang. Totalt sett vurderer NVE at kabelalternativet ikke vil påvirke landskapet.

Luftledningsalternativ

Luftledningsalternativet er cirka 750-800 meter langt og går i rett linje fra utløpet av kraftverkstunnelen til Blåfalli koblingsanlegg. Det vil totalt bli tre mastepunkter på strekningen. Det er lite vegetasjon på strekningen og det vil derfor være master og liner som vil være synlig og ikke ryddebeltet. Ledningen vil krysse vegen inn i området rett sør for Staffivann. Det ligger tre hytter på østsiden av koblingsanlegget som vil få innsyn til ledningen. Avstanden til disse hyttene er 200-300 meter. Av konsekvensutredningen går det frem at topografi og vegetasjon gjør ledningen lite synlig også fra disse hyttene. Ledningen vil allikevel ligge i nærturområdene til disse fritidsboligene. Lenger nordover i dalen ligger et hyttefelt hvor ledningen etter NVEs vurdering ikke vil bli særlig synlig fra på grunn av avstand og topografi. Avstanden til disse hytten er cirka 600-700 meter.

Utvidelse av Blåfalli koblingsanlegg

Blåfalli koblingsanlegg er planlagt utvidet med et nytt felt for ledningen fra Blåfalli-Fjellhaugen kraftverk. Dette vil utgjøre et areal på mellom 1 og 2 dekar. Sammenlignet med dagens anlegg isolert sett, innebærer dette omtrent en dobling av størrelsen. NVE viser også til at SKL Nett har søkt konsesjon for utvidelse av Blåfalli koblingsanlegg med ny 300/66 kV transformering. NVE har vurdert denne utvidelsen i notatet «Bakgrunn for innstilling» av 18.12.2014, i forbindelse med vurderingen av 66 kV kraftledningen fra Rullestad til Blåfalli. I vurderingen går det frem at utvidelsen ikke vil medføre ytterligere negative virkninger. Denne saken ligger til behandling hos Olje- og energidepartementet.

NVE mener at en ytterligere utvidelse av anlegget som er konsesjonssøkt i forbindelse med Blåfalli-Fjellhaugen kraftverk ikke vil medføre ytterligere ulemper for brukere av området. Tatt i betraktning at det er en utvidelse av eksisterende anlegg, at det foreligger flere planer for utvidelse av anlegget og at det går flere kraftledninger i området i dag, vurderes endringen til ikke å gi vesentlige endringer landskapet i området og for opplevelsen av friluftsliv. Utvidelsen vil etter NVEs vurdering ikke legge begrensninger på utøvelse av friluftsliv i området.

3.3 Vurderinger av virkninger for kulturminner og kulturmiljø

Av konsekvensutredningen går det frem at verken alternativet med jordkabel eller luftledning vil redusere kvaliteter ved kulturmiljø. Det er heller ikke registrert kjente automatisk fredete kulturminner langs traseene i kulturminnedatabasen «Askeladden». Verken kabelalternativet og luftledningsalternativet har etter NVEs vurdering ingen negative virkninger.

3.4 Virkninger for naturmangfold

Ifølge Miljødirektoratets naturbase er det ikke registrert rødlistede dyre- og plantearter i traseene som er konsesjonssøkt. Det er heller ikke registrert utvalgte naturtyper i eller i nærheten av traseen. Alternativet med luftledning vurderes som noe mer negativt for fugl i konsekvensutredningen, særlig vadefugl og andefugler som bruker dalen innover som sesongtrekk. Luftledningsalternativet vil krysse dalen og dermed utgjøre en kollisjonsrisiko for disse artene. Alternativet med kabel vurderes derfor av NVE til å gi minst negative virkninger for naturmangfoldet. For vurdering av Blåfalli-Fjellhaugen kraftverks forventede samlede virkninger på naturmangfoldet vises det til notatet «Bakgrunnsnotat til innstilling», med referanse NVE 201400672-24.

3.5 Oppsummering av virkninger for miljø, naturressurser og samfunn

Totalt sett vurderes virkningene av nettilknytningen og utvidelsen av koblingsanlegget som små for allmenne interesser. Luftledningsalternativet vil være synlig fra veien innover i dalen og vil være synlig fra hyttebebyggelse i nærheten av koblingsanlegget. Jordkabelen er i hovedsak planlagt lagt i tippmasser fra kraftverksutbyggingen og vurderes derfor å gi små terrenginngrep. Alternativ med jordkabel vurderes derfor som den beste løsningen med hensyn på landskap og friluftsliv. Med hensyn på naturmangfold vurderes også alternativet med jordkabel som den beste løsningen da luftledningsalternativet går på tvers av dalen og kan utgjøre en kollisjonsrisiko for trekkende ande- og vadefugler. For kulturminner og kulturmiljø vurderes virkningene av alternativene som likeverdige.

4 NVEs avveininger, konklusjon og anbefalinger om søknad etter energiloven

NVE har vurdert SKL Produksjon AS sin søknad etter energiloven for elektriske anlegg i Blåfalli-Fjellhaugen kraftverk med nettilknytning. Vi har i dette notatet redegjort for vurderingsgrunnlag og tekniske, økonomiske, samfunns- og miljømessige virkninger.

4.1 Oppsummering av NVEs vurderinger

SKL Produksjon AS har søkt om å tilknytte det planlagte Blåfalli-Fjellhaugen kraftverk til dagens Blåfalli koblingsstasjon med en 300 kV- kraftledning bygget som jordkabel eller luftledning over en strekning på mellom 750 – 1000 meter.

SKL Produksjon sin tilnærming til usikkerheten i fremtidig spenningsnivå i sentralnettet virker å være fornuftig, da komponenter som kan benyttes både på 300 kV og 420 kV driftsspenning søkes brukt så langt det er mulig. Når det gjelder valg av transformator (omkoblbar til 420 kV eller ikke) anbefaler NVE at det eventuelt gis konsesjon til en omkoblbar transformatorløsning, da den gir minst risiko for fremtidig store kostnader ved en eventuell oppgradering av sentralnettet i regionen.

NVE vurderer at valg av luftledning eller jordkabel teknisk og økonomisk sett er likeverdig. For miljø, naturressurser og samfunn vurderer NVE at konsekvensene av nettilknytningen for

miljø-, naturressurser og samfunn, enten jordkabel eller luftledning, er små. Ledningstraseen er kun cirka en kilometer lang og det er allerede er flere kraftledninger i nærheten av den søkte traseen. Alternativet med luftledning vurderes allikevel til å ha størst virkninger for disse fagtemaene, da ledningen krysser vegen som går innover i dalen og ligger i nærheten av tre hytter ved koblingsanlegget. En luftledning på tvers av dalen kan også utgjøre en kollisjonsrisiko for fugl. Dette tatt i betraktning, og at alternativene teknisk og økonomisk sett vurderes til å være likeverdige, anbefaler NVE at Blåfalli-Fjellhaugen kraftverk tilknyttes Blåfalli koblingsstasjon etter alternativet med jordkabel.

4.2 NVEs innstilling til Olje- og energidepartementet

NVE viser til innstilling av i dag for Blåfalli-Fjellhaugen kraftverk. Dersom OED gir konsesjon til disse kraftverkene, tilrår NVE at det samtidig bør gis anleggskonsesjon til følgende elektriske anlegg:

- En generator med ytelse 185 MVA og spenning 16 kV
- En transformator med ytelse 185 MVA og omsetning 16/300/420 kV
- En stasjonstransformator med ytelse 500 kVA og omsetning 16/0,4 kV
- En stasjonstransformator med ytelse 500 kVA og omsetning 22/0,4 kV
- En stasjonstransformator med ytelse 300 kVA og omsetning 0,69/0,4 kV
- Et gassisolert koblingsanlegg i fjell, med nominell spenning 300 kV.
- En cirka 1,5 kilometer lang jordkabel (PEX) fra Fjellhaugen/Blåfalli kraftverk til Blåfalli koblingsstasjon, med nominell spenning 300 kV og tverrsnitt 3x630 mm²
- Ett nytt bryterfelt i Blåfalli koblingsanlegg, med nominell spenning 300 kV
- Nødvendig høyspenningsanlegg

Anleggene skal i det vesentligste være som vist på kart merket «Nettilknytning Blåfalli-Fjellhaugen kraftverk», vedlagt denne konsesjonen.

Ut over standard vilkår for å bygge ny kraftledning etter energiloven, anbefaler NVE at det settes vilkår om at virkningene av anleggsarbeidet med bygging av kabelen, inkluderes i detaljplanen for vannkraftverket.»

NVE uttaler følgende om nettilknytningen i den supplerende innstillingen av 16. desember 2024:

«Nettilknytning

I oppdatert kunnskapsgrunnlag, opplyser SKL at de har gjort enkelte justeringer i de elektriske anleggene som skal plasseres i Blåfalli Fjellhaugen kraftverk. NVE sender derfor et nytt forslag til anleggskonsesjon, som inneholder de justeringene SKL har beskrevet i det oppdaterte kunnskapsgrunnlaget.

I e-post av 9. september ba NVE SKL oversende dokumentasjon som viser Statnetts vurdering av kraftverkets nettilknytning. 29. oktober 2024 mottok NVE dokumentasjon som viser at Statnett har reservert kapasitet til Blåfalli Fjellhaugen kraftverk.

I e-post av 4. november og 6. november, etterspurte NVE mer informasjon om kabeltraseen. SKL bekreftet i e-post av 13. november at kabeltraseen er lik som beskrevet i søknaden fra 2014, men at de nå har detaljprosjektert traseen. Basert på figur 2 (se kap. IV), ser det ut som at traseen er noe endret ved Staffivatnet, men at kabelen fremdeles er planlagt lagt gjennom massedeponiet frem til tunellpåhugget.»

5. NVEs Forslag til anleggskonsesjon

Vi viser til oppdatert kunnskapsgrunnlag av 5. mai 2023. Energidepartementet gir Sunnhordland Kraftlag AS tillatelse til å bygge, eie og drive nettilknytning for Blåfalli Fjellhaugen kraftverk. Vedlagte notat gir en nærmere beskrivelse av saksgang og begrunnelse for vedtaket. Tillatelsen gis i medhold av energiloven § 3-1, energilovforskriften § 3-1.

Anleggskonsesjonen gir rett til å bygge, eie og drive følgende elektriske anlegg:

1. I Blåfalli Fjellhaugen kraftverk:

- En generator med ytelse 185 (220) MVA og spenning 16,5 kV
- En transformator med ytelse 220 MVA og omsetning 16,5/300/420 kV
- Et gassisolert koblingsanlegg i fjell med ett bryterfelt med nominell spenning 300 (420) kV
- Nødvendig høyspenningsanlegg

2. I koblingsanlegg ved Blåfalli III

- Et nytt bryterfelt i det utendørs, luftisolerte koblingsanlegget, med nominell spenning 300
- (420) kV
- Nødvendig høyspenningsanlegg

Fortsatt drive:

- Et inngjerdet område på 3000 m².
- Utendørs luftisolert koblingsanlegg med 3 stk. bryterfelt med spenning 300 (420) kV. Med
- bryterfeltet fra punkt 2 i denne konsesjonen, er det totalt 4 felt.
- Et kontrollbygg på 6 x 16 meter og høyde 6 meter som plasseres i utkanten av
- Koblingsanlegget

3. Kraftledning mellom Blåfalli Fjellhaugen kraftverk og koblingsanlegg ved Blåfalli III

En ca. 1,5 kilometer lang jordkabel med nominell spenning (420) 300 kV og tverrsnitt med minimum strømføringsevne tilsvarende PEX 3*1*630 mm².

Kulepunkt tre, fire og fem i anleggskonsesjonen meddelt Sunnhordland kraftlag AS 28. november 2023 (NVE-ref. 202314948-4) bortfaller når ovennevnte anlegg settes i drift.

Anleggene skal bygges slik det fremgår av kart 1 og 2 vedlagt denne konsesjonen.

Vilkår

De til enhver tid gjeldende vilkår fastsatt i eller i medhold av energiloven gjelder for konsesjonæren. I

tillegg fastsettes med hjemmel i energiloven § 3-5 annet ledd følgende spesielle vilkår:

1. Varighet

Konsesjonen gjelder inntil [DATO]

2. Fornyelse

Konsesjonæren kan søke om fornyelse av konsesjonen. Søknad om fornyelse skal sendes senest ett år før konsesjonen utløper. Dersom konsesjonæren ikke ønsker fornyet konsesjon, skal det innen samme frist gis melding om dette.

3. Bygging

Frist for idriftsettelse er samme tidspunkt som ferdigstillelse av kraftverket.

4. Drift

Konsesjonæren skal stå for driften av anleggene og plikter å gjøre seg kjent med de til enhver tid gjeldende regler for driften.

Bytte av driftsansvarlig selskap krever overføring av konsesjon. Eventuelt framtidig skille mellom eierskap og drift av anleggene konsesjonen omfatter, krever også godkjenning fra [rette myndighet].

Godkjenning kan gis etter søknad.

5. Nedleggelse

Dersom konsesjonær ønsker å legge ned anlegget mens konsesjonen løper, skal det søkes [rette myndighet] om dette. Nedleggelse kan ikke skje før vedtak om riving er fattet.

6. Endring av konsesjonen

[rette myndighet] kan fastsette nye vilkår for anlegget dersom det foreligger sterke samfunnsmessige interesser.

7. Tilbakekallelse av konsesjon

Konsesjonen kan trekkes tilbake dersom konsesjonæren tas under konkursbehandling, innleder gjeldsforhandling, eller på annen måte blir ute av stand til å oppfylle sine plikter etter konsesjonen.

8. Overtredelse av konsesjonen eller konsesjonsvilkår

Ved overtredelse av konsesjonen eller vilkår i denne konsesjonen kan [rette myndighet] bruke de til enhver tid gjeldende reaksjonsmidler etter energilovgivningen eller bestemmelser gitt i medhold av denne lovgivningen.

[rette myndighet] kan også i slike tilfeller på ethvert tidspunkt pålegge stans i bygging.

9. Detaljplan

Anleggsarbeid for kraftledningen skal inkluderes i detaljplanen for vannkraftverket.

10. Tilsyn

Tilsyn med bygging, drift, vedlikehold og nedleggelse av anlegget er tillagt NVEs miljøtilsyn for vassdragsanlegg. Utgifter forbundet med NVEs tilsyn dekkes av konsesjonæren.

III. Høringsuttalelser i forbindelse med innstillingene

Opprinnelig søknad ble sendt på høring 12. februar 2015. Den ble kunngjort i avisene Kvinnheringen og Grannar, og lagt ut til offentlig gjennomsyn i Kvinnherad og Etne kommune. Den 14. april 2015 ble det arrangert et åpent informasjonsmøte på Dalheim ungdomshus i Omvikdalen. NVE befarte området sammen med søker og representanter fra Kvinnherad kommune og Fylkesmannen den 18. august 2015.

Saken ble av SKL lagt i bero etter at NVE avga positiv innstilling i november 2015. I brev av 17. januar 2022 ba SKL om at saken skulle gjenopptas til behandling. NVE mottok brev fra departementet 19. januar 2022, med forespørsel om å vurdere behov for et oppdatert beslutningsgrunnlag, ny høring og eventuelle endringer i innstillingen for konsesjonsbehandling av Blåfalli Fjellhaugen kraftverk. SKL oversendte oppdatert kunnskapsgrunnlag 05. mai 2023 etter forespørsel fra NVE. Dette har vært på begrenset høring til berørte parter og offentlige høringsinstanser våren 2023.

Ettersom saken har vært på høring i to runder, har departementet valgt å ta med de høringsuttalelsene som får betydning for dagens omsøkte tiltak. Det vil si at dersom det er avgitt

høringsuttalelse som på grunn av endring i tiltaket, ikke lenger får betydning, er disse ikke tatt med i det videre.

NVE har mottatt følgende høringsuttalelser ved behandlingen i 2015 og i forbindelse med behandlingen av den supplerende innstillingen:

Kvinnherad kommune gjorde følgende vedtak den 08. mai 2015 (202201708-6):

«(...)

Miljømessig konsekvens:

Kommunen saknar difor ei nærare skildring både av i kva grad det auka tverrsnittet på tunnelen og auken av installert effekt – effektutvidinga– vil få av fyljer for dei miljømessige tilhøva i vassdraget (den fysiske påverkinga på vassmiljøet) og kva verknad effektutvidinga vil få av samfunnsøkonomi, dvs. i form av eigeomsskatt, konsesjonskraft og naturressursskatt til kommunen. Dette er to viktige sider av vurderinga av om fordelane med inngrepet er større enn ulempene, og kommunen ber konsesjonsmyndigheten om å vurdere om det trengst fleire utreiingar for å kunne gjera ei forsvarleg vurdering av konsesjonssøknaden.

(...)

Kvinnherad kommune ser det som positivt at SKL i sitt oppdaterte kunnskapsgrunnlag der dei har tatt inn forslag om slepp av minstevassførsel for bekkeinntaka Kvanngørhorga og Verahaugen av omsyn til landskap og friluftsliv i tråd med NVE si innstilling 3/11 2015. D.v.s at det skal sleppast 40 l/s frå Kvanngørshorga og 10 l/s frå Verahaugen i perioden 1/7 til 31/10 Kvinnherad kommune har ikkje hydrologisk kompetanse og difor ikkje høve til å meine noko om den føreslegne vassføringa. Kommunen ber difor NVE om å vurdere kva vasstand som er tilstrekkeleg for å ivareta miljøet, landskap og friluftsliv.

(...)

Blådalsvassdraget høyrer til Vestland vassregion. Vassforvaltningsplanen bestemmer miljømål for vatnet i vassregionen. Målet er at alle vassførekomstar skal nå eit mål om: minst god økologisk og kjemisk tilstand. For vassførekomstar som er sterkt påverka av kraftutbygging, såkalla sterkt modifiserte vassførekomstar, er det gitt høve til unntak frå dei generelle miljømåla. Det er i slike vassførekomstar nok med god økologisk potensial i staden for god økologisk tilstand. Målet om godt økologisk potensial skal ta omsyn til at vassdraget er regulert og nytta til kraftproduksjon. SKL har sjølv peika på at «områdene er sterkt påverka av inngrep» der SKL er konsesjonær

Etter kommunen sitt syn, vil den beste løysinga vera å gjera ei samla vurdering av alle aktuelle hydrologiske og fysiske verkemidlar i heile vassdraget, slik at natur og miljø blir sett i samanheng med moglege fysiske tilretteleggingstiltak.

(...)

Samanfatning:

Kvinnherad kommune set på store naturressursar som kan vera eit viktig bidrag til å auka etterspurd fornybar energiproduksjon. Kommunen er difor framleis positiv til konsesjonssøknaden.

Til slutt vil kommunen at NVE, før konsesjonssøknaden blir innvilga, be SKL om ei nærare forklaring på korleis effektkøyring vil ha på dei miljømessige tilhøva i vassdraget og kva verknad effektutvidinga vil få ut av samfunnsøkonomi, dvs. i form av eigedomsskatt, konsesjonskraft og naturressursskatt til kommunen. Dette er to viktige sider av vurderinga av om fordelane med inngrepet er større enn ulempene, og kommunen ber konsesjonsmynde om å vurdere om det trengst fleire utreiingar for å kunne gjera ei forsvarleg vurdering av søknaden.

Kvinnherad kommune viser til NVE si innstilling i 2015 der dei rår til at SKL får konsesjon til bygging og drift av Blåfalli Fjellhaugen kraftverk der NVE vurderer at nytten er større enn ulempene for ålmenta og private interesser, der vi seier oss einige i dette med dei merknadane som ligg i denne fråsegna.»

Fylkesmannen i Hordaland uttaler følgende i brev av 28. mai 2015 (201400672-43)

(...)

«Fylkesmannen slutter seg til overordna mål om å auke utnyttinga av eksisterande utbyggingar i Blådalsvassdraget. Bygging av Blådalen Fjellhaugen kraftverk vil auke omfanget av regulert kraft og gi auka vinterproduksjon.

Naturtilhøve, landskap og friluftsliv

Tidlegare utbygginga har gjort at Blådalen i dag fungerer som ein mykje nytta innfallsport til turområda, både i randsona til Folgefonna nasjonalpark og områda innafor verneområdet. Området har lokal og regional verdi i denne samanheng. Dette må leggjast til grunn for utforming av vilkår knytt ved utbygginga, både i anleggs- og driftsfase. Fylkesmannen meiner NVE må vurdere prosjektet for å unngå skjemmande eller unødvendige landskapsinngrep, jf. naturmangfaldlova § 12.

Etter vår vurdering er etablering av deponiområde ved Gaddaneskleivo særleg uheldig. Deponiet på 44 dekar vil fylle ut eit lite våtmarksområde som ligg i ei senking i terrenget. Inngrepet vil føre til utarming av gode landskapskvalitetar. Fylkesmannen vil be NVE vurdere alternativ til etablering av deponiområde i Gaddaneskleivo.

Andre negative verknader for landskapet er knytt til redusert vassføring i bekkane som inngår i prosjektet. Fylkesmannen ber NVE vurdere nivået på minstevassføring.

Sumverknader

Det er til no ikkje utvikla gode verktøy for å vurdere samla belastning etter naturmangfaldlova § 10. Ansvar for metodeutvikling ligg til aktuelle departement og direktorat. I denne situasjonen vil Fylkesmannen berømme SKL for deira arbeid med å samanstill eksisterande, omsøkte og moglege framtidige utbyggingar i Blådalen. Informasjonen som er lagt fram er langt fram omfattande og detaljert enn vi tidlegare har sett i nokon kraftverksøknad.

Data av denne type er nødvendig grunnlag for å vurdere samla belastning på naturmangfald og friluftsliv. Kartet syner geografisk plassering av dei ulike inngrepa, og gir samla sett eit inntrykk av omfanget av inngrep i planområdet. Saman med dei ulike delrapportane i konsekvensanalysen kan ein få eit bilde av langsiktige og aggregerte verknader av dei mange

utbyggingane i området. Dette materialet vil kunne nyttast i ein vidare analyse av sumverknad på ulike sektorar.

Vassdragsinngrep sett heile Folgefonna halvøya under eitt, er svært omfattande. SKL har avgrensa sine vurderingar til landskapsrommet og influensområdet i Blådalen. Dei viser til at omsøkte, truleg og framtidige utbyggingar er relativt små samanlikna med inngrep utført ved tidlegare utbyggingar. Dei meiner at området toler meir utbygging utan at dette vil gå dramatisk ut over natur og miljø.

Økosystema i Blådalsområdet er generelt sett av artsfattig og karrig karakter, utan høgt prioriterte arter eller naturtyper. Dei typiske og mest karaktergivande naturområda i dalføret er truleg fortsatt å finne i regionen. I dette området er difor omsynet til biologisk mangfald truleg ikkje det mest sentrale temaet i ei samla-belastningsanalyse.

Tidlegare utbygging i Blådalen har opna området og gjort det tilgjengeleg for omfattande bruk i samband med friluftsliv og utfart. Område vil truleg fortsatt kunne ha slik funksjon, også om det blir opna for meir utbygging. Fylkesmannen vil likevel vise til at alle nye vegar, fyllingar, kraftliner og overføringar steg for steg bidrar med å utarme landskaps- og opplevingsverdiane i dette høgt skatta området på Folgefonna halvøya.

Undersøkingar og forskning innan friluftsliv viser at mange ulike faktorar påverkar folk sine val av område for friluftsutøving. Avhengig av kva målgruppe ein reknar med, vil tilgjenge, bruksverdi, grad av tilrettelegging, tradisjonar, symbolverdi og opplevingskvalitetar spele inn. Det er ikkje alltid kollelasjon mellom talet på friluftsutøvarar og området sin kvalitet når det gjeld bruk eller opplevingsverdi. Vurdert ut frå situasjonen i Blådalen er det difor viktig å ikkje redusere kvaliteten på dei naturområda som fortsatt er relativt intakte, har gode landskapskvalitetar og opplevingsverdi og som er attraktive og tilgjengeleg for friluftsliv.

Konklusjon

Fylkesmannen slutter seg til overordna mål om å auke utnyttinga av eksisterande utbyggingar i Blådalsvassdraget. Vi viser til at Blådalen har ein viktig funksjon som innfallspor til fjellområda i sør del av Folgefonna halvøya, og må reknast å ha regional og lokal verdi for friluftsliv og opplevingsverdi. Vi ber NVE vurdere utbygginga kritisk for å sikre at landskaps og opplevingsverdiane i området vert vektlagt i samband med utbygginga.»

Statsforvaltaren i Hordaland uttaler følgende i brev datert 11. september 2023 (202201708-6):

(...)

«Det var eit relativt omfattande utgreiingsprogram som låg til grunn for konsesjonshandsaminga i 2015. Vi hadde ikkje merknadar til kunnskapsgrunnlaget i høyringsfråsegna vår, og NVE konkluderte i innstillinga som blei oversendt til OED med at kunnskapsgrunnlaget var godt nok utgreidd, og i tråd med naturmangfaldlova § 8.

I det oppdaterte kunnskapsnotatet er fagrapporten for naturmiljø og naturmangfald frå 2014 vurdert i høve til den nye og no gjeldande rettleiaren frå Miljødirektoratet MI941. Vårt inntrykk er at kunnskapen om naturmiljø/naturmangfald som no ligg føre er i tråd med dagens metodikk, og vi ser ikkje nokon vesentlege manglar.

Fagrapporten for fisk og ferskvassbiologi er òg vurdert etter nye metodikkrav. Det er gått lang tid sidan prøvefiske/feltinnsamlingar, og ideelt sett ville det vore ein føremon med nye feltinnsamlingar. Vi trur likevel at den faglege vurderinga sist, og den nye gjennomgangen, tilseier at det er tilstrekkeleg kunnskap til å vurdere verdigrunnlag og konsekvensar. Vi har ut frå dette ikkje vesentlege merknader til konsekvensutgreiinga for vassmiljøet.»

Hordaland fylkeskommune gjorde følgende vedtak den 19. mai 2015 (201400672 – 45):

- «1. Hordaland fylkeskommune rår til utbygging av Fjellhaugen kraftverk.*
- 2. NVE bør vurdere høgare sommarvassføring nedstraums inntaket frå Verahaugen.*
- 3. Nedstraums inntaket frå Kvanngørhorga vil Hordaland fylkeskommune rå til ein monaleg auke i vassføringa i sommarhalvåret slik at landskapskvalitetane i eit mykje brukt friluftsområde vert teken i vare.*
- 4. Av omsyn til landskap og kulturminne bør det planlagde deponiet i Gaddaneskleivo flyttast til magasinet i Blådalsvatnet.*
- 6. Det vert ikkje stilt krav om arkeologisk registrering, då potensialet for funn av automatisk freda kulturminne vert vurdert som lågt. Området er i stor grad påverka av utbygging frå før og røyrgater/vassoverføringar vil i all hovudsak gå i tunnel.*
- 7. Dersom det i samband med gravearbeid vert avdekt automatisk freda kulturminne, må tiltaka justerast eller eventuelt leggast fram for Riksantikvaren som rette dispensasjonsmynde.»*

Vestland fylkeskommune uttaler følgende i brev datert 04. september 2023 (202201708-5):

(...)

«Friluftsliv

Fylkeskommunen har ingen merknadar knytt til friluftsliv.

Vassmiljø

Grad av påverknad på fisk og ferskvatn vil vere den same som vart vurdert i 2014, med unntak av bekkestrekninga ved Krokavatn der bekkeinntaket er tatt ut og påverknaden følgeleg er uendra samanlikna med dagens situasjon. Fylkeskommunen har difor ingen avgjerande vassmiljøfaglege merknadar til det oppdaterte kunnskapsgrunnlaget.»

Direktoratet for Mineralforvaltning uttaler følgende i sitt brev av 17. mars 2015 (201400672 – 34):

«Jf. kart frå Norges geologiske undersøking (NGU) ser det ikkje ut til at planarbeidet kjem i konflikt med mineralressursar av nasjonal eller regional verdi. Utifrå dei interesser DMF skal ivareta har DMF har ingen merknadar.»

Statens Vegvesen uttaler følgende i sitt brev av 27. februar 2015 (201400672 – 32):

«Viser til vår uttale - konsekvensutgreiingsprogram 25.04.2014

I uttalen ber vi mellom anna om ein enkel vurdering av trafikk i kryss mellom kommunalveg og Fv 40.

I fagrapport for samfunn og samfunnsmessige konsekvensar vert det konkludert med at massetransport vil foregå på anleggsområdet og at anleggsmaskinar vil vere stasjonert inne på tiltaksområdet. Fylkesvegen vil av den grunn vere lite påverka av utbygginga i anleggsfasen. I driftsfasen vil trafikken vere som i dag.

Utifrå det som vert drøfta i fagrapporten ser ikkje Statens vegvesen grunn til å stille krav om utbetring av kryss mellom privatveg til Midthølen og Fv. 40.

Tiltakshaver peiker på at trafikkbelastninga kan verte utvida dersom overskotsmassane skal nyttast utanfor tiltaksområdet. Når dette vert aktuelt skal Statens vegvesen ha ein søknad om utvida bruk av adkomsten frå F v.40.

Utover dette har vi ingen merknader.»

Kvinnherad Turlag uttaler følgende i brev av 20. mai 2015 (201400672 – 42):

(...)

«Blådalsvassdraget ber i dag preg av å vere eit område som i stor grad er regulert og utbygd. Det har gått føre seg utbygging i snart 70 år, og omfattar i dag fem kraftverk og åtte reguleringsmagasin. Trass dette er det eit populært område for ulike typar friluftsliv, og ein innfallspurt til den sørlege delen av Folgefonna. Området har lett tilkomst med veg, noko som gjer det godt eigna for teltturar og utflukter også for barnefamiljar. Dette gjeld særleg øvste del av tiltaks- og influensområdet, som området rundt Brandvikvatnet. Dette området er mykje brukt til turar, telting, jakt, fiske og rekreasjon.

Det er ikkje tilfeldig at dette området er mykje brukt. Brandvik-området vert opplevd som eit urørt pusterom i eit elles regulert og utbygd område, og har difor høg verdi for friluftslivet i kommunen. Dette vert også påpeika i Norconsult si konsekvensutreiing for samfunn, reiseliv og friluftsliv i området. Her konkluderer dei med at området har høg lokal verdi og middels regional verdi. Det blir her også påpeika at det er stor moglegheit for at området med tida kan bli enda meir nytta til friluftsliv, «nettopp som følge av tilgjengelighet, tilrettelegging og egnethet for en rekke friluftslivsaktiviteter» (Norconsult, 2014, s. 391).

Som også Norconsult sin rapport viser, er øvste del av råka område eit område med stor verdi for friluftslivet, nettopp ved å framstå som urørt. Kvinnherad kommune er allereie sterkt prega av kraftutbyggingar, og me fryktar at den samla belastninga i kommunen vil bli svært høg. Samstundes blir friluftsliv stadig viktigare for folk flest, dette viser både nasjonale og regionale undersøkingar. I ei undersøking frå TNS Gallup i fjor ("Natur- og miljøbarometeret 2014") svarte heile 89 % at dei er "svært interessert" eller "ganske interessert" i friluftsliv. Hordaland fylkeskommune si kulturundersøking i samband med den regionale kulturplanen ("Den store kultur- og idrettsundersøkinga 2013", Kunnskapsgrunnlag for regional kulturplan 2014-2024, Hordaland fylkeskommune) viser at nettopp friluftsliv er det området på kulturfeltet som flest Hordalendingar er interessert i.

Ei utbygging vil ha stor innverknad på vassføringa i bekkane frå Kvanngrødhorga og Verahaugen. Bekken ned frå Kvanngrødhorga renn bratt ned i Brandvikvatnet, og er eit tydeleg blikkfang som gir høg opplevingsverdi. Friluftsliv er utøving av fysisk aktivitet kombinert med naturoppleving, og dersom naturopplevinga blir redusert, vil det gje negative konsekvensar for friluftslivet. Redusert vassføring vil ha ein negativ verknad på vassdraget

sin verdi for friluftsliv og rekreasjon, og me fryktar at ei ytterlegare utbygging i Blådalsvassdraget vil medføre at området mister sin attraktivitet for friluftsliv då opplevingsverdiane vil bli kraftig redusert.

I søknaden er det søkt om ei minstevassføring vi meiner er svært låg. Om det blir høve for utbygging bør denne aukast betrakteleg for å ivareta landskaps- og opplevingskvalitet og tilhøyrande fauna. Kvinnherad Turlag meiner det er viktig å verne desse få gjenverande områda frå utbygging for både noverande og framtidige generasjonar.

3. Konklusjon og anbefaling

Kvinnherad Turlag stiller seg negativ til SKL sine planar om regulering av bekkeinntaka frå Kvanngrødhorga og Verahaugen. Området i Blådalsvassdraget er allereie svært prega av utbygging, og ei vidare regulering i nemnt område vil sterkt svekke opplevingsverdien i landskapet og gje negative konsekvensar for friluftsliv. Kvinnherad Turlag meiner den samla belastninga i Kvinnherad kommune vil bli svært høg dersom desse bekkeinntaka blir ein del av utbygginga.

Fråsegna er utarbeidd i samråd med Bergen og Hordaland Turlag.»

Fjellhaugen beitelag uttaler følgende i brev av 20. mai 2015 (201400672 – 41):

(...)

«Laget har pr. i dag 14 medlemmer frå Kvinnherad og Bømlo kommunar. Medlemene har årleg om lag 1300 sauer og lam på sommarbeite i området. Beite vert leigd hos Fjellhaugen grunneigarlag og personar som disponerer beiterettane til bnr. 251.

Beiterettane på eigedomen til Kvinnherad kommune på vestsida av Blåelva vert disponert av Bjørnebøle beitelag som vi har eit godt samarbeid med.

I dette skrivet vil vi nemna forhold som har med vår utnytting av beiteressursane i området å gjera og som bør takast omsyn til i det vidare arbeidet.

- *Vassføringa i hovudvassdraget, Blåelva, vil verta redusert grunna færre dagar med overløp frå Blådalsvatnet. Dermed vil elva gi enno dårlegare gjerdeeffekt for beitedyra enn i dag på strekkja frå Blådalsvatnet til Fjellhaugvatnet. Bekkeinntaka ved Kvanngrødhorga og Verahaugen vil og føra til mindre vatn i deler av Blåelva med same resultat. Søkjar bør påleggast å sjå på avbøtande tiltak som bygging av fleire tersklar i elva som kan heva vasspeilet. Dette vil og ha positiv effekt for landskapsopplevinga for folk flest. Eit alternativ til tersklar vil vera ei viss minstevassføring som kan ha same gjerdeeffekt. Vi kan ikkje sjå at mogelege problemstillingar kring elva si gjerdeeffekt er omtala i søknaden eller i konsekvensutgreiinga slik NVE ber om i fastsetjinga av konsekvensutgreiingsprogrammet.*
- *Inntaket i Sandvatnet var i meldinga lagt slik i terrenget at den skar av driftevegen / turvegen langs nordvestsida av vatnet. Skissa synte og at ei mogeleg skjering i fjellveggen vart skjemma og kanskje farleg for dyr og menneske som ferdast der, viss anlegget ikkje vert inngjerda. Vi meinte det burde utgreiast om inntaket kunne ordnast på annan måte enn skissert i meldinga. Utbyggjar har alt eit inntak i øvre Sandvatn der inntaket er arrangert på ein grei og forsvarleg måte. Kanskje noko liknande? I søknaden vert det hevda at inntaket i Sandvatnet er flytta i høve til skissa i meldinga. Det er i så*

tilfelle berre om lag 30 meter og utgjør vel ikkje store forskjellen, og våre ynskjer står ved lag.

- *Planlagt anleggsveg til tverrslaget i Underlio kryssar driftevegen for sau frå Vetrhus til kvia i Storebjørnslia. Denne bør få ei slik utforming at beitedyra framleis kan passere problemfritt, både i og etter anleggsperioden.*
- *Elles er det å håpa at ressursane som tunellmassane er, kjem til nytte i ulike samanhengar. Driftevegen langs austre side av Staffivatnet vart bygd av SKL i samband med oppdemming her. Vegen er no delvis øydelagt etter ras og burde vore sett i betre stand. Kanskje kunne tunellstein vore brukt her?*
- *Under sauesankinga om hausten kjem dyra som regel ned langs nordsida av elva frå Nesjastølsvatnet til noverande stasjon ved Staffivatnet. Same området vert ved omsøkt utbygging truleg inngjerda som anleggsområde. Beitelaget vil gjerne kome i dialog med utbyggjar om korleis ein skal ordne passasje her.*
- *Vi legg elles merke til at det ved massedeponiet ved Staffivatnet truleg ikkje er teke omsyn til restane av ei jettegryte som står i berget her. Dette er einaste plassen underteikna har registrert jettegryter i denne delen av vassdraget. Den ligg berre få meter frå vegen og er lett tilgjengeleg for folk flest. Ho er synleg når vatnet er tappa ned 3-4 meter, noko som det er kvar sommar. Håpar det kan takst omsyn til dette.*

Dei fleste punkta vi har teke med er viktige for beitebruken i området og det er forventa at dei vert teke omsyn til. Det vert opp til NVE å gi dei pålegg som skal til.»

Bjørnebøle beitelag uttaler følgende i brev av 20.5.2015 (201400672 – 40):

(...)

«Bjørnebøle beitelag:

Har som oppgåve å disponera beiterettane på Kvinnherad kommune sin eigedom, på vestsida av Blåelva. Området strekkjer seg frå Vodlebekkjen ved Midthølen, til Blådalsholmen og vidare heilt inn til Folgefonna. Beitelaget slepper omlag 1240 sauer. Vi har eit godt samarbeid med Fjellhaugen beitelag om sanking og drift elles. Beiteområdet er ein stor ressurs som generer auka matproduksjon og er viktig for landbruket i Kvinnherad. Det kan og nemnast at dyretalet er aukande og nye bruk søker beiterett her.

I dette skrivet vil vi nemna forhold som har med vår utnytting av beiteressursane i området å gjera og som bør takast omsyn til i det vidare arbeidet.

- *Vassføringa i elva i dag er ofte så låg at dyra på enkelt vis kan ta seg over til andre sida av elva. Planlagde bekkeinntak ved Kvanngrødhorga og Verahaugen vil og føra til mindre vatn i Blåelva med same resultat. Det er heilt avgjerande med fleire og nye tersklar som kan heva vasspeilet, særleg no når det vert færre dagar med overløp i Blådalsvatnet. Dette vil og ha ei positiv effekt for landskapsopplevinga for folk som ferdast i naturen. Der tersklar er vanskelig å laga må utbyggjar ta utgiftene med oppsettjing og vedlikehald av gjerder, eller anna stengje for beitedyra. Eit anna tiltak kan vera å innføra minstevassføring som vil ha same gjerdeeffekt.*
- *Syner og til brev sendt frå NVE til Skl Produksjon med ref nr: NVE 201400672-20 kv/frjo, 28.01.14 der det vert påpeika at det skal gjevast ei vurdering om redusert vassføring i elvane kan oppheva eller redusera vassdragas betydning som naturleg*

gjerde i forhold til beitedyr. Vi kan ikkje sjå at dette punktet er teke med verken i konsekvensutgreiinga eller konsesjonsøknaden.

- *Tunellmassane er å rekna som ressursar som kan koma ålmenta til gode. Det er ynskjeleg å masseutskifta areala rundt nokre av kviene. Dette for å betra tilgjenge for beitebrukarane men og for å betra parkeringstilhøva for jegrar og turgåarar.*
- *Planlagt massedeponi ved Gaddaneskleivo er midt i det området våre sauer oppheld seg i beitesesongen. Det er viktig at ein i annleggstida tek hensyn til beitedyr og om nødvendig ser på avbøtande tiltak for å beskytta beitedyra i denne tida.*

Desse innspela er avgjerande for å sikra framtidig beitebruk i området, vi forventar at desse vert tekne hensyn til under behandling av konsesjonsøknaden.»

Søkers kommentarer

Høringsuttalelsene har vært forelagt tiltakshaver og nedenfor følger NVEs oppsummering av de viktigste punktene i tiltakshavers kommentarer:

«Kvinnherad kommune

Tiltakshavers kommentarer

1. Kommentarer til prosessen

Kvinnherad kommune påpeker at det har gått 8 år siden søknaden ble sendt på høring, og at det har vært store utskiftninger i både kommunestyret og administrasjonen i perioden. Kommunen kritiserer NVE for manglende tilgang på sakens dokumenter.

Kvinnherad kommune informerte SKL før sommeren 2023 om at de ikke hadde tilgang på dokumentene som var på høring (Oppdatert kunnskapsgrunnlag med vedlegg, 2023), og SKL sendte derfor disse til kommunen medio juni 2023. Etter at 155725/1 Side 3 av 5 Kvinnherad kommune sendte sin høringsuttale (datert 31.8.23) er SKL gjort kjent med at kommunen heller ikke hadde tilgang på konsesjonssøknaden (2014) med konsekvensutredninger og vedlegg. Høringsuttalelsen er dermed gitt uten kjennskap til opprinnelig konsesjonssøknad med konsekvensvurderinger og vedlagte fagrappporter.

2. Samlet vurdering av konsekvensene på naturmiljø

Kvinnherad kommune etterlyser en samlet vurdering av tiltakets konsekvenser på naturmiljø i vassdraget, og ber NVE vurdere behovet for ytterligere utredninger for å kunne gjøre en forsvarlig vurdering av konsesjonssøknaden. Slik vurdering er gjennomført og presentert i konsesjonssøknaden (2014) med tilhørende konsekvensutredning og fagrappporter. NVE skriver i sin innstilling til Olje-og Energidepartementet (3.11.2015):

Konsekvensutredningen for søknad om bygging av Blåfalli Fjellhaugen kraftverk, sammen med eksisterende kunnskap, høringsuttalelser og tiltakshavers kommentarer til disse, gir tilstrekkelig informasjon til å kunne avgi innstilling i saken.

Det oppdaterte kunnskapsgrunnlaget med tilhørende fagrappporter som nå har vært på høring, presenterer justeringer i prosjektet og oppdaterte konsekvensvurderinger i tråd med alle gjeldende krav i metodikk og lovverk.

SKL mener det samlede kunnskapsgrunnlaget som er lagt fram, dvs. konsesjonssøknaden (2014) og oppdatert kunnskapsgrunnlag (2023), gir tilstrekkelig informasjon til myndighetene for å kunne fatte vedtak i saken.

Effektkraftverk

Kommunen ber om vurderinger av konsekvensene av at det etableres et effektkraftverk i vassdraget. Kommunen siterer kilder som beskriver mulige konsekvenser av raske endringer i vannstand (magasin) og vannføring (elv). Kommunen etterspør også konsekvensene av økt tunnelverrsnitt/installert effekt.

Som nevnt er dette utredet. Samtlige reguleringsmagasin i Blådalsvassdraget har store reguleringshøyder og er brepåvirket. Artsmangfoldet av fugl, fisk og bunndyr er begrenset, og artene har eksistert sammen med reguleringene i lang tid. Blåfalli Fjellhaugen får inntak i reguleringsmagasinet Midtbotnvatn og utløp i reguleringsmagasinet Fjellhaugvatn. Det er ikke søkt om endring i reguleringsgrensene. Magasinfyllingskurvene presentert i oppdatert kunnskapsgrunnlag viser små forskjeller både mellom dagens situasjon (før utbygging) og opprinnelig søkt alternativ (2014), og mellom opprinnelig søkt alternativ (2014) og justert alternativ (2023). Elvestrekninger blir ikke berørt av effekt/kapasitetsøkningen ved at både inntak og utløp fra kraftverket er i eksisterende reguleringsmagasin.

Samlet volum tunnelmasser i prosjektet er uendret, ved at økt tunnelverrsnitt oppveies av at bekkeinntak Krokavatn tas ut av prosjektet.

Landskap og friluftsliv

Kvinnherad kommune omtaler at Blådalsvassdraget er mye brukt til friluftsliv i kommunen, og trekker fram NVE og Miljødirektoratet sin rapport 49/2013 «Vannkraftkonsesjoner som kan revideres innen 2022» der vassdraget ut fra metodikken er plassert i kategori 1.1.

Veiene som er etablert i forbindelse med SKL sine kraftanlegg gjør at vassdraget er blitt en innfallsport for friluftsliv og camping i området. Blåfalli Fjellhaugen gir tilnærmet ingen endring i opplevelsen av landskapet i området og er ikke ventet å gi konsekvenser for friluftslivet i driftsfasen. I anleggsfasen er det viktig å kombinere hensyn til fremdrift og HMS med allmennhetens bruk av området. Temaet er grundig omtalt i konsesjonssøknaden (2014).

Som kommunen skriver, ble Blådalsvassdraget plassert i kategori 1.1 i NVE og Miljødirektoratet sin rapport 49/2013 fra 2013. Det er en metodisk konsekvens av rapportens vurdering av temaet «landskap/friluftsliv» kombinert med rapportens antagelse om at landskapsopplevelsen kan forbedres ved å ilegge magasinrestriksjoner som «antas å gi lite krafttap». SKL vil påpeke at denne rapporten er en skrivebordstudie fra 2013 som ikke har vært på høring, verken hos oss som regulant eller andre som f.eks statsforvalter, fylkeskommuner eller kommuner.

Gjeldende vannforvaltningsplan for Vestland ble vedtatt i Vestland fylkesting 16.3.2022. I planen er det presisert at vassdraget ikke er prioritert for vilkårsrevisjon. Klima- og miljødepartementet godkjente oppdatert regional plan for vassforvaltning i vassregion Vestland 31.10.2022. Godkjenningen har eget vedlegg med oversikt over vannforekomster med miljømål som kan medføre krafttap, der ingen vannforekomster i Blådalsvassdraget er nevnt.

3. Endringer fra 2015 til i dag

Kvinnherad kommune skriver at det har skjedd store endringer i samfunnet fra prosjektet sist var på høring og til behandling i NVE. Det nevnes endringer i kraftmarkedet, hvordan kraftanleggene driftes, samt mangel på kraft og økt forbruk/elektrifisering. Endret fokus fra klimakrise til klima- og naturkrise løftes også fram.

En ny virkelighet med økt effektbehov er blitt mer allment kjent enn det var i 2014. Det samme gjelder verdien av å videreutvikle eksisterende anlegg slik at de blir brukt på en enda bedre måte. SKL mener utviklingen de siste årene gjør det enda tydeligere at Blåfalli Fjellhaugen er et godt og viktig prosjekt for både kraftsystemet og samfunnet som helhet.

4. Økonomiske ytelser til Kvinnherad kommune

Kvinnherad kommune etterspør hvilke økonomiske vederlag kommunen får som følge av tiltaket. Kommunen legger stor vekt på at lokalsamfunn som «blir utsett for slike naturinngrep» med påfølgende konsekvenser skal kompenseres. Det omtales også at manglende økonomiske ytelser til lokalsamfunn/vertskommuner kan gi økt motstand mot slike prosjekt.

Det er Stortinget som vedtar rammene for hvordan verdiene fra kraftproduksjon skal fordeles mellom staten, vertskommune og eiere, og SKL følger disse. Kvinnherad kommune er av kommunene i Norge som mottar mest konsesjonskraft som følge av de store kraftanleggene i kommunen. Det største bidraget kommer fra SKL sine Blåfalli-anlegg. Som kommunen selv skriver forventes økningen i ytelser som følge av Blåfalli Fjellhaugen å være beskjeden, noe kommunen reagerer på. SKL kan forstå kommunens ønske om økonomiske ytelser, men når dette kobles til inngrep og tap av naturverdier vil vi minne om at Blåfalli Fjellhaugen utnytter eksisterende reguleringer, bruker svært lite nytt vann og har både små og få nye inngrep.

5. Minstevannføring bekkeinntak

Kommunen er positive til at foreslått minstevannføring i fra bekkeinntakene Verahaugen og Kvanngrøhorga er i tråd med NVEs innstilling (2015)

6. Lokal tilgang på kraft

Kommunen ønsker å sikre tilgang på kraft for etablering av næring, og mener deler av krafta fra Blåfalli Fjellhaugen skal bli tilgjengelig for lokale aktører.

Kraftsystemet er komplekst med ulike typer både produksjonsanlegg og forbrukere, samt flere nettnivå; transmisjonsnett, regionalnett og distribusjonsnett. Tilgangen på kraft påvirkes av alle disse forholdene. SKLs bidrag i dette er robust kraftproduksjon der Blåfalli Fjellhaugen gir økt tilgang på kraft, økt forsyningssikkerhet og stabilitet i kraftnettet.

Hordaland og Vestland fylkeskommune

Tiltakshavers kommentarer

i) Vi imøtekommer Hordaland fylkeskommune sin tilråding om utbygging av Blåfalli Fjellhaugen kraftverk positivt. Selskapet har visjoner om å øke produksjonen av fornybar

energi. Dette er i samsvar med nasjonale føringer «Fornybardirektivet» og fylkeskommunale vedtak «Klimaplan for Hordaland 2014-2030, Regional klima- og energiplan».

ii) Alle bekkeinntakene skal bygges som mindre punkttingrep, veiløst. Omfanget knyttet til fysisk inntak er derfor vurdert som små negative.

iii) Bekken fra Verahaugen responderer forholdsvis raskt på endringer i nedbør/tilsig. Det er kun midtpartiet og nedre deler av bekken som er synlig fra anleggsveien langs Blådalsvassdraget. Det kommer inn et uregulert sidefelt til bekken vest for midtpartiet, og dette medfører at restvannføringen i nedre deler av bekken vil være nær 50 % av års middelvannføring. Vi mener derfor at denne bekken er tilfredsstillende ivaretatt mht. vannføring, landskap og opplevelsesverdi knyttet til dette.

iv) Bekken fra Kvanngrodhorga slipper seg bratt ned langs fjellsiden sør for Brandvikvatnet. Uten sammenligning har denne bekkestrengen størst opplevelsesverdi i landskapssammenheng av de omtalte bekkeinntakene. Denne bekken beholder sitt særpreg også ved lavere vannføringer enn i flomsituasjoner, men taper betydelig på så lave vannføringer som rundt 5-persentilen. Bekken ligger nordvendt til og vil naturlig opprettholde en karakteristisk vannføring i hele smelteperioden fra vinterlagret snø nedstrøms inntaket. Utfordringer i landskapsbildet er her kun knyttet til få måneder sensommer og høst. Realistisk vannføring for å opprettholde bekkens opprinnelige karakteristikk i denne perioden er nok betydelig og lite forenlig med ønsket om forsvarlig drift og vannkraftproduksjon.

Bekkeinntakene, som her er omsøkt, ligger høyt til fjells (ca. 800 moh). Vi erfarer stor variasjon i snødybde og -smelting fra år til år. Tekniske inntaksløsninger er eksponert for isdanning og følger naturens gang med hensyn til smeltevann m.m., og dette gjenspeiler våre muligheter for tilkomst og drift av disse. Vi er åpen for dialog med ansvarlige myndigheter for å etablere gode funksjonelle løsninger for slipp av minstevannføring.

Vi ser av høringsinnspillene, at flere parter er opptatt av fremtidig «sommervannføring» nedstrøms bekkeinntakene. Dette sammenfaller naturlig med brukerinteresser og opplevelsesverdien på denne tiden av året. Vannføringen i bekkene fremstår å være mer av underordnet betydning når landskapet er snødekt og i «vinterdvale». Tiltakshaver foreslår derfor at vilkår om minstevannføring spesifiseres til kun å gjelde «sommervannføring» for alle bekkeinntakene. Vannføring etter 5-persentil prinsippet som ellers normalt slippes i vintersesongen, «flyttes» og adderes til sommervannføringen for Kvanngrodhorga, for etter henstilling å øke denne fra 28 til 38 l/s (36 %). Sommersesongen er kort og bør videre defineres for perioden juli til november. SKL foreslår at tabell for minstevannføring (tabell 11, s. 45 i opprinnelig søknad), endres i henhold til følgende tabell.

Inntak	Perioden (1. juli – 31. oktober) l/s
Kvanngrodhorga	38
Verahaugen	11

Prosjektet er et O/U-prosjekt og produksjonsbidraget fra bekkeinntakene er avgjørende i beslutningssammenheng. Investerings- og utbyggingskostnadene er høye og tiltakshaver ber derfor om at vilkår for slipp av minstevannføring holdes innenfor foreslåtte rammer.

v) Anvendelse av magasinet i Blådalsvatnet som alternativt steindeponi til tipp Gaddaneskleivo, er nøye vurdert.

- Positivt kan overskuddsmasser omplasseres i et større steinbrudd sør for Blådalsvatnet og forlenges med videre utfylling sør i vannet. Området er sterkt preget av tidligere landskapsinngrep, ligger i le av Brandvikhorga og ikke eksponert for normal ferdsel eller innsyn. For landskapstilpasning alene er løsningsforslaget velment/fornuftig. Andre sider ved forslaget, må derimot kritisk vurderes.
- Realistisk sett knytter det seg større utfordringer til dette alternativet, både med hensyn til HMS og kostnadsaspekter. Kjørelengden forlenges med om lag 3 km (merkostnad ca. 8,1 MNOK). Veien opp til Blådalsvatnet er vinterstengt, smal og bratt. Området er avmerket med tre sikre skredprofiler for årvisse ras. Vinterstenging medfører at det må opprettes et midlertidig deponi for mellomlagring av masser, som siden må transporteres opp om sommeren, for permanent deponering (kostnader vinterproblematikk: skredvarsling, brøyting og strøing, rigging og omlasting, ca. 4 til 7 MNOK). I sum er merkostnadene ved flytting av tipp fra Gaddaneskleivo til Blådalsvatnet beregnet til mellom 12 og 15 MNOK. Reguleringssonen i Blådalsvatnet er stor (100,1 m) og tippmasser kan ikke lagres under LRV. Naturlig fylling av magasinet, er i liten grad styrt (nedbør og bretilsig), og tilkomstperioden for utlegging og forsvarlig deponering av masser, begrenset.
- Driftstunellen er omfattende (nær 10 km). Dalføret nedstrøms Blådalsvatnet og like til Jamtelandsvatn er eksponert fra anleggsveien med innsyn på begge sider av vassdraget. Til tross for eksisterende inngrep fremstår større deler av landskapet her med «åpne rom», likevekt og harmoni. Det er kun få steder at den naturgitte topografien/ landskapet, tillater etablering og lagring av større massevolum, på en revegeterbar og forsvarlig måte. Det fremstår derfor vanskelig å erstatte plasseringen av påhogget med bedre alternativer.

Flere alternative plasseringer av tippmassene er vurdert:

- a) Et tverrslag og massedeponi «Hauablådalen» mellom Blådalsvatnet og Midtbotnvatn, var tidligere planlagt, men bød på utfordringer knyttet til plassering, revegetering m.m. Dette forslaget er tidligere forkastet av fagutreder for landskap. Tverrslaget her kunne uansett ikke erstatte tverrslag Vetrhus.
- b) Tre alternative tipplokaliteter, henholdsvis ved i) Grøningen, ii) Storbjørnli og iii) Brandvikvatn, er vurdert men forkastet (internt) hovedsakelig for å ivareta eksisterende landskaps- og opplevelsesverdier knyttet til nevnte områder.
- c) Etablering av permanent deponi like sør for påhogget er vurdert, men berører natur- og landskapsverdier av tilsvarende kvaliteter som omtales for Gaddaneskleivo. Påhogg ligger nært i avstand, landskapet har begrenset innsyn, men naturlig topografi er relativt flat og tippområdet blir av denne grunn mer arealkrevende.
- d) En kombinasjon med valg av todelt tipplosning (sortert på omtalte alternativer), fremstår som lite hensiktsmessig jfr. tidligere kommentarer.

- *Det ble påvist en mindre tuft ved Gaddaneskleivo i det aktuelle tippområdet. «Kulturminnet er en ruin av en stølsbygning, trolig bare brukt i en kortere periode på 1800-tallet. Som ruin av sel eller annen bygning er den vanlig forekommende både lokalt og regionalt. Som lokalitet utgjør den et kulturmiljø i samspill med terrenget, som gir muligheter for beite og vann. I større sammenheng er den en av mange støler langs Blådalsvassdraget, men i brattlendt terreng ved en fuktig eng er den tydelig mindre egnet enn mange av de større stølene med flere bygninger og større beitemark. Som vanlig forekommende kulturmiljø vurderes seteren på Gaddanestjørno til liten verdi.» Deponiet medfører overdekning av tuften. Vurdert opp mot kulturmiljøets verdi, satt til liten, gir dette liten negativ konsekvens.*
- *Massedeponiene skal tilpasses landskapet og revegeteres naturlig med stedegen frøbank. Toppmasser skal ivaretas og tilbakeføres sammen med stein og blokker i ulike størrelser. Dette sikrer variert lokalklimatiske forhold og akselererer den naturlige revegeteringen. Etter en krevende/vanskelig totalvurdering, står vi fast ved omsøkt tiltak med deponiområde ved Gaddaneskleivo. Plassering av tverrslaget ved Vetrhus er nødvendig ut fra blant annet anleggs- og driftstekniske årsaker. Vi registrerer at fagutreder for landskap, lanserer tipp i Blådalsvatnet som avbøtende tiltak, men heller ikke avviser omsøkte tippforslag: «Lokalt blir det betydelige inngrepsomfang knyttet til deponering av store massevolumer ved Gaddaneskleivo og Staffivatn, men med god planlegging og utforming kan inngrepene bli små, og for Staffivatn sin del til og med kanskje positive. Basert på gjeldende krav fra NVEs miljøtilsyn for både planlegging og gjennomføring må deponiene forventes å få god landskapstilpasning.»*

vi) SKL noterer seg at det ikke stilles krav til arkeologisk registrering, men vil selvsagt ta kontakt dersom observasjoner eller mulige kulturhistoriske funn gjøres.

vii) SKL vil ta kontakt med Riksantikvaren/Hordaland fylkeskommune, dersom det avdekkes automatisk fredede kulturminner eller mistanke om dette. Vi er innforstått med at dette kan medføre justering/revidering av aktuelle planer.

Fylkesmannen i Hordaland

Tiltakshavers kommentarer

i) Vi er tilfreds med Fylkesmannen i Hordaland sin tilråding om utbygging av Blåfalli Fjellhaugen kraftverk. Selskapet har visjoner om å øke produksjonen av fornybar energi, i samsvar med nasjonale føringer «Fornybardirektivet» og fylkeskommunale vedtak «Klimaplan for Hordaland 2014-2030, Regional klima og energiplan». SKL har positivt sameksistert med lokalbefolkning, beitelag, friluftsjakter m.m. til alle tider og har et ønske om å fortsette med det. Det er i felles interesse å øke produksjonen av fornybar energi, med minst mulig arealkonflikter eller tap av naturmangfold. Vår aktivitet i Blådalsvassdraget setter naturligvis «fotavtrykk», men også vi har et selvpålagt ønske om å ivareta landskaps- og opplevingsverdiene i dette området.

ii) SKL arbeider daglig for å finne fremtidsrettede og gode løsninger i sin utvikling av fornybar energi. Vi ønsker å øke produksjonen av fornybar energi, med minst mulig arealkonflikter eller tap av naturmangfold. Blådalsvassdraget er steg for steg bygd ut over tid og vannressursene forsøkt optimalisert. Vi forsøker å strekke oss langt for ikke å redusere kvaliteten på de naturområdene som fortsatt er relativt intakte, har gode landskapskvaliteter

og opplevingsverdi og som er attraktive og tilgjengelige for friluftsliv. SKL tenker langsiktig og er av den oppfatning at det kan være best samfunnstjenlig fortsatt å videreutvikle og optimalisere et allerede godt utbygd vassdrag. Vi har tro på at Blådalsvassdraget kan videreutvikles for vannkraftformål og samtidig fremstå attraktivt for tur- og friluftsliv m.m.

Statsforvalteren i Vestland

Tiltakshavers kommentarer

SKL registrerer at Statsforvalteren i Vestland mener det oppdaterte kunnskapsgrunnlaget er i tråd med gjeldende metodikk og gir tilstrekkelig kunnskap om tiltaket.

Statens vegvesen

Tiltakshavers kommentarer

i) SKL bekrefter at tiltaksområdet, anleggsaktivitet og byggetiltak vil foregå lokalt langs Blådalsvassdraget og utenfor Fv. 40. Anleggsperioden/-aktiviteten vil kun være av midlertidig karakter. Erfaringer fra lignende anleggsaktiviteter (eks. Eikemooverføringen ved Vetrhus), har vist at virksomheten i all hovedsak er isolert til anleggsområdet lokalt, kun med begrenset påvirkning av trafikkbelastningen på fylkesveien. Vi deler derfor Statens vegvesen og fagkonsulentens sin oppfatning, og får øye på ikke at det er behov for å utbedre krysset av denne grunn.

ii) Utvidet trafikkbelastning for krysset/Fv. 40, utløses først dersom det blir aktuelt med massetransport ut av dalen. Søknaden omtaler i dag kun lagring av overskuddsmasser lokalt i dalen. Vi er likefult klar over at det hviler et felles samfunnsansvar for gjenbruk eller hensiktsmessig anvendelse av naturressursene, her representert ved overskuddsmasser. Alternative omsetningsmuligheter undersøkes fortløpende og vi vil henvende oss til Statens vegvesen med søknad om utvidet bruksbehov dersom dette blir aktuelt.

Direktoratet for mineralforvaltning

Tiltakshavers kommentarer

SKL er av samme oppfatning som DMF, og ser ikke at tiltaket vil komme i konflikt med mineralressurser av nasjonal eller regional verdi. Jamfør tidligere kommentarer, er vi ellers løsningsorientert og undersøker om det finnes alternative realistiske anvendelsesområder for overskuddsmassene i aktuell tid og rom, uten å kunne gi garantier for dette.

Kvinnherad Turlag

Tiltakshavers kommentarer

SKL forvalter vannressursene i Blådalsvassdraget, og ønsker å øke produksjonen av fornybar energi, med minst mulig arealkonflikter eller tap av naturmangfold. Dette er videre i samsvar med nasjonale føringer «Fornybardirektivet» og fylkeskommunale vedtak «Klimaplan for Hordaland 2014-2030, Regional klima- og energiplan». Vi ber om forståelse for en krevende og ofte vanskelig prosess som er knyttet til slike utbygginger. Blådalsvassdraget er steg for steg utbygd over tid og vannressursene forsøkt optimalisert.

SKL tenker langsiktig og er av den oppfatning at det kan være best samfunnstjenlig fortsatt å videreutvikle og optimalisere et allerede godt utbygd vassdrag.

Vann og vassdrag er dominerende elementer i regionen vår. Isolert sett konkluderer fagansvarlig for landskap med at: «Sammenholdt med tidligere kraftutbygginger i Blådalsvassdraget er omfanget av inngrep ved bygging av Blåfalli Fjellhaugen kraftverk små, til dels ubetydelige for landskapet og opplevelsesverdiene knyttet til dette. Dels skyldes det at områdene er sterkt påvirket av inngrep fra før slik at nye inngrep i nærområdene til disse blir lite merkbare, dels at inngrepene i seg selv for det meste er små og konsentrert til avgrensede områder.»

Historien i Blådalsvassdraget har videre vist at det er positive sider ved utvikling av vannkraft som stimulerer til nettopp økt friluftslivsaktivitet og bruk av områder når disse gjøres enklere tilgjengelig. Selskapet sørger velvillig for at veinettet holdes vedlike og i størst mulig grad åpent for alminnelig ferdsel. Nye rasteplasser og utbedring og sikring av merkede turstier, forventes å stimulere til ytterligere bruk av områdene. SKL har derfor tro på at vassdraget kan videreutvikles for vannkraftformål og samtidig fremstå attraktivt for tur- og friluftsliv m.m., i tråd med tidligere samarbeid med turlaget.

For vurdering av konsekvenser knyttet til fraføring av vatn fra nevnte bekkeinntak, viser vi til kommentarer jfr. tilbakemelding til Hordaland fylkeskommune pkt. ii-iv.

Fjellhaugen beitelag

Tiltakshavers kommentarer

SKL viser til dialogmøte med beitelagene den 18. mai i år, der disse temaene ble åpent diskutert. De fleste av merknadene knytter seg til privatrettslige forhold, plikter og avtaler er nedfelt i eksisterende skjøter og avtaler, og må håndteres i henhold til dette. Beitelagene representerer 3. person og alle privatrettslige forhold er/må avklares med grunneier eller rette hjemmelshaver.

i) Som eier av gnr. 104/bnr. 3 og gnr. 251/bnr. 2, 3 og 4 i Kvinnherad kommune har SKL Produksjon AS alle vannretter, fallretter og rett til å legge nødvendige installasjoner knyttet til kraftutbygging på de eiendommene som berøres. Blåelva er regulert, og redusert vannføring i elven har redusert og til tider helt fjernet vassdragets betydning som naturlig gjerde for beitedyr. Under gjennomgang av relevante skjøter og tinglyste avtaler, fremkommer ikke nedfelta plikter spesifikt knyttet til gjerde og gjerdeeffekt. Utfordringene er ikke nye av dato, og omsøkte tiltaksplaner vil kun i begrenset grad endre ved nevnte forhold. Elven har en variert topografi, med flere naturlige «passasjer» for dyr, i nedbørfattige perioder og lav vannføring. Terskler og utforming av disse, vil ikke endre ved dette alene. Forholdet må avhjelpest partene i mellom, men forankres i eksisterende privatrettslige avtaler.

ii) SKL vil påse at bekkeinntakene utformes på en slik måte at disse ikke representerer noen fare for dyr eller mennesker som ferdes i området. Endelig og tilfredsstillende utforming vil fremgå av detaljplanleggingen.

iii) Merknader knyttet til utforming og plassering av inntaket i Sandvatna er notert. SKL vil utarbeide et hensiktsmessig løsningsforslag og har tro på at dette teknisk sett kan etableres på angitt lokalitet.

iv) SKL vil påse at anleggsveien til tverrslaget i Underlio etableres med tanke på en funksjonell og god løsning for fremtidig ferdsel av beitedyr i dette område. Vi vil videre søke å opprettholde en god dialog med beitelaget, og sørge for at deres interesser også blir ivaretatt under anleggsperioden.

v) Dette er et forslag som faller utenfor eksisterende privatrettslige avtaler, ikke relevant for videre beslutningsprosess av søknaden, og vi henstiller til at det avklares på en annen arena.

vi) SKL ser utfordringen, denne er midlertidig og knyttet til anleggsperioden. Vi inviterer til en tett dialog med beitelaget for å finne en tilfredsstillende løsning for alle parter. Midlertidig oppsett av ledegjerde i forbindelse med sanking og innhenting av dyr ble foreslått under forrige dialogmøte.

vii) Området er i dag betydelig påvirket av eksisterende inngrep (veifremføringer og tippmasser). Planlagt massedeponi ved Staffivatnet er ikke endelig utformet men naturlig tiltenkt i dette området. Opplysningene som her fremkommer vil bli vurdert i den videre detaljplanleggingen.

Bjørnebøle beitelag

Tiltakshavers kommentarer

i) Kommentarer jfr. tilbakemelding til Fjellhaugen beitelag pkt. i. SKL er selv grunneier i større deler av området (gnr. 251/bnr. 2) og i tinglyst kjøpekontrakt fremkommer det at «beitelaget» har rett til å leie beiterettene men: «Forutsetningen for leieretten er dog at den ikke hindrer L/L Sunnhordland Kraftlags nåværende eller framtidige disposisjoner over arealene uansett Kraftlagets formål.»

ii) Temaet er kun kort omtalt i søknadsdokumentet under pkt. 14.8 Naturressurser, landbruk, s 71, da utfordringen betraktes å være av privatrettslig karakter:

«Det drives ikke jordbruk og det er sparsomt med skogressurser i tiltaksområdet. Området er imidlertid aktivt i bruk som sommerbeite for sau. Blåelva er regulert, og redusert vannføring i elva har redusert og til tider helt fjernet vassdragets betydning som naturlig gjerde for beitedyr. Vannstanden i bekkene nedstrøms Kvanngrødhorga og Verahaugen vil bli merkbart redusert i nedbørfattige perioder, men også i dag har bekkene bare en begrenset gjerdefunksjon.»

iii) SKL er positiv til alternativ bruk av overskuddsmassene, er behjelpelig med tilgang på masser, men kan ikke selv påta seg å utføre ønsket arbeid, jfr. kommentarer til Fjellhaugen beitelag pkt. v.

iv) SKL har sameksistert med beitelagene til alle tider og har positiv erfaring med dette. Vi inviterer til en tett dialog med beitelaget for å finne en tilfredsstillende løsning som også ivaretar deres interesser i anleggsperioden.

IV. Departementets bemerkninger

1. Innledning

SKL søkte 17. desember 2014 om tillatelse til bygging av Blåfalli Fjellhaugen kraftverk i Kvinnherad og Etne kommuner. Kraftverket vil utnytte fallet mellom Midtbotnavatn og Fjellhaugvatn, og vil bygges i fjell med inntak i det eksisterende reguleringsmagasinet Midtbotnavatn. I tillegg er det søkt om å ta inn fire bekker fra Krokvatn (Etne kommune), Kvanngrodhorga, Varhaugen og Sandvatn.

Høsten 2015 behandlet Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) saken og positiv innstilling ble oversendt daværende Olje- og energidepartementet 4. november 2015. I etterkant av oversendelsen informerte SKL departementet om utfordringer med lønnsomheten i prosjektet. Dette førte til at departementet ikke behandlet saken videre. I brev av 17. januar 2022 ba SKL om at saken skulle gjenopptas til behandling. NVE mottok brev fra departementet 19. januar 2022, med forespørsel om å vurdere behov for et oppdatert beslutningsgrunnlag, ny høring og eventuelle endringer i innstillingen for konsesjonsbehandling av Blåfalli Fjellhaugen kraftverk. SKL oversendte oppdatert kunnskapsgrunnlag 5. mai 2023 etter forespørsel fra NVE. Dette har vært på begrenset høring til berørte parter og offentlige høringsinstanser våren 2023. NVE oversendte supplerende innstilling til departementet 16. desember 2024.

Blåfalli Fjellhaugen Kraftverk vil bygges i fjell med inntak i det eksisterende reguleringsmagasinet Midtbotnavatnet. I tillegg er det søkt om to bekkeinntak i Kvanngrodhorga og Verahaugen. Kraftstasjonen vil ligge på kote 360 med slukeevne på $53 \text{ m}^3/\text{s}$ og en effekt på om lag 185 MW. Blåfalli Fjellhaugen kraftverk vil gi bedre utnyttelse av det allerede utbygde Blådalsvassdraget. Brutto middelproduksjon i Blåfalli Fjellhaugen kraftverk er beregnet til 325 GWh. Grunnet redusert produksjon i de eksisterende kraftverkene Blåfalli III og Blåfalli V blir netto innvunnen ny energi årlig rundt 70 GWh.

Tiltaket er i hovedsak uendret i forhold til søknaden sendt i 2014. Endringene begrenser seg til at bekkeinntak Krokavatnet, med tilhørende tunnel, er tatt ut av prosjektet, tverrsnittet på tunnel/vannvei fra inntak i Midtbotnavatnet til kraftstasjon er økt fra 38 m^2 til 42 m^2 for å øke energiproduksjonen og installert effekt er økt fra 150 MW til 185 MW. Bortfall av bekkeinntak Krokavatnet og økt tverrsnitt på tunnel opphever hverandre i forhold til behov for massedeponering slik at det totale massevolumet til deponering nå er beregnet til $950\,000 \text{ m}^3$ mot tidligere $960\,000 \text{ m}^3$.

Det er også gjort mindre justeringer i dimensjonering av elektriske anlegg. NVE har derfor oversendt nytt forslag til anleggskonsesjon. I 2015 vurderte NVE at nettilknytning med jordkabel hadde små virkninger for miljø- og samfunnsinteresser. NVE vurderte også et alternativ der en del av strekningen kunne bygges med luftledning. Dette alternativet har SKL nå tatt ut av prosjektet og det er kun nettilknytning med jordkabel som er aktuelt, i tråd med NVEs tidligere anbefaling. SKL har derfor også søkt om å knytte kraftverket til koplingsanlegget ved Blåfalli III med en 300 (420) kV jordkabel.

Ingen av høringspartene går i mot tiltaket, men Kvinnherad turlag er mener at bekkeinntakene må tas ut av prosjektet og viser til at området er sterkt påvirket av eksisterende utbygging.

NVE anbefaler at Blåfalli Fjellhaugen kraftverk med overføringer får konsesjon etter vannressursloven og vassdragsreguleringsloven. NVE anbefaler også at det gis konsesjon etter energiloven til bruk av jordkabel av hensyn til landskap, friluftsliv og naturmangfold.

2. Vurderingsgrunnlaget

I departementets vurdering av om konsesjon skal gis etter vassdrags- og energilovgivningen, må fordelene og ulempene ved det omsøkte tiltaket veies opp mot hverandre. Skader og ulemper for både allmenne og private interesser skal hensyntas.

Bevaring av naturmangfoldet inngår i skjønnsutøvingen ved saksbehandlingen etter vassdrags- og energilovgivningen. Det innebærer at miljøkonsekvensene ved utbygging av Blåfalli Fjellhaugen kraftverk og bygging av kraftledningen må vurderes i et helhetlig og langsiktig perspektiv, der tiltakets bidrag til økt produksjon av fornybar energi og hensynet til kraftbalansen avveies mot forringelsen eller tapet i naturmangfold..

Bestemmelsen i naturmangfoldloven § 8 og prinsippene i samme lov §§ 9-12 legges til grunn som retningslinjer for vedtak etter energi- og vassdragslovgivningen. Det vises i den sammenheng til forvaltningsmålene om naturtyper, økosystemer og arter i naturmangfoldloven §§ 4 og 5. Disse forvaltningsmålene blir vurdert ved departementets behandling etter vassdragslovgivningen.

Konsesjon til kraftledningen er avhengig av konsesjon til bygging av kraftverket. Vedtak fattes samtidig for begge søknadene. Departementet vil i det følgende vurdere søknadene i hvert sitt kapittel, og deretter gi en samlet vurdering og konklusjon for hele prosjektet.

I tråd med naturmangfoldloven § 8 første ledd om kunnskapsgrunnlaget, bygger departementet på følgende:

- SKLs søknad av 17. desember 2014 med tilhørende konsekvensutredninger.
- NVEs innstilling av 3. november 2015
- Befaring 22. september 2016
- SKLs oppdaterte kunnskapsgrunnlag av 5. mai 2023
- NVEs supplerende innstilling av 16. desember 2024
- Registreringer i Naturbase
- Artsdatabanken
- Fotodokumentasjon og dronebilder

Departementet finner at tiltaket er godt nok opplyst ved gjennomførte utredninger og høringer til at vedtak kan fattes. Departementet viser til at materialet antas å gi den kunnskap som kreves om landskapet, utbredelse av naturtyper, den økologiske tilstanden i området og arters bestandssituasjon. Også virkningene av utbyggingen mener departementet er beskrevet på tilstrekkelig vis.

3. Departementets vurdering av kraftverkets virkninger

3.1. Samfunnsmessige hensyn

Den viktigste samfunnsmessige nytten med Blåfalli Fjellhaugen kraftverk vil være økt produksjon av fornybar kraft, hvor en stor andel er regulerbar. Kraftverket vil gi brutto produksjonsøkning på 325 GWh. Da kraftverket medfører at eksisterende produksjonsvann i

Blåfalli III og Blåfalli V vil disponeres på en annen måte, vil netto innvunnen energiproduksjon bli om lag 70 GWh per år. Om lag 58 GWh blir produsert som følge av bedre utnytting av eksisterende reguleringer, mens rundt 12 GWh vil komme fra bekkeinntakene.

Blåfalli Fjellhaugen kraftverk vil medføre bedre utnyttelse av eksisterende reguleringer i Blådalsvassdraget. Kraftverket medfører en økt årlig vinterproduksjon på 75,8 GWh. Merproduksjonen vil genereres om vinteren slik at sommerproduksjonen i de eksisterende kraftverkene vil reduseres noe. Det meste av ny produksjon som bygges i Norge i dag er uregulerbar (småkraft, vindkraft m.m.). I tillegg forventes det økt effekt etterspørsel i kraftsystemet. Med en installert effekt på 150 MW vil kraftverket kunne bidra med verdifull fleksibilitet. Departementet vektlegger høyt bidraget av regulerbar kraft og økt effekt. Etablering av større regulerbare vannkraftgeneratorer vil i følge NVE bedre forsyningssikkerheten og føre til et mer stabilt nett.

I søknaden fra 2014 er utbyggingskostnaden beregnet til 863 mill. kroner. Oppdaterte tall for 2024 er estimert til 1 664 mill. kroner. NVE har beregnet netto nåverdi av prosjektet til - 688 mill. kroner. NVE mener at planlagt utvidelse av produksjonssystemet i Blådalsvassdraget er gunstig. NVE viser til at prosjektet bidrar med økt reguleringsevne og gir muligheter for mer effektkjøring i vassdraget, som kan gi økte inntekter. NVE legger vekt på at dette er et tiltak som vil gi ny fornybar kraft med små miljøkonsekvenser.

Departementet har gjennomført en nåverdiberegning av prosjektet. Med NVEs prisbaner for perioden 2020 - 2060 gir beregningene en negativ nåverdi dersom man legger netto produksjonsøkning på 70 GWh/år til grunn. Om man legger til grunn brutto årlig produksjonsøkning på 325 GWh er nåverdien positiv. Vannkraftverkene i Blådalsvassdraget er utbygd over flere perioder. Blåfalli III ble utbygd i 1968 og Blåfalli V i 2002. SKL oppgir at det vil bli behov for reinvesteringer for å opprettholde produksjonen i de eksisterende kraftverkene. Ved å flytte produksjonen til Fjellhaugen kraftverk legger tiltakshaver til rette for fremtidige reinvesteringer uten nedetid i produksjonen.

Utbyggingen vil medføre at et stort vannkraftsystem som produserer totalt 1600 GWh/år og har flere reguleringsmagasiner og kraftverk kan utnyttes bedre. Nytteverdien av å forbedre driften av et komplekst vannkraftsystem er vanskelig å prissette og er svært avhengig av fremtidige kraftpriser og kostnadene for å bygge prosjektet. Prosjektet er et opprustningsprosjekt som gir bedre utnyttelse av et allerede utbygd vassdrag og bidrar med betydelig regulerbarhet. Ved denne type effektoppgraderinger legger ikke departementet avgjørende vekt på en negativ netto nåverdi beregning. Det er heller ikke kjent hva de faktiske utbyggingskostnadene vil bli. Dette vil først være kjent etter at detaljplan og anbudskonkurranse er holdt. Det vil da være opp til søker å avgjøre hvorvidt prosjektet totalt sett vil være driftsøkonomisk lønnsomt.

Departementet understreker at de samlede virkningene av tiltaket ikke er begrenset til de som kan prissettes. Tiltaket vil også ha virkninger på natur, miljø og areal. I den videre konsesjonsvurderingen vil departementet vurdere miljøvirkningene av tiltaket nærmere, og ta stilling til om tiltaket samlet sett vurderes som samfunnsøkonomisk lønnsomt.

Kvinnherad kommune vil få årlige inntekter fra eiendomsskatt, naturressursskatt, konsesjonsavgift og konsesjonskraft. I anleggsfasen vil byggingen medføre noe økt sysselsetting i regionen. Departementet merker seg at Kvinnherad kommune anser nytten av tiltaket som fordelmessig, da utbyggingen ligger i et område som allerede er berørt av kraftverksutbygginger.

Statsforvalteren tilrår også prosjektet og viser til overordnede mål om å øke utnyttningen av eksisterende utbygginger i Blådalsvassdraget.

Konsekvensene for næringsliv og sysselsetting vurderes som middels positive i anleggsfasen og som noe positive i driftsfasen.

3.2. Hydrologi

Blådalsvassdraget drenerer betydelige deler av Folgefonnas sørlige del og er påvirket av eksisterende reguleringer og overføringer. Samlet tilsig er ca. 790 mill. m³/år, hvorav rundt 120 mill. m³/år er overført fra Åkrafjorden. Det er åtte reguleringsmagasin i vassdraget med et samlet volum på ca. 345 mill. m³, noe som gir en samlet magasinprosent på ca. 43 pst.

Bekkeinntakene Verahaugen og Kvanngørhorga er ikke brepåvirket. Vannet fra Sandvatnet er i dag allerede tatt inn i Blåfallisystemet. Inntak av bekkene fra Kvanngørhorga og Verahaugen vil medføre redusert vannføring i Blåelva.

Det er i konsesjonssøknaden foreslått slipp av minstevannføring fra bekkeinntakene Kvanngørhorga og Verahaugen som tilsvarer 5-persentil for hhv. sommer og vinter. SKL har senere foreslått å øke minstevannføringsslipper i Kvanngørhorga i sommersesongen, og redusere minstevannføringen vinter. NVE innstiller på at det skal slippes 40 l/s fra Kvanngørhorga og 10 l/s fra Verahaugen i perioden 1. juli til 31. oktober.

3.3. Landskap og friluftsliv

Landskapet i tiltaksområdet beskrives i konsekvensutredningen som et kupert og variert fjellandskap med dype daler og høye fjelltopper, og et opprinnelig brepåvirket vassdrag med utspring i breplatået på Folgefonna. Området er påvirket av eksisterende kraftverksutbygging i form av dammer, reguleringsmagasiner, veier mv. Veiutbygging gjør at området er tilgjengelig for allmenheten og er en viktig innfallsport til Folgefonna.

Kraftverket er planlagt som et fjellanlegg. Nedbørfeltene Midtbotnavatnet, og Sandvatnet er allerede utnyttet i eksisterende konsesjoner. I tillegg er det planlagt å ta inn to nye bekkfelt i tunnel. Vannet som er planlagt utnyttet i Fjellhaugen kraftverk er allerede utnyttet i anlegg som vil få redusert produksjon.

Prosjektet medfører ingen nye reguleringsmagasiner, og vannveiene legges i fjell. Den største landskapsvirkningen vil være knyttet til redusert vannføring i bekkene fra Kvanngørhorga og Verahaugen. Endringen vil spesielt være fremtredende om våren/forsommeren og i flomperioder om høsten, når bekkene normalt ville hatt stor vannføring, og fremstått som godt synlige landskapselementer.

Flere høringsparter har pekt på ulemper ved å redusere vannføring i bekkene, og bedt om avbøtende tiltak i form av minstevannføring. Kvinnherad turlag ønsker at bekkeinntakene tas ut av prosjektet. Turlaget peker spesielt på verdien av området rundt Brandvikvatnet som er mye brukt til friluftsliv. En reduksjon i vannføring av Kvanngørhorga vil være negativt for landskapsinntrykket her.

NVE har vurdert søknaden og viser blant annet til at veiløs bygging av bekkeinntakene medfører at omfanget av inngrepet er lite. NVE mener at Kvanngørhorga har den største opplevelsesverdien, men siden den består av mye stor stein vil det kreves et betydelig vannslipp for at bekken skal fremstå som et betydelig landskapselement. NVE mener at en utbygging med

redusert vannføring kun har en liten negativ betydning for landskapsopplevelsen og friluftslivet. Med slipp av tilstrekkelig minstevannføring i sommersesongen mener NVE at fraføring av vann som følge av en utbygging av Blåfalli Fjellhaugen kraftverk vil kunne aksepteres med tanke på landskap og friluftsliv.

Søker har foreslått plassering av tipp i Gaddaneskleivo. Tippen vil i følge søker ligge godt til rette for miljøtilpasning og revegetering. NVE mener etter befaring at tippens plassering kan aksepteres med tanke på landskap og friluftsliv.

Departementet vurderer at tiltaket har begrensede negative konsekvenser med de avbøtende tiltakene som er foreslått og slutter seg til NVEs vurdering av at virkningene for landskap og friluftsliv ikke er avgjørende for konsesjonsspørsmålet.

3.4. Naturmangfold

Naturtyper

Det er registrert en lokalitet med naturtypen "naturlige fisketomme innsjøer og tjern" i Gaddaneskleivo, hvor massedeponi er planlagt. Dette er et lite tjern omkranset med blåbærbjørkeskog og næringsfattig myr.

Statsforvalteren mener at det planlagte deponiet i Gaddaneskleivo er uheldig fordi det vil berøre et våtmarksområde med gode landskapskvaliteter. SKL har vurdert et alternativt deponi, men har forkastet dette på grunn av HMS og økonomi.

NVE mener naturtypen som berøres i Gaddaneskleivo er av liten verdi og relativt vanlig i nærområdet, og finner at konsekvensene ikke er så store at det vil få konsekvenser for konsesjonsspørsmålet. Departementet viser til at konsekvensutredningen om naturmiljø har verdsatt lokaliteten Gaddaneskleivo til liten verdi for naturtyper og vegetasjon, og at deponering av masser i lokaliteten derfor vurderes å gi liten negativ konsekvens.

Departementet slutter seg derfor til NVEs vurdering, og forutsetter at SKL utformer tippområdet på en god måte.

Rødlistede arter

NVE viser til at rødlisteartene strandsnipe (NT) og svartand (NT) er registrert ved Fjellhaugen. Strandsnipe er også registrert i Midtbotnvatn. NVE mener at det er av betydning at disse artene hensyntas gjennom eventuelle detaljplaner. NVE mener at tiltaket som omsøkt kan aksepteres med tanke på rødlistede arter.

Departementet registrerer at strandsnipe nå vurderes som livskraftig og ikke lenger inngår i den oppdaterte rødlista fra 2021. Hensynet til svartand er vurdert som sårbar og må fortsatt ivaretas ved detaljplan.

3.5. Landbruk

Området benyttes til sommerbeite for sau, og to beitelag blir berørt av tiltaket. Blåelva skal fungere som en barriere for dyrene til de to beitelagene, og beitelagene ønsker at det etableres flere terskler i elven for å heve vannspeilet. SKL viser til at de har alle rettigheter til å utnytte

Blåelva til kraftproduksjon, og at det ikke er plikter om å opprettholde elvens gjerdeffekt. SKL mener at dette kan forankres i privatrettslige avtaler, noe NVE støtter.

Departementet har ingen ytterligere merknader.

3.6. Kulturminner og kulturmiljø

Det er tre definerte kulturmiljøer ved eller innenfor influensområdet. Kun stølen ved Gaddanestjønnno vil bli direkte berørt av tiltaket. I fagrapporten er stølen vurdert til å ha liten verdi. Fylkeskommunen og Statsforvalteren mener at det planlagte massedeponiet i Gaddaneskleivo bør flyttes til magasinet i Blådalsvassdraget, av hensyn til landskap og kulturminner.

NVE viser til at alternative tipplasseringer ikke er aktuelle på grunn av HMS og økonomi. NVE mener at det vil være negativt at stølen i Gaddaneskleivo blir overdekt, men peker samtidig på at dette kulturmiljøet er vurdert til å ha liten verdi. NVE mener at konsekvensene for kulturmiljø ikke er så store at det vil få konsekvenser for konsesjonsspørsmålet.

Departementet slutter seg til NVEs vurdering.

3.7 Forurensing

Departementet anser at det er lite sannsynlig at driftsfasen vil medføre forurensing av betydning. I medhold av vilkårene om forurensing, kan Statsforvalteren pålegge undersøkelser og ytterligere avbøtende tiltak dersom dette er påkrevet.

For anleggsfasen må SKL avklare behovet for utslippstillatelse med Statsforvalteren. Før utbygging må det, som del av detaljplanen, beskrives hvordan forurensing i anleggsperioden skal håndteres.

3.8. Vannforskriften

Vannforskriften § 12 stiller vilkår som må vurderes ved nye inngrep i vassdraget. Departementet har vurdert alle praktiske gjennomførbare tiltak som vil kunne redusere skadene eller ulempene ved tiltaket.

Redusert vannføring på de aktuelle utbyggingsstrekningene med de avbøtende tiltak som foreslått, vil medføre noe negativ virkning for naturmangfoldet i vannforekomstene.

Departementet vektlegger at vassdraget allerede er påvirket av eksisterende reguleringer.

Departementet finner at utbyggingen av Blåfalli Fjellhaugen kraftverk gir akseptable tap i miljøkvalitet samtidig som det gir betydelig kraftproduksjon. Det vises til NVEs vurdering og det som fremgår av punkt 3.3 til 3.5 ovenfor.

Formålet med utbyggingen er å øke produksjonen av fornybar elektrisitet, og departementet bemerker at forringelse av naturmangfoldet på sikt som følge av inngrepene må sees i sammenheng med dette formålet. Samfunnsnyttene i form av økt fornybar kraftproduksjon må anses større enn de ulemper tiltaket medfører, gitt de avbøtende tiltak som er forutsatt gjennomført i medhold av konsesjonsvilkårene. Departementet finner at vilkårene etter vannforskriften § 12 er oppfylt.

4. Departementets vurdering av nettilknytning for Blåfalli Fjellhaugen kraftverk

SKL har søkt om å koble kraftverket til koblingsanlegget ved Blåfalli III kraftstasjon der det går en 300 kV kraftledning videre til Blåfalli. Fra koblingsanlegg i fjell er det planlagt å legge en 600 meter lang 420 kV kabel gjennom tilkomsttunnelen. Fra Blåfalli Fjellhaugen kraftverk er det en avstand på om lag 1 km i luftlinje til koblingsanlegg i Blåfalli III. SKL har i oppdatert kunnskapsgrunnlag søkt om jordkabel basert på høringsuttalelser og NVEs anbefaling.

Kvinnherad kommune anbefaler jordkabel som tilknytningsløsning. Fylkeskommunen ønsker kabelløsning av hensyn til visuelle virkninger og Statsforvalteren ønsker kabelalternativ av hensyn til visuelle virkninger og virkninger for fugl. Departementet har merket seg at alle som har avgitt høringsuttalelse om tilknytningsløsning for Blåfalli Fjellhaugen kraftverk har ønsket kabelløsning, av hensyn til landskap og virkninger for fugl.

NVE har vurdert søknaden, og anbefaler at det gis konsesjon til jordkabel.

Departementet har ingen ytterligere merknader.

5. Samlet belastning

Departementet har foretatt en vurdering av den samlede belastning på økosystemet i tråd med naturmangfoldloven § 10 både knyttet til omsøkte tiltak og for andre eksisterende og mulige fremtidige tiltak. For det omsøkte tiltak vises til gjennomgangen av de enkelte fagtemaer i foredraget her.

I tillegg til det planlagte tiltaket er området preget av eksisterende vannkraftutbygging. Departementet er ikke kjent med øvrige planer for energitiltak i området.

Etter å ha vurdert utbyggingsprosjektet med tilpasninger og avbøtende tiltak, finner departementet etter en totalvurdering at den samlede belastningen for økosystemet ikke vil være til hinder for at konsesjon til Blåfalli Fjellhaugen kraftverk gis, jf. naturmangfoldloven § 10.

6. Konklusjon

I vurderingen av om konsesjon skal gis til Blåfalli Fjellhaugen kraftverk har departementet lagt stor vekt på at utbyggingen vil gi 325 GWh, herunder 70 GWh netto, årlig ny fornybar kraftproduksjon og økt effekt. Ny regulerbar kraft har en særlig høy verdi av hensyn til forsyningssikkerhet og fleksibilitet. Departementet legger også vekt på at tiltaket bidrar til en bedre utnyttelse av et allerede regulert vassdrag.

Departementet har merket seg at Kvinnherad kommune er positiv til tiltaket.

Da både kraftstasjon og vannveier bygges i fjell vil de synlige inngrepene være begrenset. De negative konsekvensene er i hovedsak knyttet til etablering av massetipp i Gaddaneskleivo og fraføring av vann i bekkeinntakene. Med forslag til slipp av minstevannføring i sommersesongen, krav til utforming av tipp i Gaddaneskleivo og bruk av jordkabel vurderer departementet at hensynet til landskap, friluftsliv og naturmangfold er ivaretatt og vurderer at de miljømessige konsekvensene er begrensede.

Tiltakets lønnsomhet, målt i netto nåverdi, inngår i energimyndighetenes vurderinger av tiltakets fordeler og ulemper. Tiltaket har en beregnet negativ netto nåverdi dersom NVEs basis prisbane legges til grunn. Beregningen fanger imidlertid ikke opp hele verdien av kraftverkets reguleringssevne. Regulerbarhet og fleksibilitet blir stadig viktigere for kraftsystemet og har

nyttevirkninger som ikke kan måles i kroner. Ettersom dette tiltaket i tillegg har beskjedne ulemper i form av negative miljøvirkninger (negative eksterne virkninger), mener departementet at tiltakets lønnsomhet kan overlates til tiltakshaver å vurdere.

Etter en helhetsvurdering er departementet kommet til at fordelene ved tiltaket er større enn ulempene for allmenne interesser, jf. vassdragsreguleringsloven § 5. Energidepartementet tilrår at SKL Produksjon får tillatelse til å bygge Blåfalli Fjellhaugen kraftverk med overføring av bekkene Verahaugen og Kvanngårdhorga, jf. vassdragsreguleringsloven § 3.

Det anbefales videre at det gis konsesjon til bygging og drift av nødvendige elektriske anlegg i kraftverket og for å sikre nettilknytning som omsøkt, jf. energiloven § 3-1. Tillatelsene gis på de vilkår som følger vedlagt.

Forholdet til andre lover

Søker oppgir at de innehar alle rettigheter for å gjennomføre tiltaket. Det er derfor ikke nødvendig med tillatelse etter areinnslova.

Statsforvalteren må kontaktes angående utslippstillatelse etter forurensningsloven for anleggsfasen.

V. Departementets merknader til vilkårene

1. Vilkår etter vassdragsreguleringsloven

Post 6: Godkjenning av planer, landskapsmessige forhold, tilsyn m.v

Planer for sikkerhet og planer for miljø og landskap skal godkjennes av NVE før anleggsstart. Arbeid kan ikke startes før planene er godkjent.

Post 7: Naturforvaltning

Standardvilkår for naturforvaltning tas med i konsesjonen. Eventuelle pålegg i medhold av vilkårene må være relatert til skader forårsaket av tiltaket og stå i rimelig forhold til tiltakets størrelse.

Post 12: Manøvreringsreglementet

Vannslipp

Det skal slippes 40 l/s fra Kvanngårdhorga og 10 l/s fra Verahaugen i perioden 1. juli til 31. oktober.

Annet

Skrivemåten på magasinene er oppdatert med de offisielt godkjente stedsnavnene fra Kartverket. Departementet har også foretatt enkelte rettelser av mindre feil og utelatelse i reglementet sammenholdt med NVEs supplerende innstilling som er påpekt av SKLs brev av 6. februar 2025. For øvrig vises det til NVEs merknader, som departementet slutter seg til.

Energidepartementet

t i l r å r:

Sunnhordland Kraftlag AS gis tillatelse til bygging av Blåfalli Fjellhaugen kraftverk med tilhørende elektriske anlegg i Kvinnherad kommune, i samsvar med vedlegg til resolusjonen.

Vedlegg 1 til kongelig resolusjon om tillatelser til Sunnhordland Kraftlag AS til bygging av Blåfalli Fjellhaugen kraftverk med tilhørende elektriske anlegg i Kvinnherad kommune

Spesifikasjon av tillatelsene

1. I medhold av vassdragsreguleringsloven § 3 gis Sunnhordland Kraftlag AS tillatelse til å bygge Blåfalli Fjellhaugen kraftverk samt overføre og regulere avløpet fra Kvanngrødhorga og Verahaugen i Kvinnherad kommune, jf. vedlegg 2.
2. Det fastsettes endret manøvreringsreglement for regulering av Kvandals- og Blådalsvassdraget, jf. vedlegg 3.
3. I medhold av energiloven § 3-1 gis Sunnhordland Kraftlag AS tillatelse til å bygge, eie og drive Blåfalli Fjellhaugen kraftverk med tilhørende elektriske anlegg, samt 1,5 km jordkabel fra Fjellhaugen kraftverk til Blåfalli koblingsstasjon, jf. vedlegg 4.
4. Planendringer kan godkjennes av departementet eller den departementet bemyndiger.

Vedlegg 2 til kongelig resolusjon om tillatelser til Sunnhordland Kraftlag AS til bygging av Blåfalli Fjellhaugen kraftverk med tilhørende elektriske anlegg i Kvinnherad kommune

Vilkår

for tillatelse etter vassdragsreguleringsloven og vannressursloven til Sunnhordland Kraftlag AS til å overføre og regulere avløpet fra Kvanngrodhorga og Verahaugen og å bygge Blåfalli Fjellhaugen kraftverk i Kvinnherad kommune, Vestland fylke

(Fastsatt ved kgl.res. 04.04.2025)

1

(Konsesjonstid og revisjon)

Konsesjonen gis på ubegrenset tid.

Vilkårene for konsesjonen kan tas opp til alminnelig revisjon etter 30 år. Hvis vilkårene blir revidert, har konsesjonæren adgang til å frasi seg konsesjon innen 3 måneder etter at han har fått underretning om de reviderte vilkår, jf. vassdragsreguleringsloven § 8 første ledd. Anleggene må ikke nedlegges uten Kongens eller Stortingets samtykke, jf. vassdragsreguleringsloven § 10 annet ledd. Reguleringskonsesjonen, reguleringsanleggene eller andeler i reguleringsanleggene kan bare overdras i forbindelse med samtidig overdragelse av vannfall i samme vassdrag nedenfor anlegget. Det samme gjelder ved andre disposisjoner over konsesjonen, anleggene eller andeler i anleggene, herunder pantsettelse, arrest eller utlegg.

2

(Konsesjonsavgifter)

Det skal betales en årlig avgift til staten på kr 8 pr. nat.hk og de kommuner og fylkeskommuner som Kongen bestemmer på kr 24 pr. nat.hk.

Avgiften til fylkeskommunene og kommunene, fordeles mellom disse innbyrdes etter bestemmelse av NVE. Skjer det endringer i reguleringer, overføringer, kommunegrenser eller annet som i vesentlig grad kan påvirke delingsresultatet, kan ny fordeling foretas. Avgiften avsettes særskilt for hver kommune til et fond, som anvendes etter bestemmelse av fylkestinget eller kommunestyret. Fondets midler skal fortrinnsvis anvendes til utbygging av næringslivet i distriktet.

Satsen for konsesjonsavgifter skal justeres hvert 5. år i tråd med gjeldende regler.

Betales ikke avgiften til forfallstid, betales rente som fastsatt i medhold av forsinkelsesrenteloven § 3 første ledd. Avgiften er tvangsgrunnlag for utlegg.

Avgiften beregnes etter den økning av vassdragets lavvannføring som reguleringen antas å medføre utover den vannføringen som har vært påregnelig år om annet 350 dager i året. Ved beregningen legges det til grunn at magasinet utnyttes slik at vannføringen i lavvannsperioden blir så jevn som mulig. Avgjørelsen om beregning av avgiften treffes av NVE.

Beregningen av konsesjonsavgifter samordnes med beregningen av konsesjonsavgifter for konsesjon etter vannfallrettighetsloven, jf. lov av 14. desember 1917 nr. 16 om konsesjon til rettigheter til vannfall mv. § 18. Avgiften skal betales av de enkelte vannfalls- eller brukseiere som utnytter den regulerte vannføringen. Plikten til å betale avgiftene inntreer etter hvert som den regulerte vannføringen tas i bruk.

3

(Konsesjonskraft)

Det skal avstås til kommuner og fylkeskommuner som kraftanlegget ligger i, inntil 10 prosent av den for hvert vannfall innvunne økning av vannkraften beregnet etter reglene i vassdragsreguleringsloven § 14 annet ledd, jf. § 3 fjerde ledd. Avståelse og fordeling avgjøres av NVE med grunnlag i kommunens behov til den alminnelige elektrisitetsforsyning. Avgitt kraft kan kommunen nytte etter eget skjønn.

Det kan bestemmes at det i tillegg skal avstås inntil 5 prosent av kraften til staten beregnet som i første ledd. Staten rår fritt over tildelt kraft. Plikten til å avstå kraft påhviler de enkelte vannfalls- eller brukseiere.

Plikten til å avstå kraft inntreffer etter hvert som den regulerte vannføringen tas i bruk.

NVE bestemmer hvordan kraften skal avstås og beregner effekt og energi.

Kraft tas ut i kraftstasjonens apparatanlegg for utgående ledninger eller fra konsesjonærens ledninger med brukstid ned til 5.000 timer årlig.

Konsesjonæren kan ikke sette seg imot at kraften tas ut fra andres ledninger og plikter i så fall å stille kraften til rådighet. Kostnadene ved omforming og overføring av kraften ved uttak andre steder enn kraftstasjonens apparatanlegg for utgående ledninger betales av den som tar ut kraften.

De enkelte vannfalls- eller brukseiere har rett til å forlange et varsel av 1 år for hver gang kraft uttas. Samtidig som uttak varsles, kan forlanges oppgitt den brukstid som ønskes benyttet og brukstidens fordeling over året. Tvist om fordelingen avgjøres av Energidepartementet. Oppsigelse av konsesjonskraft kan skje med 2 års varsel. Avbrytelse eller innskrenkning av leveringen som ikke skyldes force majeure, må ikke skje uten departementets samtykke.

Prisen på kraften fastsettes basert på gjennomsnittlig selvkost for et representativt antall vannkraftverk i hele landet. Skatter beregnet av kraftproduksjonens overskudd ut over normalavkastningen inngår ikke i selvkostberegningen. Departementet skal hvert år fastsette prisen på kraften levert kraftstasjonens apparatanlegg for utgående ledninger.

Vedtak om avståelse og fordeling av kraft kan tas opp til ny vurdering etter 20 år

4

(Kontroll med betaling av avgift mv.)

Nærmere bestemmelse om betaling av avgifter etter post 2 (Konsesjonsavgifter) og kontroll med vannforbruket, kan med bindende virkning fastsettes av Energidepartementet.

5

(Byggefrister)

Arbeidet med det konsesjonsgitte tiltaket må påbegynnes innen 5 år fra konsesjonen ble gitt og fullføres innen ytterligere 5 år. Fristene kan forlenges av NVE. I fristene medregnes ikke den tid som på grunn av ekstraordinære forhold (force majeure) har vært umulig å utnytte.

6

(Konsesjonærens ansvar ved anlegg/drift)

Konsesjonæren plikter å påse at han selv, hans kontraktører og andre som har med anleggsarbeidet og kraftverksdriften å gjøre, unngår ødeleggelse av naturforekomster,

landskapsområder, kulturminner mv., når dette er ønskelig av vitenskapelige eller historiske grunner eller på grunn av områdenes naturskjønnhet eller egenart.

7

(Godkjenning av planer, landskapsmessige forhold, tilsyn mv.)

Konsesjonæren plikter å legge fram detaljerte planer med nødvendige opplysninger, beregninger og kostnadsoverslag for anleggene. Godkjenning av planer og tilsyn med utførelse og senere vedlikehold og drift av anlegg og tiltak som omfattes av denne post er tillagt NVE. Utgiftene forbundet med dette dekkes av konsesjonæren.

Arbeidet kan ikke settes i gang før planene er godkjent. Anleggene skal utføres solid, minst mulig skjemmende og skal til enhver tid holdes i full driftsmessig stand.

Konsesjonæren plikter å planlegge, utføre og vedlikeholde hoved- og hjelpeanlegg slik at det økologiske og landskapsarkitektoniske resultat blir best mulig.

Kommunen skal ha anledning til å uttale seg om planene for anleggsveger, massetak og plassering av overskuddsmasser.

Konsesjonæren plikter å skaffe seg varig råderett over tipper og andre områder som trenges for å gjennomføre pålegg som blir gitt i forbindelse med denne post.

Konsesjonæren plikter å foreta en forsvarlig opprydding av anleggsområdene. Oppryddingen må være ferdig senest 2 år etter at vedkommende anlegg eller del av anlegg er satt i drift.

Hjelpeanlegg kan pålegges planlagt slik at de senere blir til varig nytte for allmennheten dersom det kan skje uten uforholdsmessig utgift eller ulempe for anlegget.

Ansvar for hjelpeanlegg kan ikke overdras til andre uten NVEs samtykke.

NVE kan gi pålegg om nærmere gjennomføring av plikter i henhold til denne posten.

8

(Naturforvaltning)

I

Konsesjonæren plikter etter nærmere bestemmelse av Miljødirektoratet

- a. å sørge for at forholdene i Blådalsvassdraget er slik at de stedeagne fiskestammene i størst mulig grad opprettholder naturlig reproduksjon og produksjon og at de naturlige livsbetingelsene for fisk og øvrige naturlig forekommende plante- og dyrepopulasjoner forringes minst mulig,
- b. å kompensere for skader på den naturlige rekruttering av fiskestammene ved tiltak,
- c. å sørge for at fiskens vandringsmuligheter i vassdraget opprettholdes og at overføringer utformes slik at tap av fisk reduseres,
- d. å sørge for at fiskemulighetene i størst mulig grad opprettholdes.

II

Konsesjonæren plikter etter nærmere bestemmelse av Miljødirektoratet å sørge for at forholdene for plante- og dyrelivet i området som direkte eller indirekte berøres av utbyggingen forringes minst mulig og om nødvendig utføre kompenserende tiltak.

III

Konsesjonæren plikter etter nærmere bestemmelse av Miljødirektoratet å bekoste naturvitenskapelige undersøkelser i de områdene som berøres av utbyggingen. Dette kan være

arkiveringsundersøkelser. Konesjonæren kan også tilpliktes å delta i fellesfinansiering av større undersøkelser som omfatter områdene som direkte eller indirekte berøres av vannkraftanlegget/utbyggingen.

IV

Konesjonæren plikter etter nærmere bestemmelse av Miljødirektoratet å sørge for at friluftslivets bruks- og opplevelsesverdier i området som berøres direkte eller indirekte av anleggsarbeidet tas vare på i størst mulig grad. Om nødvendig må det utføres kompensierende tiltak og tilretteleggingstiltak.

V

Konesjonæren plikter etter nærmere bestemmelse av Miljødirektoratet å bekoste friluftslivsundersøkelser i de områdene som berøres av utbyggingen. Konesjonæren kan også tilpliktes å delta i fellesfinansiering av større undersøkelser som omfatter områdene som direkte eller indirekte berøres av vannkraftanlegget.

VI

Konesjonæren kan bli pålagt å dekke utgiftene til ekstra oppsyn, herunder jakt- og fiskeoppsyn i anleggstiden.

VII

Alle utgifter forbundet med kontroll og tilsyn med overholdelsen av ovenstående vilkår eller pålegg gitt med hjemmel i disse vilkår, dekkes av konesjonæren

9

(Automatisk fredete kulturminner)

Konesjonæren plikter i god tid før anleggsstart å undersøke om tiltaket berører automatisk fredede kulturminner etter lov av 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminner § 9. Viser det seg at tiltaket kan være egnet til å skade, ødelegge, flytte, forandre, skjule eller på annen måte utilbørlig skjemme automatisk fredede kulturminner, plikter konesjonæren å søke om dispensasjon fra den automatiske fredningen etter kulturminneloven § 8 første ledd, jf. §§ 3 og 4.

Viser det seg i anleggs- eller driftsfasen at tiltaket kan være egnet til å skade, ødelegge, flytte, forandre, skjule eller på annen måte utilbørlig skjemme automatisk fredete kulturminner som hittil ikke har vært kjent, skal melding om dette sendes kulturminneforvaltningen (fylkeskommunen og eventuelt Sametinget) med det samme og arbeidet stanses i den utstrekning tiltaket kan berøre kulturminnet, jf. lov av 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminner § 8 andre ledd, jf. §§ 3 og 4.

10

(Forurensning)

Konesjonæren plikter etter Statsforvalterens nærmere bestemmelse:

- a. å utføre eller bekoste tiltak som i forbindelse med anlegget er påkrevet av hensyn til forurensningsforholdene i vassdraget.
- b. å bekoste helt eller delvis oppfølgingsundersøkelser i berørte vassdragsavsnitt.

11

(Veier, ferdsel mv.)

Konsesjonæren plikter helt eller delvis å erstatte utgiftene til vedlikehold og istandsettelse av offentlige veier, broer og kaier, hvor disse utgifter antas å bli særlig øket ved anleggsarbeidet. Veier, broer og kaier som konsesjonæren anlegger, skal kunne benyttes av allmenheten, med mindre NVE vedtar noe annet.

Konsesjonæren plikter i nødvendig utstrekning å legge om turiststier og klopper som er i jevnlig bruk og som vil bli neddemmet eller på annen måte ødelagt/utilgjengelige.

12

(Terskler, biotopjusterende tiltak og erosjonssikring)

I de deler av vassdragene hvor inngrepene medfører vesentlige endringer i vannføring eller vannstand, kan NVE pålegge konsesjonæren å bygge terskler, foreta biotopjusterende tiltak, elvekorreksjoner, opprensninger mv. for å redusere skadevirkninger.

Dersom inngrepene forårsaker erosjonsskader, fare for ras eller oversvømmelse, eller øker sannsynligheten for at slike skader vil inntreffe, kan NVE pålegge konsesjonæren å bekoste sikringsarbeider eller delta med en del av utgiftene forbundet med dette.

Arbeidene skal påbegynnes straks detaljene er fastlagt og må gjennomføres så snart som mulig.

Pålegg etter dette vilkåret vil bygge på en plan som ivaretar både private og allmenne interesser i vassdraget. Utarbeidelse av pålegg, samt tilsyn med utførelse og senere vedlikehold, er tillagt NVE. Utgiftene forbundet med tilsynet dekkes av konsesjonæren.

13

(Rydding av reguleringssonen)

Neddemmede områder skal ryddes for trær og busker på en tilfredsstillende måte. Generelt gjelder at stubbene skal bli så korte som praktisk mulig, maksimalt 25 cm høye. Ryddingen må utføres på snøbar mark. Avfallet fjernes.

Dersom ikke annet blir pålagt konsesjonæren, skal reguleringssonen holdes fri for trær og busker som er over 0,5 m høye. I rimelig grad kan NVE pålegge ytterligere rydding. Dersom vegetasjon over HRV dør som følge av reguleringen, skal den ryddes etter de samme retningslinjene som ellers er angitt i denne posten.

Rydding av reguleringssonen skal være gjennomført før første neddemming og bør så vidt mulig unngås lagt til yngletiden for viltet i området.

Tilsyn med overholdelsen av bestemmelsene i denne post er tillagt NVE. Utgiftene forbundet med dette dekkes av konsesjonæren.

14

(Manøvreringsreglement)

Det er fastsatt et manøvreringsreglement som setter grenser for vannstand og vannslipping, med bestemmelser om kontroll og hvordan tapping av magasin skal skje.

15

(Hydrologiske observasjoner)

Konsesjonæren skal etter vedtak fra NVE utføre de hydrologiske observasjoner som er nødvendige for å ivareta det offentliges interesser, og gjøre materialet tilgjengelig for allmenheten.

(Registrering av minstevannføring, krav om skilting og merking)

Det skal etableres en måleanordning for registrering og dokumentasjon av minstevannføring. Løsningen skal godkjennes av NVE. Data skal fremlegges NVE på forespørsel og oppbevares på en sikker måte i hele anleggets levetid.

Ved alle reguleringsmagasin og steder med pålegg om minstevannføring skal det settes opp skilt med opplysninger om manøvreringsbestemmelser og hvordan dette kan kontrolleres. NVE skal godkjenne skiltene utforming og plassering.

De partier av isen på vann og inntaksmagasiner som mister bæreevnen på grunn av utbyggingen må markeres på kart på opplysningsskilt og merkes eller sikres.

For alle vassdragsanlegg skal det etableres og opprettholdes hensiktsmessige sikringstiltak av hensyn til allmennhetens normale bruk og ferdsel på og ved anleggene.

(Etterundersøkelser)

Konsesjonæren kan pålegges å utføre og bekoste etterundersøkelser av utbyggingens virkninger for berørte interesser. Undersøkelserapportene med tilhørende materiale skal stilles til rådighet for det offentlige. NVE kan treffe nærmere bestemmelser om hvilke undersøkelser som skal foretas og hvem som skal utføre dem.

(Militære foranstaltninger)

Ved damanlegget kan det treffes militære foranstaltninger for sprenging i krigstilfelle, uten at eieren har krav på erstatning for de ulemper eller rådighetsbegrensninger dette medfører. Konsesjonæren må uten godtgjørelse finne seg i den innskrenkning eller benyttelse av anleggene som er nødvendig og den bruk av anleggene som skjer i krigsøyemed.

(Luftovermetning)

Konsesjonæren plikter i samråd med NVE å utforme anlegget slik at mulighetene for luftovermetning i magasiner, åpne vannveger og i avløp til elv, vann eller sjø blir minst mulig. Skulle det likevel vise seg ved anleggets senere drift at luftovermetning forekommer i skadelig omfang, kan konsesjonæren etter nærmere bestemmelse av NVE bli pålagt å bekoste tiltak for å forhindre eller redusere problemene, herunder forsøk med hel eller delvis avstengning av anlegget for å lokalisere årsaken.

(Kontroll og sanksjoner)

Konsesjonæren må tåle den kontroll med overholdelsen av de fastsatte vilkår eller pålegg gitt i medhold av vilkårene som NVE finner nødvendig. Utgifter med kontrollen kan kreves dekket av konsesjonæren.

NVE kan kreve at konsesjonæren skal rette forhold som er i strid med loven eller vedtak fattet i medhold av loven.

NVE kan treffe vedtak om tvangsmulkt for å sikre at en plikt som følger av loven eller vedtak i medhold av loven, blir oppfylt. Tvangsmulkten kan fastsettes som en løpende mulkt eller som et engangsbeløp. Tvangsmulkten tilfaller statskassen.

Departementet kan fatte vedtak om at konsesjonen trekkes tilbake ved gjentatte eller fortsatte overtredelser av postene 2 (Konsesjonsavgifter), 3 (Konsesjonskraft) 5 (Byggefrister), 14 (Manøvreringsreglement) og 20 (Kontroll og sanksjoner).

Ved gjentatte eller fortsatte overtredelser av spesielle konsesjonsbetingelser for de enkelte deltagere i reguleringen, mister vedkommende vannfalls- eller brukseiers retten til å bruke driftsvannet som er innvunnet ved reguleringen. NVE kan ilegge overtredelsesgebyr til den som forsettlig eller uaktsomt overtrer eller medvirker til overtredelse av bestemmelser gitt i eller i medhold av loven.

Med bøter eller fengsel inntil tre måneder straffes den som forsettlig eller uaktsomt overskrider konsesjonen eller overtrer konsesjonsvilkår eller pålegg fastsatt med hjemmel i loven.

NVE kan helt eller delvis inndra utbytte fra overtredelse.

21

(Tinglysing)

Konsesjonen med tilknyttede vilkår skal tinglyses etter tinglysingsloven.

Departementet kan ved enkeltvedtak bestemme at et utdrag av konsesjonen skal tinglyses som en heftelse på eiendommer hvor konsesjonen kan medføre en forpliktelse.

Vedlegg 3 til kongelig resolusjon om tillatelser til Sunnhordland Kraftlag AS til bygging av Blåfalli Fjellhaugen kraftverk med tilhørende elektriske anlegg i Kvinnherad kommune

**Manøvreringsreglement
for regulering av Kvandals- og Blådalsvassdraget, og utbygging av Blåfalli Fjellhaugen kraftverk i Kvinnherad kommune, Vestland fylke**

(Fastsatt ved kgl.res. 04.04.2025, erstatter tidligere reglement fastsatt ved kgl.res 20.5.1949, senere endret 26.10.1956, 09.06.1961, 12.08.1966, 06.11.1970, 20.04.1977, 11.09.1981, 14.07.1989, 26.05.1995, 01.03.1999, 05.04.2002, 20.06.2003 og sist endret 29.06.2011)

1.

Reguleringer

Magasin	Naturlig vannst. kote	Reg.grenser			Oppd. m	Senkn. m	Reg. høyde m
		Øvre kote	Nedre kote				
Fjellhaugvatn.....	347,3	374,9	345,3	27,6	2,0	29,6	
Staffivatnet	422,3	437,0	420,0	14,7	2,3	17,0	
Jamtelandsvatn	424,2	437,0	424,2	12,8	0	12,8	
Blådalsvatnet.....	673,3	711,3	611,2	38,0	62,1	100,1	
Botnavatn	727,8	727,8	710,0	0	17,8	17,8	
Midtbotnavatnet	735,6	771,1	700,1	35,5	35,5	71,0	
Sandvatna	795,0	798,1	797,2	3,1	0	0,9	
Ytre Møsevatnet.....	845,2	873,2	851,9	28,0	0	21,3	
Indre Møsevatnet	851,9	873,2	820,2	21,3	31,7	53,0	
Blomstøsskardvatnet	1034,4	1034,4	1004,4	0	30,0	30,0	
Kvandalsvatnet.....	770,9	770,9	740,9	0	30,0	30,0	
Nesjastølsvatnet	652,2	652,7	651,7	0,5	0,5	1,0	

Reguleringsgrensene skal markeres med faste og tydelige vannstandsmerker som det offentlige godkjenner. Høydene er oppdatert av SKL i 2024 i henhold til NN2000.

Overføringer

Bassengene i Blomstøsskardsvatnet bindes sammen med tunnel.

Avløpet fra Blomstøsskardsvatnet, nedbørfelt oppgitt til 10,4 km², blir overført til Blådalsvassdraget.

Avløpet fra Blåelva, nedbørfelt oppgitt til 7,5 km² inklusive overføringen fra Blomstøsskardsvatnet, sammen med avløpet fra et nedbørfelt ved Sandahorgi, nedbørfelt til sammen oppgitt til 1,9 km², blir overført til Møsevatnet.

Avløpet fra Eikemovassdraget, nedbørfelt oppgitt til 8,2 km² blir overført til Nedre Vetrhusvatnet.

Avløpet fra Sandvatna, nedbørfelt oppgitt til 4,7 km², blir primært ført inn på tilløpstunell til Blåfalli Fjellhaugen kraftverk og sekundært til Nedre Vetrhusvatnet.

Avløpet fra Nedre Vetrhusvatnet, nedbørfelt oppgitt til 9,6 km² + 4,7 km² (Sandvatna) + 8,9 km² (Eikemovassdraget), blir overført til Blådalsvatnet.

Avløpet fra Kvanngrodhorga, nedbørfelt oppgitt til 1,4 km², blir ført inn på tilløpstunell for Blåfalli Fjellhaugen kraftverk.

Avløpet fra Verahaugen, nedbørfelt oppgitt til 0,6 km², blir ført inn på tilløpstunnel for Blåfalli Fjellhaugen kraftverk.

Avløpet fra Botnavatn, nedbørfelt oppgitt til 3,0 km², blir ført inn på tilløpstunnel for Blåfalli III kraftverk.

Avløpet fra Grønningenbekken II ved kote 730, nedbørfelt oppgitt til 0,8 km², blir ført inn på driftstunnelen til Blåfalli III kraftverk.

Avløpet fra Grønningsbekken, nedbørfelt oppgitt til 1,9 km², blir ført inn på tilløpstunnel til Blåfalli III kraftverk.

Avløpet fra Bekk Urdabotn ved kote 720, nedbørfelt oppgitt til 0,7 km², blir ført inn på driftstunnelen til Blåfalli III kraftverk.

Avløpet fra Kvandalsvatnet, nedbørfelt oppgitt til 3,5 km² blir overført til Svartatjørn.

Avløpet fra Fossabekken, nedbørfelt oppgitt til 0,8 km², blir ført inn på tilløpstunnel til Blåfalli Vik kraftverk.

2.

Ved manøvreringen skal det tas for øye at vassdragets naturlige flomvannføring nedenfor magasinene og overføringsstedene så vidt mulig ikke økes. Forøvrig kan tappingen skje etter kraftverkseiers behov.

3.

Det skal påses at flomløp og tappeløp ikke hindres av is eller lignende og at reguleringsanleggene til enhver tid er i god stand. Det føres protokoll over manøvreringen og avleste vannstander. Konesjonæren skal etter vedtak fra NVE utføre de hydrologiske observasjoner som er nødvendige for å ivareta det offentlige interesser, og gjøre materialet tilgjengelig for allmennheten.

4.

Viser det seg at vilkår om vannslipp og

vannstandsendringer medfører skadelige virkninger av omfang for allmenne interesser, kan det gjøres nødvendige endringer i reglementet. Dette kan skje uten erstatning til konsesjonæren, men med plikt for denne til å erstatte mulige skadevirkninger for tredjemann.

Mulig tvist om forståelsen av dette reglementet avgjøres av Energidepartementet.

5.

I perioden 01. juni til 31. august slippes en minstevannføring fra bekkeinntak 1 og/ eller 2 i Eikemooverføringen på til sammen 0,1 m³/s. Bekkeinntak 1 og 2 skal en gang i halvåret i forbindelse med vår- og høstflom og i samme tidsrom stenges i en periode på to døgn for å bidra til økt massetransport og opprensning øverst i Skreddalselva. Konesjonæren skal overvåke og fotodokumentere situasjonen i Skreddalen.

Fra bekkeinntak i Bekk Urdabotn skal det slippes en minstevannføring på 10 l/s hele året.

Fra bekkeinntak i Grønningsbekken II skal det slippes en minstevannføring på 10 l/s hele året.

I perioden 01.juli-31.oktober skal det slippes 10 l/s fra Verahaugen og 40 l/s fra Kvanngrodhorga.

Vedlegg 4 til kongelig resolusjon om tillatelser til Sunnhordland Kraftlag AS til bygging av Blåfalli Fjellhaugen kraftverk med tilhørende elektriske anlegg i Kvinnherad kommune

Anleggskonsesjon

Meddelt:

Sunnhordland Kraftlag AS .

Organisasjonsnummer: 916 435 711

Dato: 04.04.2025

Varighet: **04.04.2055**

Ref: 24/3268

Kommune: Kvinnherad

Fylke: Vestland

I medhold av lov av 29. juni 1990 nr. 50 om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m. (energiloven) § 3-1, jf. forskrift av 7. desember 1990 nr. 959 om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m. (energilovforskriften) § 3-1 gis Sunnhordland Kraftlag AS under henvisning til søknad av 17.12.2014, NVEs innstilling av 3.11.2015, oppdatert kunnskapsgrunnlag 05.05.2023, supplerende innstilling 16.12.2024 og kgl.res. av 04.04.2025 anleggskonsesjon.

Anleggskonsesjonen gir rett til å bygge, eie og drive følgende elektriske anlegg:

1. I Blåfalli Fjellhaugen kraftverk:

- En generator med ytelse 220 MVA og spenning 16,5 kV
- En transformator med ytelse 220 MVA og omsetning 16,5/300/420 kV
- Et gassisolert koblingsanlegg i fjell med ett bryterfelt med nominell spenning 300 (420) kV
- Nødvendig høyspenningsanlegg

2. I koblingsanlegg ved Blåfalli III

- Et nytt bryterfelt i det utendørs, luftisolerte koblingsanlegget, med nominell spenning 300 (420) kV
- Nødvendig høyspenningsanlegg

Fortsatt drive:

- Et inngjerdet område for utendørs koblingsanlegg som utvides fra 3 til 5 dekar.
- Utendørs luftisolert koblingsanlegg med 3 stk. bryterfelt med spenning 300 (420) kV. Med bryterfeltet fra punkt 2 i denne konsesjonen, er det totalt 4 felt.
- Et kontrollbygg på 6 x 16 meter og høyde 6 meter som plasseres i utkanten av koblingsanlegget

3. Kraftledning mellom Blåfalli Fjellhaugen kraftverk og koblingsanlegg ved Blåfalli III

En ca. 1,5 kilometer lang jordkabel med nominell spenning (420) 300 kV og tverrsnitt med minimum strømføringssevne tilsvarende PEX 3*1*630 mm².

Kulepunkt tre, fire og fem i anleggskonsesjonen meddelt Sunnhordland kraftlag AS 28. november 2023 (NVE-ref. 202314948-4) bortfaller når ovennevnte anlegg settes i drift. Anleggene skal bygges slik det fremgår av kart 1 og 2 vedlagt denne konsesjonen.

Vilkår

De til enhver tid gjeldende vilkår fastsatt i eller i medhold av energiloven gjelder for konsesjonæren. I tillegg fastsettes med hjemmel i energiloven § 3-5 annet ledd følgende spesielle vilkår:

1. *Varighet*

Konsesjonen gjelder inntil 04.04.2055.

2. *Fornyelse*

Konsesjonæren skal søke om fornyelse av konsesjonen Søknad om fornyelse skal sendes senest ett år før konsesjonen utløper. Dersom konsesjonæren ikke ønsker fornyet konsesjon, skal det innen samme frist gis melding om dette.

3. *Bygging*

Frist for idriftsettelse er samme tidspunkt som ferdigstillelse av kraftverket.

4. *Drift*

Konsesjonæren skal stå for driften av anleggene og plikter å gjøre seg kjent med de til enhver tid gjeldende regler for driften.

Bytte av driftsansvarlig selskap krever overføring av konsesjon. Eventuelt framtidig skille mellom eierskap og drift av anleggene konsesjonen omfatter, krever også godkjenning fra NVE. Godkjenning kan gis etter søknad.

5. *Nedleggelse*

Dersom konsesjonær ønsker å legge ned anlegget mens konsesjonen løper, skal det søkes NVE om dette. Nedleggelse kan ikke skje før vedtak om riving er fattet.

6. *Endring av konsesjon*

NVE kan fastsette nye vilkår for anlegget dersom det foreligger sterke samfunnsmessige interesser.

7. *Tilbakekallelse av konsesjon*

Konsesjonen kan trekkes tilbake dersom konsesjonæren tas under konkursbehandling, innleder gjeldsforhandling, eller på annen måte blir ute av stand til å oppfylle sine plikter etter konsesjonen.

8. *Overtredelse av konsesjonen eller konsesjonsvilkår*

Ved overtredelse av konsesjonen eller vilkår i denne konsesjonen kan NVE bruke de til enhver tid gjeldende reaksjonsmidler etter energilovgivningen eller bestemmelser gitt i medhold av denne lovgivningen.

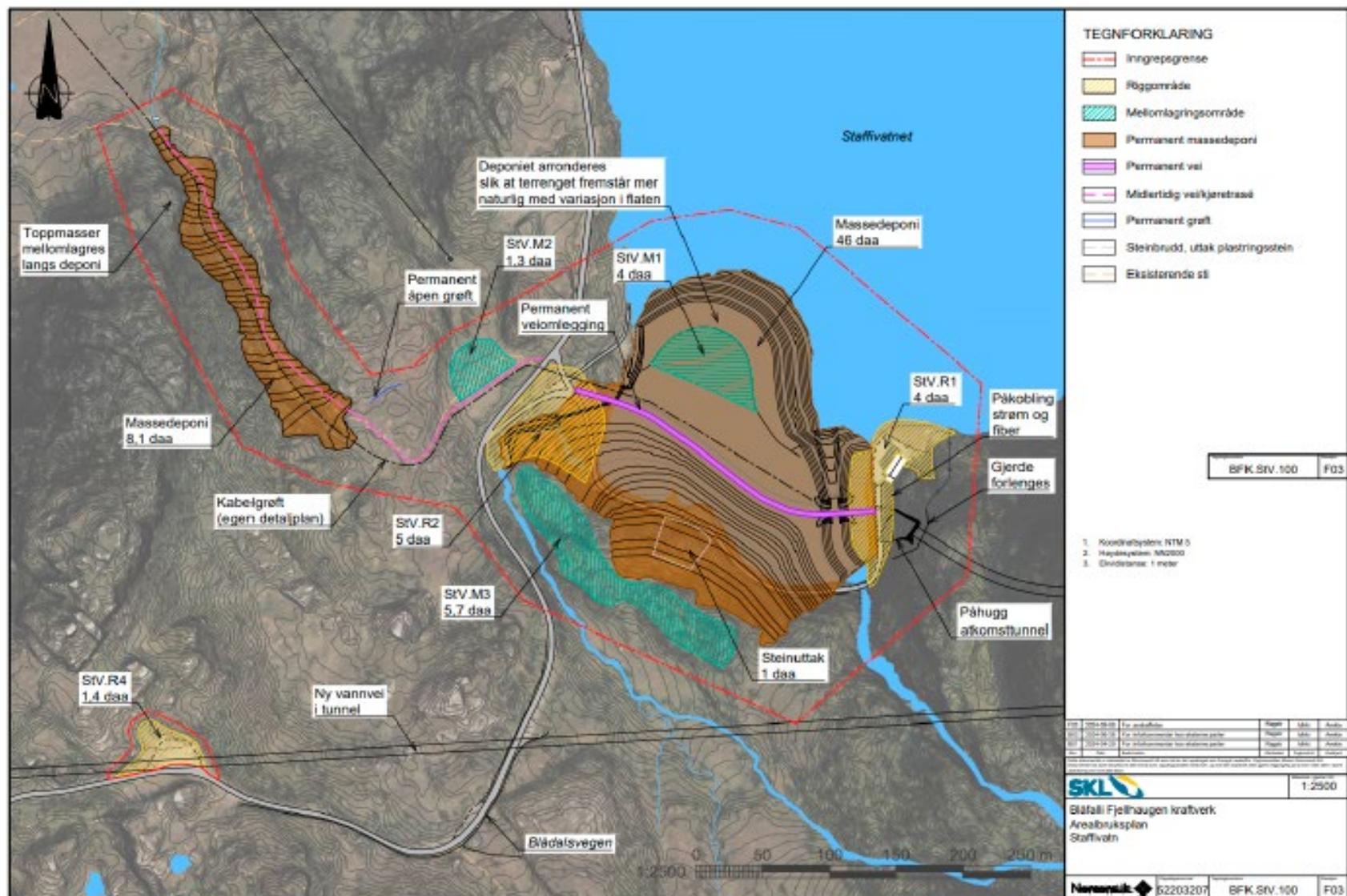
NVE kan også i slike tilfeller på ethvert tidspunkt pålegge stans i bygging.

9. *Detaljplan*

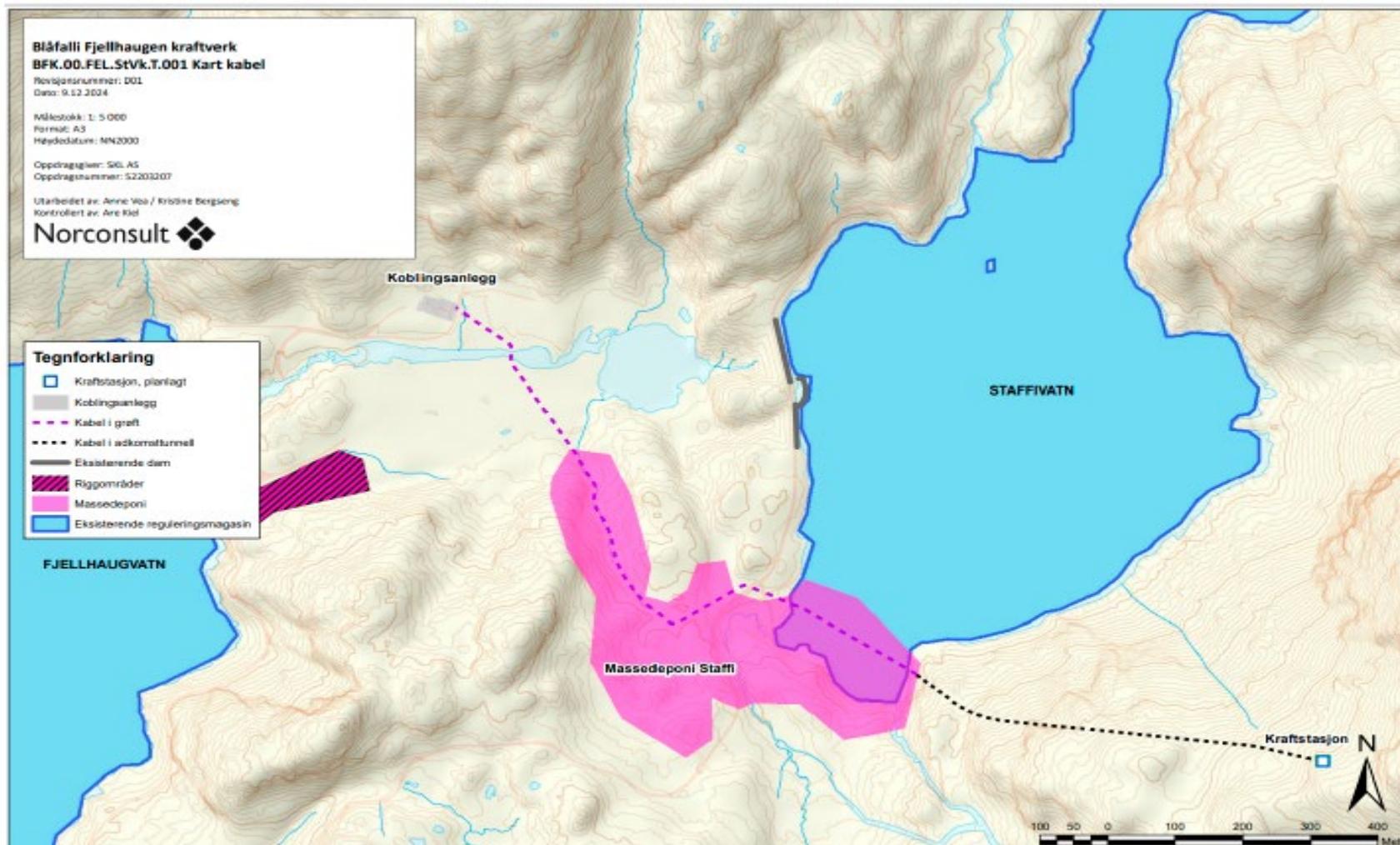
Anleggsarbeid for kraftledningen skal inkluderes i detaljplanen for vannkraftverket.

10. *Tilsyn*

Tilsyn med bygging, drift, vedlikehold og nedleggelse av anlegget er tillagt NVEs miljøtilsyn for vassdragsanlegg. Utgifter forbundet med NVEs tilsyn dekkes av konsesjonæren.

Kart 1: Arealbrukskart. Jordkabeltrasé er vist med sort stiplet strek.

Kart 2: Jordkabeltrasé vist med lilla stiplet strek der kabelen legges i grøft, ca. 1000 meter fra Blåfalli koblingsstasjon (grå firkant), frem til kraftverkstunnelen. Tunnelen er vist med sort stiplet strek. Kabelen legges gjennom tunnelen frem til kraftverket, ca. 500 meter. Rosa områder viser massedeponi.